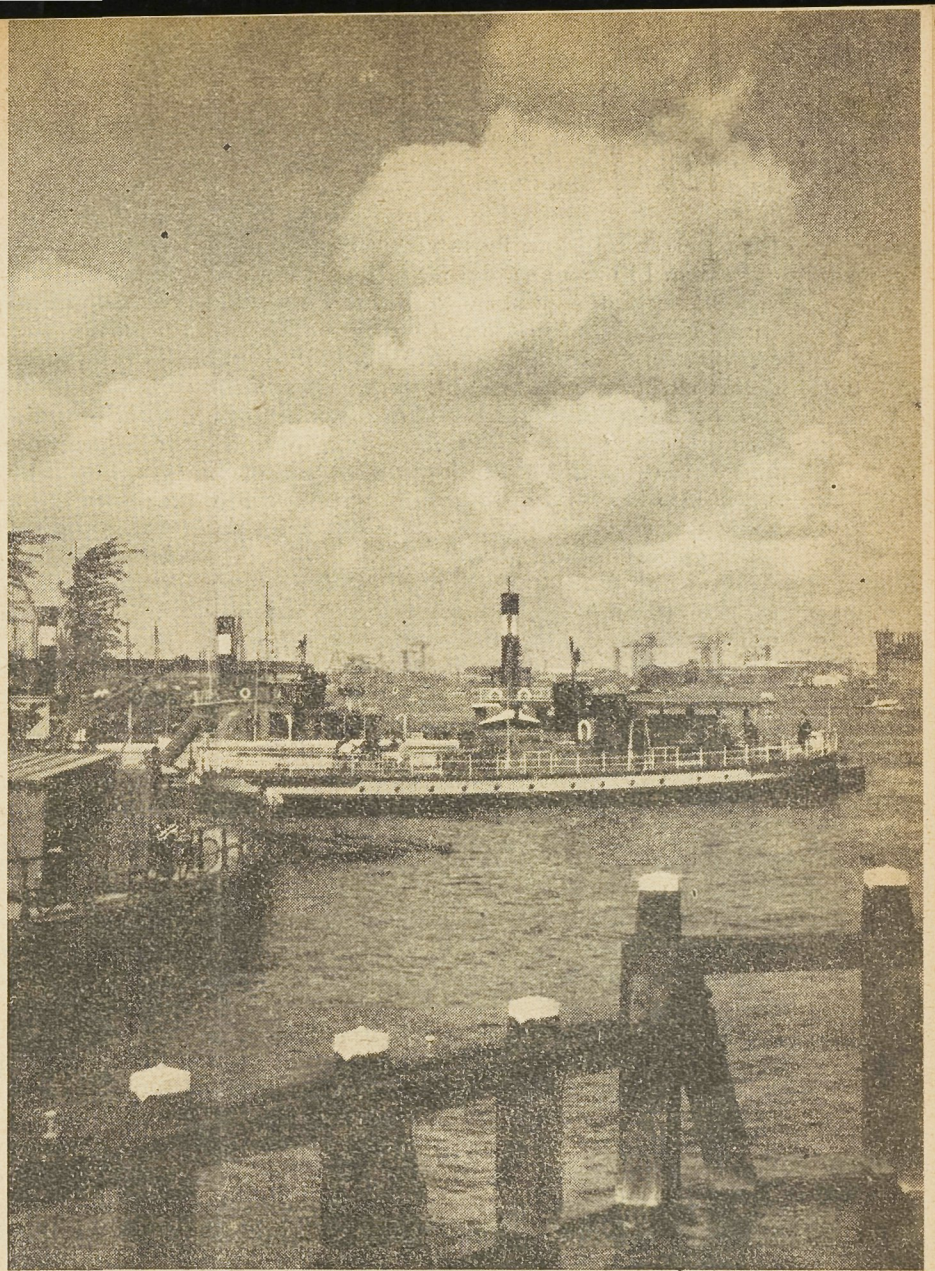

VU

Amsterdamse haven (Foto J. Knol)

VRIJE UNIVERSITEITSBLAD

ORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR HOGER
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM - CENTRUM

Ontgroenen

Dit opschrift zal bij de lezers verschillende reacties opwekken. Ik neem aan, dat die bij zeer velen niet van den prettigsten aard zullen zijn. Haast onwillekeurig kijken zij er met een gevoel van afkeer en sterke antipathie tegen aan. Misschien, zijn er ook nog sommigen, aan wie het bedoelde woord weinig doet: zij hebben van het bedrijf, dat er door wordt aangeduid, wel eens iets gehoord, maar zij weten toch het fijne van de zaak niet. Maar het aantal van hen, die er een goeden klank uit opvangen, schat ik niet al te hoog; dezulken zullen meer buiten den kring der lezers gezocht moeten worden.

Ook is het zo, dat onder degenen, die met de kwestie van het ontgroenen van studenten wat meer van nabij in aanraking komen, daarover nog altijd verschillend wordt gedacht. Dit is ook in den kring van hen, die bij onze Universiteit betrokken zijn, het geval. Er zijn voor- en tegenstanders van het ontgroenen.

Het lijkt mij niet verstandig, over dit onderwerp een discussie te ontketenen of de van weerszijden aangevoerde argumenten nog eens op te halen en kritisch te bekijken. Zelf heb ik mij steeds onder de tegenstanders geschaard. Ging ik mijn eigen mening uiteenzetten, dan zou ik straks ook aan een voorstander het woord moeten geven. De kans, dat wij met elkaar tot overeenstemming zouden geraken, acht ik uiterst gering.

Iets anders is echter wel mogelijk. Ten aanzien van een bepaald punt moeten aan onze Universiteit voor- en tegenstanders het met elkander volkomen eens zijn. Wanneer men aan de practijk van het ontgroenen in een of anderen vorm wenst vast te houden, zal ieder toch zich daarbij onvoorwaardelijk hebben te stellen onder de norm van Gods wet. Want aan deze norm kan en mag geen enkele christen zich onttrekken, hij zij jong of oud. Zelfs een student neemt ten opzichte daarvan niet een uitzonderingspositie in. Deze norm geldt voor heel het leven en voor alle gedragingen, die in dat leven een plaats voor zich opeisen.

Allen moeten zij bereid zijn te luisteren naar Gods wet en daarnaar al onze gedragingen te reguleren. Dit is dus ook van toepassing op het ontgroenen, indien men meent dit gebruik te kunnen inschakelen in een christelijk studentenleven.

In het licht van deze gedachte wil ik enkele opmerkingen maken naar aanleiding van klachten, die den laatsten tijd gehoord zijn. Het spreekt vanzelf, dat het niet aangaat hier over concrete gevallen te spre-

ken. De behandeling daarvan behoort elders te geschieden.

Het is niet te vermijden, dat er fouten gemaakt worden en dat wij telkens weer struikelen. Die ontvinding wordt in heel het christenleven opgedaan. Het behoeft ons daarom niet te verwonderen, dat dit verschijnsel eveneens in het leven van studenten zich voordoet. Wanneer ik hierop wijs, dan gebeurt dit allerminst om iets goed te praten of te verontschuldigen. De bedoelde ervaring behoort integendeel ons altijd weer met schaamte te vervullen en tot verootmoediging voor God te stemmen. Maar wel zeg ik het om onbillijke verwijten af te wijzen. Over verkeerde dingen mogen wij een bepaalde groep niet hard vallen, als wij er ons niet van bewust zijn, dat die verkeerde dingen feitelijk geen andere zijn dan waaraan ook wij zelf ons telkens weer, zij het misschien in andere opzichten, schuldig maken. Indien dit besef aanwezig is, benaderen wij vanzelf het verkeerde op een heel andere wijze en treden wij er op een meer christelijke manier tegen op dan wanneer wij uit de hoogte oordelen.

Een volgende opmerking is deze. Het is niet billijk, heel een gemeenschap verantwoordelijk te stellen voor wat door slechts één of door slechts enkelen is bedreven. Alleen in het geval dat die gemeenschap zou trachten een dergelijke handeling door haar houding min of meer te dekken, bestaat er aanleiding ook haar in onze critiek te betrekken. Wij moeten ons voor generaliseren steeds wachten. Als er bij het ontgroenen eens afkeurenswaardige practijken voorkomen, staan sommigen meteen gereed heel het studentencorps te veroordelen en zelfs aan de Vrije Universiteit den rug toe te wenden. Een dergelijke gedragslijn getuigt van de grootste onbillijkheid.

Daarbij wordt tevens heel gemakkelijk uit het oog verloren het nuchtere feit, dat de studenten niet een groep vormen, die vreemd staat tegenover het volk, dat om de Universiteit heen is geschaard. Het zijn zonen en dochters uit datzelfde volk, die naar de Universiteit zijn gekomen en bij hun komst medegenomen hebben een fonds van gedachten en gevoelens, die stammen uit de gemeenschap met dat volk.

Mijn laatste opmerking heeft betrekking op degenen, die op de ene of andere wijze zich inderdaad aan een ernstig vergrijp hebben schuldig gemaakt en die bij het ontgroenen zich niet aan de norm gehouden hebben. Niet steeds is het gemakkelijk zo iets te constateren. Maar wordt er dienaangaande een gegronde klacht ingediend en blijken er tastbare feiten aanwezig te zijn, dan kan men er van overtuigd zijn, dat de daarvoor aangewezen instanties aan de Universiteit hun taak zullen verstaan. In dergelijke gevallen moet er opgetreden worden en is het noodzakelijk de tucht te handhaven.

De Vrije Universiteit en het buitenland

Buitenlandse studenten

Voor den cursus 1951—1952 is weer een belangrijk aantal buitenlandse studenten aan de Vrije Universiteit ingeschreven. Onder hen bevinden zich 1 Ambonees, 6 Amerikanen, 2 Belgen, 1 Canadees, 6 Duitsers, 1 Fransman, 2 Hongaren, 29 Indonesiërs, 9 Zuid-Afrikaners en 2 Statenlozen. Wel een sprekend bewijs, hoezeer onze Universiteit ook buiten Nederlands grenzen wordt gewaardeerd. Naar de faculteiten verdeeld vinden wij onder deze vreemdelingen 21 theologen, 3 juristen, 3 medici, 4 voor letteren en wijsbegeerte, 3 wis- en natuurkundigen, 17 economen (vooral Indonesiërs), 5 psychologen, 2 voor theologie en wijsbegeerte, 1 voor theologie en psychologie.

De Vrije Universiteit en Zuid-Afrika

Een ander bewijs van den groeienden invloed van de Vrije Universiteit in het buitenland menen wij te moeten zien in de hiernavolgende passage uit een artikel van den heer A. van Selms in het weekblad 'De Hervormde Kerk' van 10 November 1951 naar aanleiding van een bezoek van Dr K. H. E. Gravemeyer aan Zuid-Afrika:

'Een acuut gevaar in Afrika wordt steeds meer de eenzijdige oriëntering van sommige Kerken op de Vrije Universiteit en de daar verkondigde ideologie. Afrika kan, als men zijn ogen open wil houden, aan Nederland leren hoe het niet moet in kerk en school en staat. De splitsing in 'volksdelen', de versplintering van Kerken, de dictatuur van verenigingsbesturen zijn waarschuwendende voorbeelden. Mogen in het bijzonder de 'Gereformeerde Kerken', de 'grote Kerk' onder de Afrikaners die in Transvaal de 'Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk', in de andere provincies de 'Nederduits Gereformeerde Kerk' heet, deze waarschuwingen ter harte nemen! In gesprekken met de theologische faculteit dezer kerken te Pretoria zowel als met de minister-president dr Malan drong dr Gravemeyer er op aan, theologen, die hun studie in Nederland voortzetten, niet uitsluitend naar de Vrije Universiteit te zenden, maar ook naar de Rijksuniversiteiten, wier rol in het Nederlands geestelijk leven door de Afrikaners gewoonlijk sterk ten bate van de V.U. onderschat wordt.'

Met een en ander is een wezenlijk belang gemoeid. De naam van onze Universiteit, die een christelijke begeert te zijn, staat daarbij op het spel. Het zal in het leven van allen, die van haar deel uitmaken, van hoogleraren en studenten tezamen, moeten blijken, dat het ons hoge ernst is te willen wandelen naar Gods geboden. Het is noodzakelijk, dat ieder persoon-

Wij lazen deze woorden uiteraard met gemengde gevoelens. Te horen spreken — en dat in een kerkelijk blad — van een 'acuut gevaar', wanneer het gaat om een instelling, die ook in de wetenschap het gezag van het Woord Gods wil erkennen, moet ons pijn doen. Anderzijds verheugt het ons uit het hierboven geciteerde te moeten opmaken, dat de voorkeur van onze Zuid-Afrikaanse geloofsgenoten, wat de wetenschappelijke opleiding in Nederland betreft, uitgaat naar onze Universiteit: zij beschikken blijkbaar over een scherpen neus.

Gastcolleges van buitenlandse hoogleraren

Van tijd tot tijd komen buitenlandse hoogleraren aan de Vrije Universiteit gastcolleges geven: ongetwijfeld een belangrijk middel om de banden met geestverwante groeperingen en personen in het buitenland nauwer aan te halen. Ook de afgelopen maanden was dit twee maal het geval. Op 15 en 16 November met Prof. Dr Emile G. Léonard van Parijs, daartoe uitgenodigd vanwege het Calvinijfonds. Prof. Léonard is een overtuigd Calvinist en voorts een bekend historicus, die reeds een langen staat van dienst achter den rug heeft: o.a. hoogleraar aan het Institut Français van Napels, aan de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte van Caen, van Aix-en-Provence en van Sao Paulo. Sinds 1948 is hij als hoogleraar verbonden aan de Sorbonne, waar hij tevens optreedt als directeur d'Etudes à l'Ecole des Hautes Etudes. Voorts is hij als mede-redacteur verbonden aan het 3-maandelijks Calvinistische blad 'La Revue Réformée', dat sinds twee jaren onder de energieke leiding van Pasteur Pierre Ch. Marcel wordt uitgegeven. Prof. Léonard sprak in zijn colleges over 'La situation actuelle du protestantisme français' en 'Le Problème des origines de la Réforme'.

Op 27 en 28 November werden een aantal gastcolleges gegeven door Prof. Dr F. L. Ganshof, protestants hoogleraar aan de Universiteit van Gent. De uitnodiging van Prof. Ganshof, die een groot kenner is van de Middeleeuwen, geschiedde binnen het kader van het Belgisch-Nederlands Cultureel Accoord.

lijk hiervan ten diepste doordrongen is en dat wij in dit opzicht ook op elkander toezien. D. N.

Naschrift: Intussen heeft de Senaat der Vrije Universiteit in het Reglement voor het oefenen van toezicht en tucht over de studenten een passage opgenomen, die speciaal het ontgroenen raakt en waarbij uitdrukkelijk strafbaar wordt gesteld het handtastelijk optreden tegenover nieuw aangekomen studenten, alsmede elke krenkende bejegening van dezen.

Redactie-Commissie:

Prof. Dr F. W. Grosheide - M. G. H. A. Grosheide

Prof. Dr D. Nauta - B. Faber

Stukken voor de redactie te zenden aan

B. Faber - Keizersgracht 166 - Amsterdam C.

De Vrije Universiteit

(Schets voor een vrij onderwerp op de Jeugdverenigingen)

Inleiding

Dr J. C. Rullmann moet eens hebben gezegd: 'Al had de wereld nooit een universiteit gesticht, dan zouden de christenen de eersten moeten zijn om er een op te richten'. De bede 'Uw Naam worde geheiligd', betekent wel eerst dat wij Gods heerlijkheid in al zijn werken zullen zien, erkennen en uitroepen. Daarvoor is wetenschapsbeoefening onmisbaar.

Christenen mogen niet machteloos staan in de strijd der geesten, maar moeten zich aangorden met volle wapenrusting.

Dat is de grote betekenis van de V.U. En dat zagen ook de tegenstanders. Vandaar ook die felle bestrijding, spot, hoon en verdachtmaking bij de oprichting. De belijders van Jezus Christus mochten geen 'school' maken. Daarom is er voor mannen als Groen, Bilderdijk en Da Costa ook geen plaats aan de openbare universiteiten geweest.

Grondgedachte van de Vrije Universiteit

- Onderwijsinrichting en tegelijkertijd centrum van wetenschapsbeoefening.
- Consequentie van heel de christelijke actie op publiek terrein (Chr. Onderwijs; politieke en sociale actie; Stichtingen van barmhartigheid). Universiteit als centrale en als arsenaal.
- Bederf van de openbare universiteiten in de vorige eeuw. Kracht van ongelovige wetenschap versloeg haar duizenden. Die kracht moest gebroken worden, door positief werk. Door een eigen wetenschappelijk centrum dat zich bij wetenschapsbeoefening onderworpen weet aan Gods Woord.
- Niet alleen wapen en stimulans in de strijd tussen twee levens- en wereldbeschouwingen, maar ook uiting van dankbaarheid, geloofsgehoorzaamheid, aanvaarden van de roeping om in het leger van Koning Jezus te staan. Scheppingsdoel: uit God, door God, tot God alle dingen, bleef ook na de zondeval.

Plaats van de Vrije Universiteit in ons leven

- Beleving van de roeping tot vervulling van het drievoudig ambt:
profeet (kennen en belijden)
priester (dienen van de samenleving en barmhartigheid; denk bij het laatste bijzonder ook aan Med. faculteit en Paedologisch Instituut)
koning (onderwerpen van en heersen over het geschapene)
- Samenwerking met andere verbanden als b.v. Gereformeerd Schoolverband (Leerstoel Paedagogiek) en Vereniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen (Valeriuskliniek)

- Gereformeerde volksgroep ontvangt hulp in de geestelijke strijd. Heeft voorts op deze wijze geschikte vertegenwoordigers in allerlei arbeid, ook op zeer gewichtige plaatsen. Het maatschappelijke leven wordt door de V.U. in velerlei vorm gediend, denkt aan de resulaten van het werk der hoogleraren en van de onderzoeken in de laboratoria.
- Plaats van de Theologische professoren in het kerkelijk leven (voorlichting in kerkelijke pers, medewerking bij kerkelijke examens en op Synoden enz.)
Kerken worden van predikanten voorzien, mede door de V.U.

De Universiteit een Vrije Universiteit

- Vrij van de Staat, al worden haar door de Hoger Onderwijswet 1905 (denk aan effectus civilis, d.i. de wettelijke bevoegdheid bij het verkrijgen van universitaire diploma's) bepaalde eisen gesteld en al ontvangt zij, sedert wijziging van de Hoger Onderwijswet in 1948, een Rijkssubsidie (waarbij overigens nog zeer belangrijke bedragen voor eigen rekening blijven).
- Vrij van de Kerk, al is er in 1908 een overeenkomst gesloten voor het verband tussen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische faculteit der Vrije Universiteit. (Deze overeenkomst is vrijwillig aangegaan en wederzijds opzegbaar).

De V.U. is een Gereformeerde Universiteit, niet in kerkelijke, doch in confessionele zin. Zij staat op de grondslag der Gereformeerde beginselen.

Onder de studenten is een vrij groot aantal niet lid van een der Gereformeerde Kerken in Nederland. Zo waren onder de aan het einde van de cursus 1950/51 ingeschreven 1455 studenten, 204 Hervormden, 23 Christelijke Gereformeerden, 22 Gereformeerd (art. 31 K.O.) en nog 47 studenten die lid waren van andere protestantse kerken.

Aan het Bureau der Vrije Universiteit v

Dr J. ten Kate
Prof. Dr F.L.v. Muiswinkel
Dr J.A.H.J.S. Bruins Slot

Dr J. Karsemeyer

Prof. Dr G.H.A. Grosheide FWZn
Prof. Dr J.H. Kroeze

Prof. Dr G.C. Berkouwer
Prof. Dr L. Algera

Dr L. v.d. Zanden
Dr G. Wielenga

Prof. Mr H.J. Hellema

Delicatie
Repatie er
Gez en V
Comjines
Admiral I
aan dding
De vrenku
Iet ver Ra
K(e)T v
Kerugge
Niet inzi
weg der
De lts der
Psychisc
bleen rond
Enke besch
actie belar

Vrije Universiteit en Theologische Hogeschool

Er was (en is misschien bij sommigen nog) veel misverstand. Universiteit en Hogeschool zijn en bedoelen niet hetzelfde.

Theologische Hogeschool bedoelt vorming, opleiding van predikanten voor de kerken waarvan zij uitgaat.

Universiteit omvat alle faculteiten (dus ook de theologische) beoefent alle wetenschap (dus ook theologische) en leidt op in alle richtingen (dus ook in de theologische). Haar terrein is breder, haar taak ligt anders. Aan een universiteit kan een theologische faculteit niet gemist, ook niet door en voor de andere faculteiten. Op zijn beurt kan de theologische wetenschapsbeoefenaar niet zonder de resultaten van het werk der andere faculteiten.

Beide inrichtingen (Theologische hogeschool en V.U. in haar Theologische faculteit) leven en werken nu naast elkaar en ook samen in de beste harmonie. Beide dienen voor haar deel de opbouw van de Gereformeerde theologie en de bloei van de kerken.

Omvang der Vrije Universiteit thans

Theologische faculteit met 5 gewone en 3 buitengewone hoogleraren en 358 studenten.

Ook de zendingswetenschappen worden (door Prof. Dr J. H. Bavinck) aan de V.U. gedoceerd.

Juridische faculteit met 7 gewone, 2 buitengewone hoogleraren en 1 lector en 298 studenten.

Onder deze faculteit valt ook de studie voor het notariaat en voor het belastingrecht.

Litterarische faculteit met 9 gewone hoogleraren, 2 buitengewone hoogleraren, 4 lectoren en 79 studenten.

Wis- en Natuurkundige faculteit met 8 gewone hoogleraren, 1 buitengewone hoogleraar, 3 lectoren en 348 studenten.

De afdeling Biologie is sedert kort aan deze, in 1930 opgerichte faculteit toegevoegd.

Economische faculteit (in 1948 aan de V.U. toegevoegd), met 4 gewone hoogleraren, 6 buitengewone hoogleraren, 1 lector en 234 studenten.

Medische faculteit (in 1950 als faculteit aan de V.U. ingericht), met 4 gewone hoogleraren en 2 lectoren en 61 studenten.

Verenigde faculteiten der Wis- en Natuurkunde en der Letteren en Wijsbegeerte

De studie voor psychologie, waarvoor 122 studenten staan ingeschreven.

Examens en promoties. Vanaf de oprichting van de Vrije Universiteit zijn o.a. de volgende examens met goed gevolg afgelegd:

1035 candidaats examen Theologie,

233 doctoraal examen Theologie,

885 doctoraal examen Rechten (geeft recht op de meesterstitel)

231 doctoraal examen Letteren en Wijsbegeerte,

148 doctoraal examen Wis- en Natuurkunde.

Het aantal proefschriften, waarop leerlingen van de V.U. zijn gepromoveerd, is:

voor Theologie 136; voor Rechten 129; voor Letteren en Wijsbegeerte 78; voor Wis- en Natuurkunde 31 en voor Economie 2.

Hoe de Vrije Universiteit financieel bestaat

De voornaamste bronnen van inkomsten zijn:

a. vrijwillige vaste bijdragen (contributies) van leden en begunstigers (thans ca. 80.000 met een jaarlijks bedrag van plm. f 300.000,—);

b. de opbrengst van de bekende spaarbusjes Vrouwen V.U. Hulp (thans ongeveer 75.000 waarin jaarlijks f 150.000,— wordt gespaard);

c. twee collecten, uitsluitend voor de Theologische faculteit, in de Gereformeerde Kerken (volgens de gesloten overeenkomst);

d. extra collecten en giften voor de Universiteit in haar geheel;

versteit verkrijgbaar:

Deleicatiestelling in de chirurgie	0,75
Reparatie en functie van de handel	0,75
Gezondheid en Vrijheid bij Phillipe de Commines	0,50
Admiral Flexie en Pronominale aanwijding in het Nederlands	0,50
Zn Derrenkunde als wetenschap	0,50
Iets over Ras Sjamra en het K(ie)T verhaal	0,50
Konstige in onze tijd	0,50
Nieuwe inzichten in aard en wezen der erfsubstantie	0,50
Deleits der verzoening	0,50
Psychologische en didactische problemen rondom het 'leren denken'	0,50
Eenige beschouwingen over actieve belasting politiek	0,50

Interfacultaire colleges 1948/49:

Het scheppingsverhaal,	Prof. Dr G.Ch. Aalders	
Nationalisme,	Prof. Dr H.Smitskamp	
Ordening en zelfbeschikking,	Prof. Mr W.F.de Gaay Fortman	
De taal der wiskunde,	Prof. Dr J.F.Koksma	
Het communisme in Rusland,	Prof. Dr Z.W.Sneller	1,25

Interfacultaire colleges 1949/50:

Wat is Theologie?,	Prof. Dr G.C.Berkouwer	
Wat is Philologie?,	Prof. Dr A.Sizoo	
Wat is Rechtswetenschap?,	Prof. Dr H.Dooyeweerd	
Wat is Natuurkunde?,	Prof. Dr G.J.Sizoo.	1,25

Interfacultaire colleges 1950/51:

Recht en Maatschappij,	Prof. Mr N.Okma	
Chemie en Maatschappij,	Prof. Dr J.Coops	
Taal en Maatschappij,	Prof. Dr G.Kuiper	
Economie en Maatschappij,	Prof. Dr T.P.v.d.Kooij	
Theologie en Maatschappij,	Prof. Dr R.Schippers	1,25

Laboratorium voor toegepaste psychologie

(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)

Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.
Tel. 26320

o.l.v. Prof. Dr J. Waterink en
Dr H. R. Wijngaarden
Arts: J. C. Noordzij, Psych. Drs

ADVIEZEN INZAKE:

Moeilijk opvoedbare kinderen
Neurotische kinderen
Kinderen met partiële psychische defecten
School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)
Karaktermoeilijkheden (volwassenen)
Psychol. behandeling van kinderen en volwassenen

Aan bedrijven inzake:

Personeelsselectie; Omgang met personeel;
Psychologische opbouw van het bedrijf; interne
bedrijfsmoeilijkheden op psychologisch gebied

- e. collegegelden, examen- en inschrijfgelden van de studenten (het bedrag is overeenkomstig de rijksregeling voor de openbare universiteiten);
f. Rijkssubsidie volgens de bepalingen van de Hoger Onderwijswet.

Vruchten van de Vrije Universiteit

- a. de christelijke gedachte weer in de wetenschap doorgedrongen. Ook aan openbare universiteiten thans leerlingen van de Vrije Universiteit op de katheders;
b. leiding aan de studenten bij hun wetenschappelijke vorming. Wetenschappelijke werken van hoogleraren, proefschriften van leerlingen, geschriften van oud-leerlingen, optreden van discipelen van de V.U. in vele kringen en leiding geven in hoogste functies in landszaken;
c. optreden van leerlingen V.U. als predikanten, leraren, rechters enz. (dokters straks D.V.). Voorlichting op velerlei gebied.
d. Invloed ook in het buitenland. Onderscheidene hoogleraren van instellingen buiten onze grenzen zijn leerlingen van de V.U. Vele buitenlanders waren en zijn als student aan de V.U. ingeschreven;
e. Voor de jeugdverenigingen bijzonder te wijzen op studiebronnen; adviezen van onze voormannen; geestelijke leiding en praktische medewerking van hen die zich met wetenschapsbeoefening bezig houden of aan de Universiteit zijn gevormd.

Onze taak ten opzichte van de Universiteit

- a. Hartelijk en belangstellend meelevens in het algemeen. De verantwoordelijke taak van besturende

colleges en docenten lichter te maken door eigen verantwoordelijkheid te aanvaarden.

- b. Kennis nemen van wat over de V.U. wordt geschreven, ons van haar wedervaren op de hoogte houden, haar een plaats geven in gesprekken in onze gezinnen en vriendenkring. Haar zien en behandelen als onze Universiteit.
c. Practisch meewerken aan haar bewaring en uitbouw. Uitbouw, want zij is nog niet wat zij moet worden, vooral de Medische faculteit staat nog aan het begin van de weg.
d. Door gebed en gaven haar persoonlijk steunen.

B.F.

Lectuur:

Christelijke Encyclopaedie: artikelen over de Vrije Universiteit en over Dr A. Kuyper.

J. C. Rullmann: 'De Vrije Universiteit. Haar ontstaan en bestaan'.

A. van Rijn: De Gereformeerde Jeugd en de Vrije Universiteit (in 1938 aan alle Verenigingen gezonden en dus in de bibliotheek aanwezig).

'Uit deernis met Uw smaad...'

(brochure, voor enkele jaren door de V.U. voor bibliotheek aan alle Verenigingen toegezonden).

Gereformeerd Jongelingsblad,

(o.a. de nummers van 28 April 1950 en 15 September 1950).

Bouwen en Bewaren,

(o.a. de nummers van 20 October 1950 en 10 Nov. 1950 (schets van Mevrouw G. Kraan- v. d. Burg).

Circulaire d.d. 5 December 1878, gericht aan de Gereformeerden in den lande (aan het V.U. bureau verkrijgbaar).

Het Vrije Universiteitsblad.

Jaarboeken van de Vrije Universiteit.

Stichting De Vrije Leergangen

Afdeling Lichamelijke opvoeding

Opleiding tot het Rijksmiddelbaar examen M.O. Lich. Opv.

Duur der opleiding vier jaar. Collegegelden f 300.— per jaar.

Vereiste vooropleiding H.B.S., 5 j.c.

of daarmee wettelijk gelijkgesteld diploma.

De stichting leidt ook op voor andere M.O. akten

Uitvoerige prospectus
aan te vragen bij de
Dir. C. C. F. Gordijn,
Sommerlustpad 3 hs,
Amsterdam
tel. 55447

Examens

Theologische Faculteit

Doctoraal examen

L. B. Smedes

Rechtsgeleerde Faculteit

Doctoraal examen

G. H. Nomes

J. Brinkert

Mej. K. E. Nienhuis

R. Bruyel

J. Versteeg

Mej. G. P. Verdam

Candidaatsexamen

F. Stam

B. J. Vreugdenhil

M. de Klerk

W. Voerman

C. J. Pouwer

Litterarische Faculteit

Doctoraal examen

J. A. Loggers (Paed.)

Candidaatsexamen

W. A. Bangma (Gesch.)

Propaedeutisch examen

(theologie)

J. Nierop

G. v. Loenen

J. Th. Heemskerck

Rectificatie opgave vorige nummer V.U.-Blad

Doctoraal examen psychologie B. v. Deventer moet zijn doctoraal examen economie B. v. Deventer.

Candidaats examen economie

C. J. Nodegel moet zijn C. J. Vodegel.

Inaugurele Oraties:

Op 5 October 1951 van Dr J. P. v. Rooyen, buitengewoon hoogleraar in de Wis- en Natuurkundige faculteit: 'Het extra polatie probleem in de statistiek'

Op 5 October 1951 van Dr E. van Dalen, gewoon hoogleraar in de Wis- en Natuurkundige faculteit: 'Over de samenstelling van chemische verbindingen'

Op 23 November 1951 van Dr C.C. Jonker, gewoon hoogleraar in de Wis- en Natuurkundige faculteit:

P. C. L. de Jager

Wis- en Natuurkundige

Faculteit

Doctoraal examen

J. de Jong (Natk.)

G. Steneker (Natk.)

E. C. Munk (Natk.)

P. Huyer (Natk.)

Ong Ping Hok (Natk.)

Candidaatsexamen

E. K. Duursma (F)

J. C. Zwaneveld (F)

Economische Faculteit

Candidaatsexamen

G. A. v. Arragon

J. Kuiper

J. J. Wernand

R. Zijlstra

W. E. v. Anken

H. W. Meyer

Verenigde Faculteiten

van W. en N. en L. en W.

Doctoraal examen

L. J. Menges

S. D. Fokkema

Candidaatsexamen

Mej. C. C. Davidse

R. Keizer

'Werkelijkheid, waarneming en theorie in de Natuurkunde'.

Openbare Lessen

Op 12 October 1951 van Dr H.K. Oosterhuis, lector in de faculteit der Geneeskunde over: 'Antibiotica in dienst van de mensheid.'

Op 9 November 1951 van Dr J. Langman, lector in de faculteit der Geneeskunde over: 'Doel en middel in de anatomie.'

Op 9 November 1951 van Dr W.J. Wieringa, lector in de faculteit der Economie over: 'De Economische geschiedenis als aspect van de wetenschap der geschiedenis'.

Promoties:

Op 19 October 1951 promoveerden:

L. Hornstra Sr in de faculteit der Letteren en Wijsbegeerte op een proefschrift getiteld: 'De mens in de organisatie van de arbeid'.

Promotor: Prof. Dr J. Waterink.

Ds J. M. van Minnen, in de Theologische faculteit op een proefschrift getiteld: 'Accomodatie in de Chinese zendingsgeschiedenis.'

Promotor: Prof. Dr J. H. Bavineck.

Op 23 November 1951:

P. Schagen in de faculteit der Wis- en Natuurkunde op een proefschrift getiteld: 'On the image iconoscope, a television camera tube.'

Promotor: Prof. Dr J. Coops.

Op 30 November 1951:

F. H. Klooster in de Theologische faculteit op een proefschrift getiteld: 'The incomprehensibility of God in the Orthodox Presbyterian Conflict'.

Promotor: Prof. Dr G. C. Berkouwer.

Ds A. Dondorp in de Theologische faculteit op een proefschrift getiteld: 'De verzoeken van Jezus Christus in de woestijn'.

Promotor: Prof. Dr F. W. Grosheide.

Ds J. G. Aalders in de Theologische faculteit op een proefschrift getiteld: 'Gog en Magog in Ezechiël' (cum laude).

Promotor: Prof. Dr G. Ch. Aalders.

P. A. Verburg in de faculteit der Letteren en Wijsbegeerte op een proefschrift getiteld: 'Taal en functionaliteit' (cum laude).

Promotor: Prof. Dr J. Wille.

DE VRIJE LEERGANGEN

Uitgaande van de samenwerkende Christelijke Onderwijsorganisaties

Opleidingen voor de akten Middelbaar Onderwijs

Lichamelijke Opvoeding
Nederlands A en B
Engels A en B
Frans A en B
Duits A
Geschiedenis
Staathuishoudkunde
Staatsinrichting
Handelswetenschappen

De lessen worden gegeven te Amsterdam, voor lichamelijke opvoeding dagelijks, overigens bij voorkeur Zaterdagmiddags of 's avonds. Bij voldoende belangstelling kunnen ook elders leergangen geopend worden. Vraagt uitgebreid leerplan (afd. Talen enz. of afd. lich. opv.) aan het bureau der Stichting p/a Vrije Universiteit, Keizersgracht 166, Amsterdam-C.

Prof. Dr K. Fokkema, rector

N.V. TEN OOSTEN & DE REUS
AMSTERDAM-Z.

**LABORATORIUM-GLASWERK
EN BENODIGDHEDEN**

Uit voorraad leverbaar:

MICROSCOPEN
BALANSEN
BROED- EN DROOGSTOVEN
VACUUMPOMPEN
REFRACTOMETERS
POLARIMETERS, ENZ.

★ *In diverse uitvoeringen
en fabrikaten*

STADHOUDERSKADE 149 - TELEF. 99213-99041

*heerlijke
biskwie*

Paula

n.v. Paul C. Kaiser Rotterdam

C. LIND & ZOON

Ao 1826

Kassiers en
Commissionnairs in Effecten

*Keizersgracht 564
Amsterdam-C.*

*Telefoon: 41154
31369
34213
30214*

Effectenbeurs Nis 8

*Telefoon: 49328
46640*

Administratie van vermogens

*Effectenzaken
Verzekeringen*

HOLLANDSCHE SOCIETEIT
VAN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

A^o 1807

Directie
Mr. P. A. Voûte
Mr. H. H. Sillevs Smitt

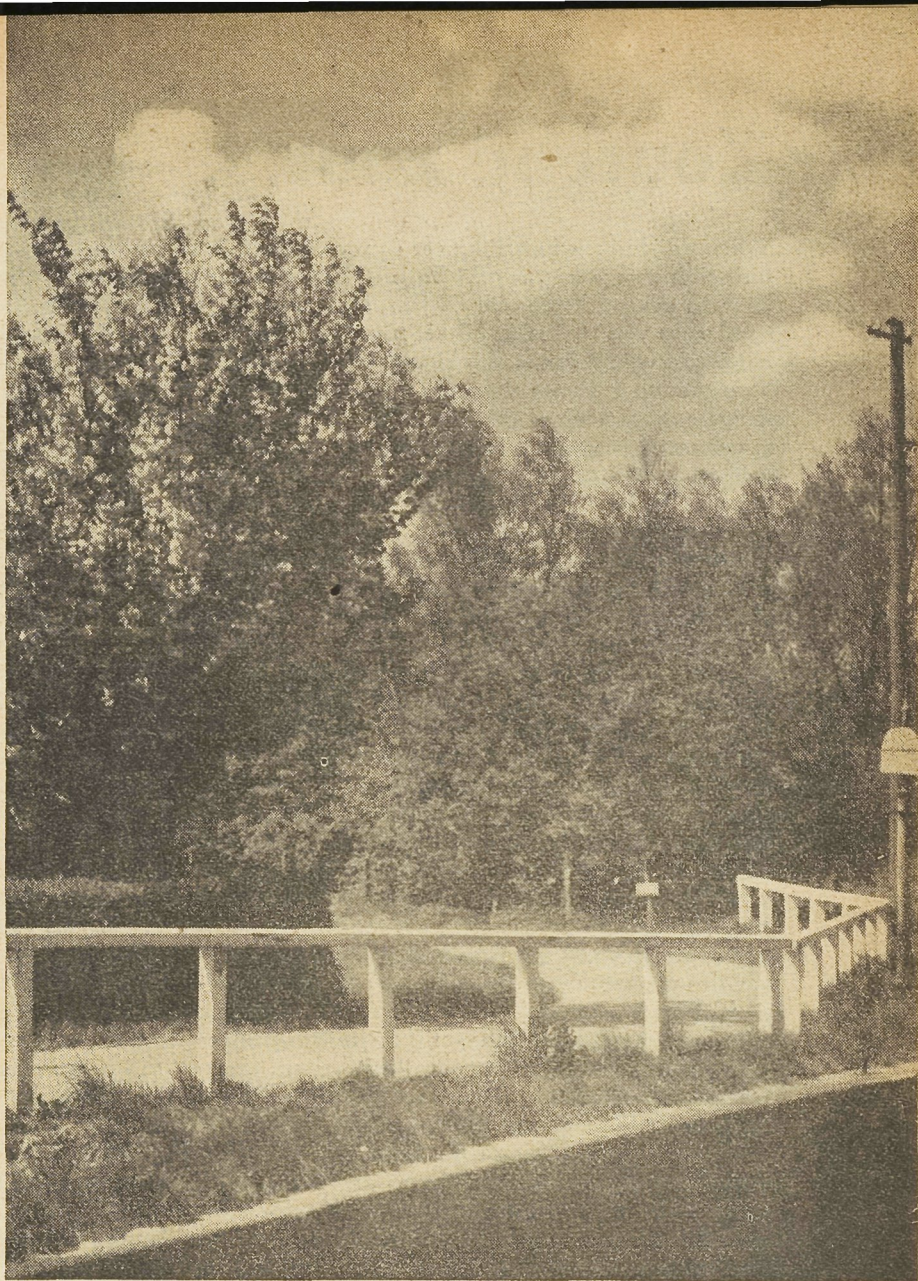
*Studieverzekering
Gezinsverzorging
Pensioenverzekering
Collectieve Personeelverzekering*

Hoofdkantoor:
Herengracht 475 - Amsterdam C. - Tel. 49100

Kantoren door geheel Nederland

VU

Amsterdamse Bos (Foto J. Knol)

VRJJE UNIVERSITEITSBLAD

ORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR HOGER
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM - CENTRUM

Zoutend zout

Wij verblijden ons hartelijk over de wonderbaarlijke uitbreiding en groei van onze Vrije Universiteit. Wie de V.U. gekend heeft vóór 30 jaar, staat eenvoudig sprakeloos van verbazing bij het zien van hetgeen is bereikt in enkele jaren. Wij kunnen niet anders dan bewondering gevoelen voor de *durf* en de *ondernemingsgeest* van onze Directeuren. Mij dunkt, dat daarin ook een belangrijke stimulans is gelegen voor onze lokale comité's. Er was vroeger niets spectaculairs aan de V.U. De *Valeriuskliniek* was ons paradepaard.

In het V.U.*gebouw* van 1921 kon men eenvoudig geen vreemde brengen. De Senaatszaal was de enige bezienswaardigheid, men was er spoedig uitgekeken. Maar nu! Er is leven en beweging overal waar men kijkt. Vroeger moest men *bedelen*, *pleiten*, op de gewetens, op de *beginselen* hameren. Nu zeggen wij, terwijl wij een collectie keurig verzorgde propagandageschriftjes te voorschijn halen — *die waren er 25 jaar geleden ook niet* —: Mijnheer, Mevrouw, mag ik U de eer aandoen U uit te nodigen om contribuant te worden. Kijkt U eens, het mag U met trots vervullen te worden uitgenodigd Uw steun te geven aan iets, dat uniek is in de wereld. De grootste christelijke, interkerkelijke organisatie in Nederland. Is dat niet zó? Menig buitenstaander is hoogst verwonderd, wanneer hij hoort van de offervaardigheid van *duizenden* eenvoudige mensen, die N.B. bijdragen aan een Universiteit! Waarom doen zij dat? Wat zit daar achter? In deze kring hoef ik niet uitvoerig stil te staan bij de geestelijke achtergrond van onze Universiteit. Christus' Koningschap: Mij is gegeven alle macht in Hemel en op aarde. Heel de wereld Zijn gebied.

Toch is er, meen ik, in deze tijd reden om op een motief te wijzen, dat ons wat meer direct aanspreekt. Immers, dat hoge ideaal van Christus' Koningschap ook op het terrein van de wetenschap, kon men wel overnemen of tot onderwerp van een belangrijke rede maken, maar het te *belijden* is iets anders dan het te *beleven*! De rauwe werkelijkheid laat ons andere dingen *beleven*. Wij leven in een bezeten wereld en ieder weet dat, voelt dat, zegt dat. De Goden van de vorige eeuw, vooruitgang, evolutie, techniek, materialisme liggen als Dagonbeelden op de grond.

In 1940 deed Prof. Van der Leeuw zijn balans van het Christendom verschijnen, waarin hij de onttaking en de ontredde van onze samenleving tekende. Het Christendom speelt een steeds geringere rol, het wordt teruggedrongen op steeds kleiner terrein.

Andere bewegingen, *natuurverering*, *mensverering*, *staatsverering* nemen de plaats in, die het *Christendom* eeuwen heeft ingenomen. God is uitgeschakeld en het sinistere gevolg is, dat de mens ook is uitgeschakeld. De machine neemt alles over. Allen hebben het tegenwoordig over nihilisme en men is er bang voor. Waar geen God is, is ook geen hoop. In deze situatie herinneren wij ons het woord van onze Heiland 'Gij zijt het zout der aarde!' Het enige werkelijke, *bederfverende* middel is het Evangelie. De wereld, die in ontbinding verkeert moet onze V.U. zien liggen als een stad op een berg. De V.U. moet *antwoord* kunnen geven als gevraagd wordt, wat mogen wij nog hopen, wie redt ons. Want laten wij het niet vergeten, de Universiteit is de kweekplaats. Daar zijn de gevaarlijke theorieën ontworpen en gepropageerd. Van een *Universiteit* kan ook het herstel uitgaan, *als zij zoutend zout is*. Natuurlijk weten onze professoren ook niet één, twee, drie gereede antwoorden op alle vragen, maar zij weten toch van dit zoutend zout. Als Evangelist ga ik de V.U. in deze tijd steeds meer zien, als een *ideaal verzetcentrum*, als een eerste rangs evangelisatie-instituut. Dààr worden de serums bereid, de specialisten bekwaamd voor de dodelijk zieke samenleving. Van daaruit klinken de stemmen op hoog niveau: Wendt U tot Mij en wordt behouden, juristen, artsen, ingenieurs, chemici, economen, filosofen. De V.U. kan door haar arbeid een geheel andere kring bereiken dan wij eenvoudige evangelisatie-werkers. De publicaties van onze Universiteit moeten worden gelezen en besproken in de vakbladen en komen zo onder de ogen van de agnostici, de sceptici, de positivisten, de relativisten, kortom van *medemensen*, die, hoe knap en kundig ook, Jezus Christus nodig hebben, zullen zij voor een totaal bankroet gespaard blijven.

Maar er is een keerzijde

Er is nooit een weldaad Gods of er zijn meteen nieuwe mogelijkheden tot zondigen. Als het zout nu eens zijn kracht verliest? Het bederf van het *beste* is het *ergste*. Wij leven te midden van bederf en het heeft *vat* op ons. Wij zijn geenszins steriel, immuun.

Onze fundamentele begrippen van fatsoen, ethiek en moraal hebben ook een knauw gekregen in de oorlog. Wij moeten worstelen om ons schip boven water te houden, om op peil te blijven. Het is niet alles goud, wat er blinkt. Ook van de V.U., onze V.U. bereiken ons verhalen, waarbij de haren te berge rijzen. Als ons zout op de mesthoop ligt, is er geen *vervangingsmiddel*. De V.U. is uitgegroeid tot een machtige organisatie en het mag ons een grote voldoening zijn, daaraan te mogen meewerken, maar dat vraagt voortdurende

---

Vrije Universiteitsblad

Nummer 182 - April 1952
Verschijnt eenmaal per maand

Orgaan van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag

waakzaamheid en zelfkritiek. Zout der aarde zijn is tevens een program van actie, actie tegen verval, bederf, schijn, holheid, phrasen. Niets is zo erg als een V.U. die op het verleden leeft. De oude leuzen doen dan nog dienst op jaarvergaderingen en het officiële gedeelte van een studenten-lustrum. Als het zout smakeloos wordt gaan wij er zelf aan en de V.U. er bij. Op dat gevaar is zelfs bij feestelijke opening in 1880 door Dr A. Kuyper geweest.

Wij mogen trots zijn op wat een uniek feit was tot voor kort in de wereld: een confessionele Universiteit. Maar laten wij ons verheugen met *beving. Groot worden* brengt vele verzoeken mede, de Bijbel laat ons dat overduidelijk zien en het is nu eenmaal de orde van Gods Koninkrijk, dat Hij juist het *zwakke* uitkiest om het sterke te beschamen. Alleen met *zwakke* mensen wil God werken. Wanneer wij in hoogmoed vervallen, dan is het gedaan. *Wij hebben niets, wat wij niet hebben ontvangen.* Daarom: laten wij met blijdschap en dankbaarheid, met lichte harten aan het werk gaan en elkaar omringen met onze gebeden. De schoulers er onder en het hoofd omhoog, als die weten, dat onze arbeid niet ijdel is in de Heere! *Dr J. W. v. d. Sluis*

In memoriam J. Barnhard

Op 28 Jan. jl. overleed te *Heerjansdam* (Z.H.) op 86-jarige leeftijd in zijn Heere en Heiland de heer *J. Barnhard*. De overledene is vele jaren daar ter plaatse correspondent der Vrije Universiteit geweest en heeft in die betrekkelijk kleine kring zeer veel gedaan voor het bekend maken dier Inrichting. Hij, die als het ware bij de *wieg* der V.U. heeft gestaan, is van het bestaan dier Inrichting voor Geref. Hoger Onderwijs een sterk voorstander geweest.

Als echt discipel van Dr Kuyper verdedigde hij hem door dik en dun en tot kort voor zijn dood – hij bleef zeer lang helder – kon hij het niet hebben, als er ook maar iets door jongeren ten nadele van Kuyper of de V.U. werd gezegd.

Met hem ging weer één der ouden heen, wiens ijver een voorbeeld was voor velen. Het Comité alhier gedenkt met dankbaarheid zijn arbeid!

Namens het Comité,
A. Janse de Jonge

Redactie-Commissie:

Prof. Dr F. W. Grosheide - M. G. H. A. Grosheide

Prof. Dr D. Nauta - B. Faber

Stukken voor de redactie te zenden aan

B. Faber - Keizersgracht 166 - Amsterdam C.

In memoriam

C. Boelens

Een zware slag heeft de V.U. organisatie getroffen in het overlijden van den heer C. Boelens te Groningen. Deze onvermoeide werker en onverzettelijke strijder heeft meer dan dertig jaren op de bres gestaan waar de belangen van de Vrije Universiteit moesten worden verdedigd en gediend.

Hij was een man, naar wiens woord men in ring en provincie gaarne luisterde; die Directeuren in al deze jaren vele waardevolle adviezen verstrekte, bijzonder in de vergaderingen welke tweemaal per jaar met de provinciale besturen worden gehouden, bovenal echter een man van de *daad*.

In 1918 begon de heer Boelens als lid van het plaatselijk comité Groningen zijn werk voor de Vrije Universiteit. Hij is daarna al spoedig in ring en provincie gaan meespreken en meewerken en hij heeft daarin veel voor de goede zaak mogen bereiken. Penningmeester eerst, secretaris daarna en de laatste jaren voorzitter van het Provinciaal comité. In de adviescommissie, die vorig jaar werd gevormd en die Directeuren heeft te adviseren over de wijze waarop de propaganda moet worden gevoerd, werd ook de heer Boelens benoemd en hij heeft, hoewel zijn gezondheid toen al te wensen overliet, ook die opdracht gaarne aanvaard. Van de belangrijke taak van de Vrije Universiteit, van haar plaats in de strijd om de komst van Gods koninkrijk was deze man zo ten volle overtuigd dat hij, om haar te dienen, bereid was al zijn gaven en krachten te geven.

Wie den heer Boelens ontmoette, onderging de invloed van zijn krachtige persoonlijkheid en kwam telkens weer onder de bekoring van zijn warme geloofsovertuiging. Hij diende in de volle zin van het woord, en gaf daardoor altijd leiding. De heer Boelens werd, op 65-jarigen leeftijd, door God afgelost en tot heerlijkheid bevorderd. Hij heeft gewerkt zolang het zijn dag was. En toen onder zijn levenswerk een dubbele streep werd gezet, de afsluiting kwam, heeft hij ook dat aanvaard zoals hij in zijn leven en werk Gods wijze wegen altijd heeft aanvaard.

Een man als de heer Boelens laat overal een grote leegte. In zijn gezin, in het kerkelijk leven van Groningen, in de kring van werkers voor de Vrije Universiteit. Maar hoezeer dit gemis ook wordt gevoeld, overheersend blijft de dankbaarheid, dat God zoveel jaren deze werker bekwaam en bereid maakte om op de wijze als hij dat alleen kon, te dienen.

Bij de begrafenis, op 28 Maart jl., hebben Directeuren zich laten vertegenwoordigen door het lid van hun college, Not. J. D. F. van Halsema.

Weekend voor de Vrije Universiteit op 'De Witte Hei'

Gaarne geven wij onze lezers een herinnering aan het weekend van 17 tot 19 November 1951 in het Gereformeerd Jeugdcentrum 'De Witte Hei' gehouden.

Het zijn onvergetelijke dagen geweest en één van de meisjes, die er aan deel nam, heeft in 'Bouwen en Bewaren' in een dichterlijke ontboezeming de indrukken vertolkt.

De door dhr Kuiper genomen foto's geven iets weer van de stemming die er was.

Op de ene foto staan/zitten alle deelnemers(sters), op de andere uitsluitend de groep die de Vrije Universiteit vertegenwoordigden.

Voor hen, die niet alle zeven personen van aangezicht zouden kennen, worden zij hier even genoemd. Van links naar rechts zijn het: de heren B. Faber, Administrateur der V.U., Prof. Dr S. U. Zuidema, G. A. van Solinge, Propagandist-Vertegenwoordiger V.U., Dr J. D. Dengerink, Adj. Secr. van Directeuren der V.U., Mevrouw en Prof. Dr J. Waterink, Prof. Dr W. H. Gispen.

Laboratorium voor toegepaste psychologie

(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)
Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.
Telefoon 26320

o.l.v. Prof. Dr J. Waterink en
Dr H. R. Wijngaarden
Arts: J. C. Noordzij, Psych. Drs

Ereschuld

Een oproep aan alle oud-Hospitanten, voorzover ze nog geen lid zijn van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Amici fratres,

Toen ik, na 't lezen van 't Jaarverslag van de V.U., mijn gedachten liet gaan over de toestand van onze Universiteit, heb ik God gedankt, dat ik als oud-student, nog de geweldige, om niet te zeggen 'fantastische' groei van onze Alma Mater heb mogen beleven.

Wat hebben we als studenten van 1896-1901 mogen smullen van de colleges die toen werden gegeven. 't Waren uren van intens genieten niet alleen, maar ook uren van geïnspireerd worden door wat we te horen en te verwerken kregen.

En daarnaast hadden we als Hospitanten nog een bijzonder voorrecht. Wat een gezellige societas was 't daar. Eén groot gezin, waarin Mevrouw Wed. Mond-Kuyper de scepter zwaaide met zeer liefelijke hand en ons een verzorging bood, die door allen op zeer hogen prijs werd gesteld.

Waarom dit gereleveerd?

Om tot alle oud-Hospitanten een dringend verzoek te richten, om lid te worden van de Vereniging, waarvan onze Vrije Universiteit uitgaat. Ik meen - en daarom gaat dit stukje onder bovenstaanden titel in zee - dat het voor alle oud-Hospitanten een ereschuld is om dit lidmaatschap te ambiëren.

We zullen er misschien in een enkel opzicht een bezuiniging voor moeten beginnen. Maar 't is toch heel eenvoudig elke maand twee gulden - zegge en schrijve 2 gulden - apart te leggen, om klaar te zijn als de correspondent in Uw woonplaats de contributie komt innen.

Ondergetekende, die zich de Hospit-jaren nog herinnert als de dag van gisteren, voelde zich gedrongen om dit neer te pennen en de daad bij 't woord te voegen, door zich als lid op te geven.

Wie volgt?

Ds C. J. van der Boom
Lichting 1896

ADVIEZEN INZAKE:

Moelijk opvoedbare kinderen
Neurotische kinderen
Kinderen met partiële psychische defecten
School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)
Karaktermoelijkheden (volwassenen)
Psychol. behandeling van kinderen en volwassenen

Aan bedrijven inzake:

Personeelselectie; Omgang met personeel;
Psychologische opbouw van het bedrijf; interne
bedrijfsmoelijkheden op psychologisch gebied

PERSONALIA

De organisatie voor de instandhouding van de Vrije Universiteit (contributie- en busjesactie) omvat reeds ongeveer achtduizend medewerk(st)ers. Aan veelheid van werkers en raadgevers ontbreekt het dus niet.

Uiteraard zijn er in een zo talrijke groep veel en velerlei mutaties, die onmogelijk alle afzonderlijk kunnen worden genoemd in de rubriek personalia. Laten allen, die, om wat voor reden ook, zich uit het werk moesten terugtrekken of in de ontstane vacatures hun plaats hebben ingenomen, zich er van overtuigd houden, dat wij zowel voor gedane arbeid als voor bereidverklaring tot medewerking dankbaar zijn.

In de provinciale besturen, waarmee allen op gezette tijden contact hebben, zijn in de maanden waarin geen 'Personalialia' kon worden opgenomen, de volgende mutaties geweest:

Friesland Noord: de provinciale secretaris Dr J. C. A. van Loon moest door vertrek zijn functie ter beschikking stellen. Hij werd opgevolgd door Ds J. C. Hagen, Emmakade 87, te Leeuwarden.

Friesland Zuid: om dezelfde reden trad als secretaris af de heer K. Sytsma. Zijn opvolger werd Dr A. Bothuis, Parallelweg 13 te Sneek, terwijl in de al lang bestaande vacature Vertegenwoordigster Vrouwen V.U. Hulp werd benoemd Mevrouw M. H. J. Brink-Bijleveld te Joure.

Gelderland: door vertrek van Ds D. J. Ras werd het secretariaat van het provinciaal comité overgedragen aan Ds K. M. R. v. d. Beek, Van Heemstralaan 90 te Arnhem, die daarvoor ook reeds tijdelijk de functie had waargenomen.

Utrecht: Mevrouw A. Stap-Veldkamp, Koningin Sophialaan 19 te Amersfoort, die vorig jaar om gezondheidsredenen moest aftreden, kon gelukkig ook dit werk weer opnemen en is door Directeuren gaarne opnieuw als Vertegenwoordigster Vrouwen V.U.-Hulp voor de provincie Utrecht benoemd.

Zuid Holland Noord: Ds H. W. Engelkes verliet Delft en moest zijn stuwend werk ook in de V.U. actie voor deze plaats aan anderen overlaten. Daardoor vertrok ook Mevrouw S. H. Engelkes-Wijngaarden uit Delft en uit de provincie. Haar opvolgster als Vertegenwoordigster Vrouwen V.U. Hulp werd Mevrouw B. Bos-Koning, Lange Vijverberg 20, Den Haag.

Zuid Holland Zuid I: De al enige jaren bestaande vacature als voorzitter van het provinciaal comité werd vervuld door de benoeming van Ds G. Meyster te Oud-Beyerland. Helaas ontstond in dit rayon een vacature als secretaris door het bedanken (door overbezette tijd) van den heer J. C. Mulder.

Zuid Holland Zuid II: De heer J. Wilschut werd als voorzitter van het provinciaal comité opgevolgd door Ds B. J. A. Streefkerk te Berkel. In de vacature, die ontstond door het bedanken van den heer G. P. J. v. Alkemade als secretaris, is nog niet voorzien.

Zuid Holland Zuid III: Mevrouw A. Pouwels-Swagerman te Vlaardingen zag zich genoodzaakt als Vertegenwoordigster Vrouwen V.U. Hulp te bedanken.

Zeeland: Door vertrek uit de provincie moest Mevrouw M. Huizenga-Bijlenga te Middelburg haar werk als Vertegenwoordigster Vrouwen V.U. Hulp voor Zeeland opgeven. Zij heeft heel veel voor de V.U. mogen doen en kunnen bereiken. In de vacature is voorzien door de benoeming van mevr. H. van Donk-v. d. Velde te Goes.

Door overlijden verloren we onder de correspondenten en Hoofden Vrouwen V.U. Hulp: Mevrouw A. M. Koers-Schagen te Noordwijk aan Zee, die van het begin dezer actie af, dus bijna 20 jaar, bij dit werk meehielp, en verder de heren K. van Doeland te Koog aan de Zaan (correspondent en ringsecretaris) en L. S. Wiersma te Bozum, die ongeveer 14 jaar het correspondentschap met liefde vervulde.

Van hen die zich moesten terugtrekken, willen we noemen de namen: E. Postma te Augustinusga (die zich vele jaren in plaats en ring een harden werker ook voor de V.U. toonde); J. Timmermans te Leeuwarden (die tot op hoge leeftijd met grote toewijding de V.U. als correspondent diende); D. Verburg te Zegveld (die het correspondentschap 42 jaar geleden van zijn Vader overnam en het al die jaren trouw behartigde); T. Meima te Warffum die als correspondent en voorzitter van het plaatselijk comité veel voor de V.U. deed en door zijn vertrek dat werk moest opgeven, en tenslotte, want we kunnen maar een greep doen, den heer A. Walinga te Amersfoort, die door vertrek moest bedanken. De heer Walinga was correspondent en secretaris van het comité en voorts enige tijd secretaris van de ring. Dat kan veel zijn en bij hem was het dat zeker. Amersfoort zoekt, hoe deze motor moet worden vervangen.

Van al de afgetreden — ook de hier niet genoemden — is per brief afscheid genomen, waarbij ook de dank van Directeuren en Bureau is uitgesproken voor de aan de V.U. bewezen diensten en voor de samenwerking die altijd prettig was.

Het is en blijft jammer, dat het contact met het grootste deel der organisatie altijd alleen maar schriftelijk kan zijn. Persoonlijk contact werkt vaak meer uit en er wordt wel eens gezocht naar wegen en middelen om dat te bereiken. Het werk van de vertegenwoordigers-propagandisten betekent hierin reeds een belangrijke verbetering. Correspondentendagen (of -weekends) zouden prachtig kunnen zijn, maar . . . de kosten. Wie een goede tip kan geven, schrijve over dit punt eens aan het Bureau.

STEUNT

de actie voor de bouw van een nieuwe
**Gereformeerde Kerk te Castricum in donker
Noord-Holland.**

De Classis Haarlem en de Part. Synode van de Gereformeerde Kerken in Noord-Holland gaven hun adhaesie.

Giftten te zenden aan de Penningmeester Bouwcommissie der Gereformeerde Kerk, Castricum Geelvinckstraat 2, Gironummer 569457

EXAMENS

Theologische faculteit

Candidaats examen

Mej. E. E. Ebling,
S. A. Boonstra,
A. Griffioen.
H. Feddes.
P. Popma.
J. W. Vlaanderen.
B. v. Oeveren.
R. J. Beukema.
F. R. M. Elders.
P. Heinen.
C. W. de Ruiters.
A. Nagelkerke.

Doctoraal examen

J. Vègh.
G. Molenaar.

Rechtsgeleerde faculteit

Candidaats examen

H. C. J. Koning.

E. J. Bruma.
W. de Kwaadsteniet.
W. Brouwer.
J. P. M. de Vos.
L. V. M. Vermeulen.
G. H. Hoek.
G. P. Lugtenborg.
Mej. D. Milder.
A. Wendels.

Doctoraal examen

Mej. P. H. Graamans.
Mej. A. J. v. Trigt.
G. J. Oosterhuis.
J. W. S. van Arkel.
J. C. Gerbrandy.
A. N. Baron de Vos van
Steenwijk.
B. J. Brouwer (Vrije Studie-
richting).
Mej. W. H. Neyens.
Mej. C. Bos.

L. J. A. M. Heymeyer.
W. C. J. v. 't Hoff.
G. Baas.
A. van Schelven.
H. Visser.
Chr. Barends.
C. J. van Geel.

Litterarische faculteit

Propaedeutisch examen (theologie)

O. D. Duintjer.
M. Meyering.
C. A. Verhoog.
J. A. Kemp.
K. L. van Stegeren.
T. D. Jansen (cum laude).
M. Buning.
J. C. Tissink.
L. Esmeyer.
G. Rang.

Candidaats examen

H. Wesseling (Gesch.)
Mej. L. Bergsma (Psych.)
J. A. Bouma (Klass.)

Doctoraal examen

Dr J. Zwart (Gesch.)
R. Reinsma (Gesch.)

Wis- en Natuurkundige faculteit

Candidaats examen

A. S. J. Koole. (E.)
D. J. Blaauboer. (E.)
J. G. Aalbers. (E.)
J. Smid. (E.)
G. K. Borg. (E.)
W. Blok. (D.)
R. Mennega. (D.)
E. de Boer. (E.)

P. A. Roukema. (E.)

Doctoraal examen

G. J. Harmsen (Scheik.)
J. J. Engelsman. (Scheik.)
J. P. Brants. (Scheik.)
J. Dijkstra. (Scheik.)
J. Blok. (Nat.)
C. Stoorvogel. (Scheik.)
H. Verleur. (Scheik.)
R. Vermij. (Wisk.)

Economische faculteit

Candidaats examen

S. R. Elgersma.
H. O. Holtrust.
Raden A. Enoch.
J. Kolthof.
J. de Roos.
F. de Rooy.
E. L. van Raay.
W. L. van Peursen.
H. J. Boukema.
G. H. Struik.
W. Nienhuis.
M. A. Asaäri.
P. J. v. d. Meer.

Verenigde Faculteiten van W & N en L & W

Candidaat examens

Mej. F. G. Hekma.
Mej. A. H. Zeyl.
C. J. de Wolff.
R. W. v. d. Giessen (cum
laude).
Mej. R. Vliegthart.
Mej. M. F. Bikker.

Doctoraal examen

Ir H. J. Kolkman.
H. A. van Wijlen.
J. Minnema.

AANSTONDS UW PROMOTIE!

Denkt tijdig aan een degelijke
verzorging en uitvoering in
boekdruk van Uw

PROEFSCHRIFT

De drukkerij der Wereld-Bibliotheek belast zich gaarne
met Uw opdracht.

N.V. WERELD-BIBLIOTHEEK

Adm. de Ruyterweg 545
Amsterdam-W. Tel. 84512/82555

Stichting De Vrije Leergangen

Afdeling Lichamelijke opvoeding

Opleiding tot het Rijksmiddelbaar examen M.O. Lich. Opv.
Duur der opleiding vier jaar. Collegegelden f300.— per jaar.
Vereiste vooropleiding H.B.S., 5 j.c.
of daarmee wettelijk gelijkgesteld diploma.

De stichting leidt ook op voor andere M.O. akten

Uitvoerige prospectus
aan te vragen bij de
Dir. C. C. F. Gordijn
Sommerlustpad 3 hs
Amsterdam
Telefoon 55447

Eredocoraten

Ter gelegenheid van de Van Riebeeckfeesten heeft de Senaat der Vrije Universiteit twee vooraanstaande geestverwanten in Zuid-Afrika, nl. Prof. Joh. van Rooy, Voorzitter der Federatie van Afrikaanse Kultuurinstellingen en Rector der Universiteit van Potchefstroom, en Dr A. J. van der Merwe, Moderator der Ned. Geref. Kerk in de Kaap-provincie en voorzitter der centrale Van Riebeeck-commissie, tot doctor honoris causa in de Letteren en Wijsbegeerte benoemd.

Prof. van Rooy dankt deze onderscheiding, een eredocoraat in de paedagogiek, aan zijn verdiensten voor de volksopvoeding in Zuid-Afrika. Dr van der Merwe de zijne, een eredocoraat in de geschiedeniswetenschap, aan zijn belangrijke bijdragen tot de kennis van Zuid-Afrika.

Het plan is, dat de promoties, voor welke Prof. Dr J. Waterink, resp. Prof. Dr A. Goslinga zijn aangewezen, zullen plaats vinden in de plechtige publieke zitting van den Senaat op de eerst komende Dies der Vrije Universiteit, dus op Maandag 20 October a.s.

Komende promoties, 27 Mei 1952, in het A.M.V.J. -gebouw

K. van Duuren te 11 uur,
in de Wis- en Natuurkundige faculteit
Promotor Prof. Dr G. J. Sizoo.

Mr G. J. Lammers te 1.30 uur,
in de Juridische faculteit
Promotor Prof. Mr A. M. Donner.

B. van Deventer te 3.30 uur,
in de Economische faculteit
Promotor Prof. Dr J. Zijlstra.

Promoties

Op 8 Januari 1952 promoveerde:

Ds H. W. de Jager in de Theologische faculteit op een proefschrift getiteld: 'Kategeet en Prediker in die aangrijping deur die Woord'.

Promotor: Prof. Dr J. Waterink.

Op 29 Februari 1952:

Mr W. Mak in de Rechtsgeleerde faculteit op een proefschrift getiteld: 'Rights affecting the manufacture and use of gramophone records'.

Promotor: Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman.

Op 14 Maart 1952:

P. H. Stoker in de Wis- en Natuurkundige faculteit op een proefschrift getiteld: 'n Beta-spektrometriese onderzoek met betrekking tot thorium- en arseenisotope.

Promotor: Prof. Dr G. J. Sizoo.

BOEKBEOORDELING

En nu . . . . . allemaal.

(Tekstboekje bij de zangbundel onder dien naam voor Christelijke gezinnen en verenigingen).

Oosterbaan en Le Cointre N.V., Goes

Toen ruim een jaar geleden de bundel verscheen, hebben wij in het V.U.blad graag daarop de aandacht gevestigd. De gunstige ontvangst, waarvan samensteller en uitgeefster spreken, behoeft niemand te verwonderen; evenmin dat nu op veler verzoek een afzonderlijk tekstboekje wordt aangeboden.

De prijs van dit keurig uitgevoerde boekje is f. 1,30, bij grotere aantallen reductie.

De drie groepen die genoemd worden, gezinnen, verenigingen en scholen, zullen er graag gebruik van maken.

Met bundel en tekstboekjes samen kan het met recht worden: *En nu . . . . . allemaal!*

DE VRIJE LEERGANGEN Uitgaande van de samenwerkende Christelijke Onderwijsorganisaties

Opleidingen voor de akten Middelbaar Onderwijs **Lichamelijke Opvoeding**

Nederlands A en B

Engels A en B

Frans A en B

Duits A

Geschiedenis

Staathuishoudkunde

Staatsinrichting

Handelswetenschappen

De lessen worden gegeven te Amsterdam, voor lichamelijke opvoeding dagelijks, overigens bij voorkeur Zaterdagmiddags of 's avonds. Bij voldoende belangstelling kunnen ook elders leergangen geopend worden. Vraagt uitgebreid leerplan (afd. Talen enz. of afd. lich. opv.) aan het bureau der Stichting p/a Vrije Universiteit, Keizersgracht 166, Amsterdam-C.

Prof. Dr K. Fokkema, rector

N.V. TEN OOSTEN & DE REUS

AMSTERDAM-Z.

LABORATORIUM-GLASWERK
EN BENODIGDHEDEN

Uit voorraad leverbaar:

MICROSCOPEN
BALANSEN
BROED- EN DROOGSTOVEN
VACUUMPOMPEN
REFRÁCTOMETERS
POLARIMETERS, ENZ.

★ In diverse uitvoeringen
en fabrikaten

STADHOUDERSKADE 149 - TELEF. 99213-99041

heerlijke
biskwie

Paula

n.v. Paul C. Kaiser Rotterdam

HOLLANDSCHE SOCIETEIT
VAN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

A^o 1807

Directie
Mr. P. A. Voûte
Mr. H. H. Sillevs Smitt

Studieverzekering
Gezinsverzorging
Pensioenverzekering
Collectieve Personeelverzekering

Hoofdkantoor:
Herengracht 475 - Amsterdam C. - Tel. 49100

Kantoren door geheel Nederland

C. LIND & ZOON

Ao 1826

Kassiers en
Commissionnaires in Effecten

Keizersgracht 564
Amsterdam-C.

Telefoon: 41154
31369
34213
30214

Effectenbeurs Nis 8

Telefoon: 49328
46640

Administratie van vermogens

Effectenzaken
Verzekeringen

VU

Oldehove, Leeuwarden

VRIJE UNIVERSITEITSBLAD

ORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR HOGER
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM - CENTRUM

Prof. Dr. A. M. Donner

Prof. Dr. G. Kuiper

Dr. W. F. v. Gunsteren

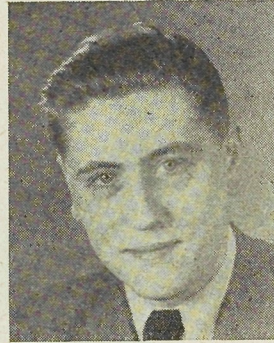

Mevr. G. den Houting-van Haselen

*U ziet, de regelingscommissie staat al enige weken, in symbolische zin, u op te wachten bij den ingang van de Harmonie te Leeuwarden. Van links naar rechts:
Ds J. C. Hagen
Mevr. N. Bakker-Bakker
Mevr. G. den Houting-van Haselen
Mr A. Rutgers
Dr S. W. van Dantzig
Ds C. v. d. Woude*

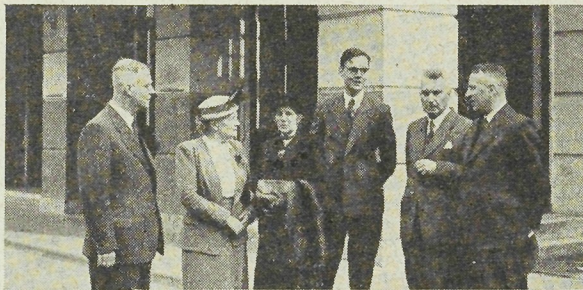
Mevr. W. P. de Moor-Ringnalda

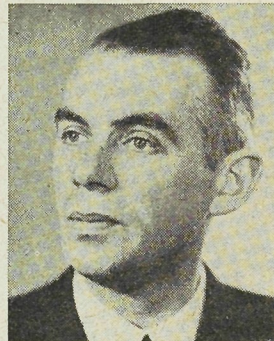
Dr. J. Lever

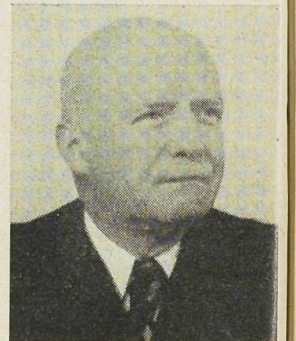
Ds B. Nederlof

Regelingscommissie

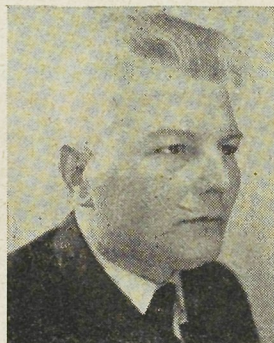
Prof. Dr. H. N. Ridderbos

Mr. J. Verdam

Koor Fryske Stimmen

Prof. Dr. J. F. Koksmma

Ds F. Guillaume

9 en 10 Juli verwacht Leeuwarden de V.U.-vrienden en vriendinnen

Bij de kaart van Leeuwarden

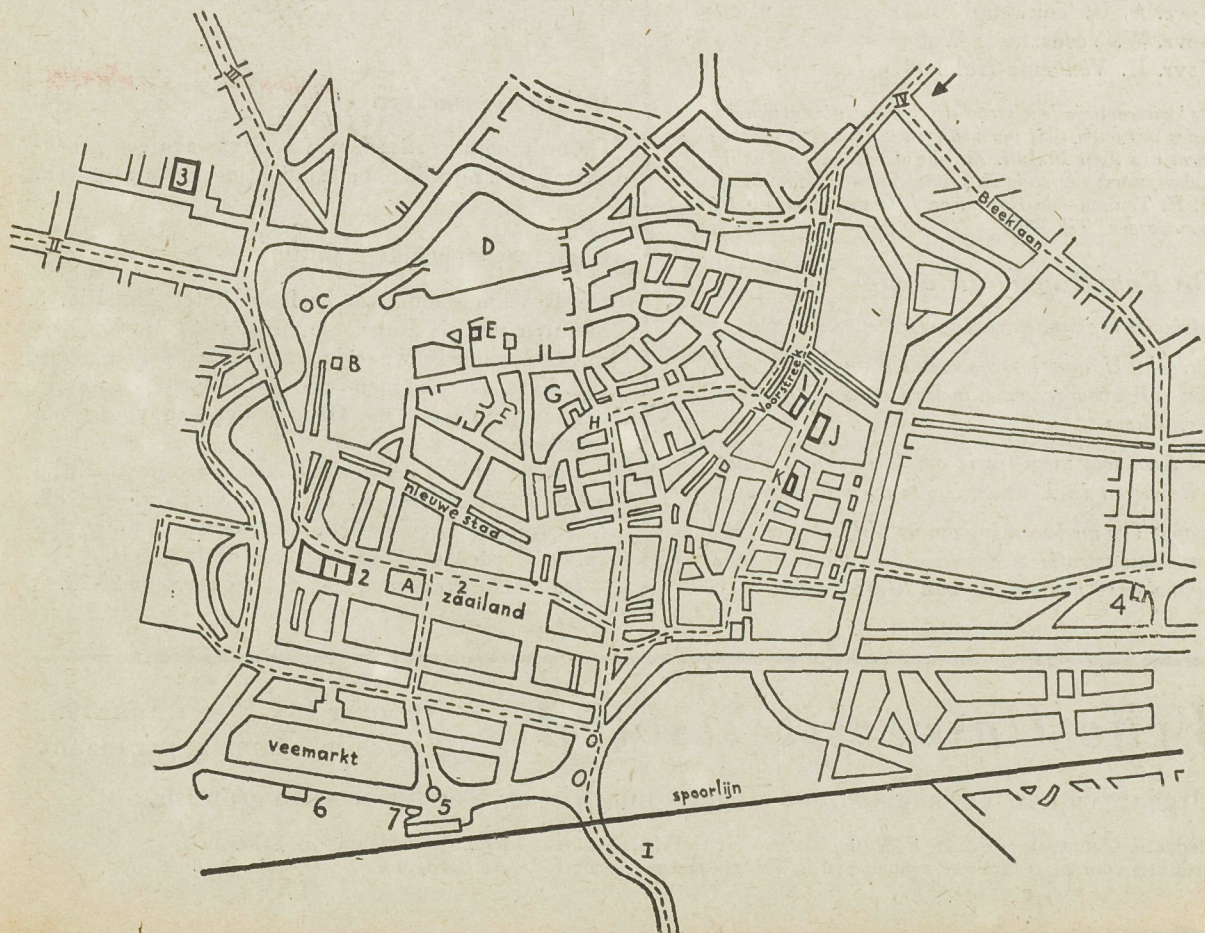
1. *De Harmonie* (5 min. van het station).
2. *Parkeerplaatsen*. Naast de Harmonie en voor autobussen op het Zaailand.
3. *Pelikaankerk* (eventueel voor 2e vergaderplaats).
4. *Koepelkerk* voor de bidstond (15 min. van de Harmonie).
5. *Station*.
6. *Busstation*.
7. *V.V.V.*

Toegangswegen

- I Overijsselse straatweg, komend uit het Zuiden.
- II Harlinger straatweg, komend van de Afsluitdijk.
- III Stiensersweg, komend uit het Noorden.
- IV Groninger straatweg, komend uit het Oosten.

Belangrijke gebouwen etc.

- A. Gerechtshof
- B. Oldehove
- C. Pier Pandertempel
- D. Prinsentuin
- E. Fryske Akademy, Doelestraat 8
- G. Voormalig paleis
- H. Raadhuis
- I. Fries Museum
- J. Kanselarij, Provinciale Bibliotheek
- K. Postkantoor

Regelingscommissie:

Ds C. van der Woude, Voorzitter
Ds J. C. Hagen, Emmakade 87, tel. 6835, Secr.
Mr A. Rutgers, Snakkerburen 82, bij Leeuwarden, postgiro q. q. 454114, Penningmeester
Dr S. W. van Dantzig, Assessor
Dr L. Batelaan (Twijzelerheide)
Ds D. de Boer (Anjum)
Dr A. Bolhuis (Sneek)
Mevr. M. H. J. Brink-Bijleveld (Joure)
Ds W. Diepersloot (Franeker)
Ds E. Douma, (Ureterp)
Mevr. E. Douma-Schalekamp (Ureterp)
Mr A. J. Hazenberg
H. Hogenhuis
Ds A. Mout (Kollum)
R. Roukema (Oenkerk)
D. Stallinga (Marrum)
Mevr. A. H. Ubbens-Wolvius (Sneek)
Ds H. van der Veen (Donkerbroek)
C. K. Vogelaar

Logiescommissie:

Mevr. N. Bakker-Bakker
Mevr. G. den Houting-van Haselen
Mevr. G. Ganzevoort-van der Kamp
Mevr. J. Miedema-Hannema
Mevr. R. J. Nauta-Kok
Mevr. G. Sustring-Sytsma
Mevr. A. H. Touwen-de Boer
Mevr. W. Veenstra-de Walle
Mevr. H. Vennema-Hummel

De logiescommissie wil trachten voor hen, die dat wensen, logies met ontbijt bij particulieren te verzorgen voor de nacht van 9 op 10 Juli. Zij, die hiervan gebruik willen maken, worden verzocht zich spoedig te wenden tot Mevr. A. H. Touwen - de Boer, Van Miereveltplantsoen 18, Leeuwarden, Tel. 8883

De Regelingscommissie

*adviseert U gezamenlijke bustochten te organiseren
verzoekt U aan haar secretaris opgave te doen
van zulke voorgenomen tochten en van het aantal deelnemers*

*zal doen wat mogelijk is om U een paar genotvolle dagen in Leeuwarden te doen doorbrengen
vraagt Uw medewerking om de V.U.-dagen 1952 een demonstratie te doen worden van den band tussen onze mensen en hun Universiteit*

Mededelingen van de Regelingscommissie

Koffiemaaltijd

Na de morgenvergadering bestaat in de Harmonie, zowel 9 als 10 Juli gelegenheid, de meegebrachte boterham te eten. Men kan alleen koffie bestellen.

In de omgeving van het station en van de Harmonie, en ook op de Nieuwstad, zijn restaurants en lunchrooms, die gewaarschuwd zijn, dat op deze beide dagen extra veel gasten verwacht kunnen worden.

Logies

Wie logies aanvraag en van de logiescommissie antwoord ontving, wordt aangeraden, zich te voren schriftelijk in verbinding te stellen met de gastvrouw (en gastheer). Men kan dan ook een afspraak maken over het uur van aankomst of plaats van ontmoeting.

Parkeerplaats

Op de plattegrond zijn als parkeerplaats aangegeven: voor luxe wagens het plein tussen de Harmonie en het Gerechtshof, voor autobussen het plein vóór het Gerechtshof (het Zaailand). Donderdag kunnen echter de autobussen daar niet langer staan dan tot 4 à 5 uur.

Ordecommissarissen

De ordecommissarissen zijn kenbaar aan een groenwitte rozet. Zij willen u alle inlichtingen gaarne geven.

Gemeenschappelijke maaltijd

De Regelingscommissie heeft in hotel Amicitia, 5 minuten van de Harmonie en van het station, een afspraak gemaakt voor de gemeenschappelijke maaltijd. Er is een goed menu voor f 6.— inclusief, waarin begrepen is: koffie ná. Overige dranken voor eigen rekening.

Tot 3 Juli is er gelegenheid zich voor deze maaltijd op te geven bij Mr A. Rutgers, Snakkerburen 82, Lekkum, bij Leeuwarden. Uiteraard moet dan bekeken worden of er genoegzame deelname is.

De laatste trein naar het Zuiden vertrekt 20.38.

Vrije Universiteitsblad

Nummer 183 - Juni 1952

Verschijnt eenmaal per maand

Orgaan van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag

Redactie-Commissie: Prof. Dr F. W. Grosheide - Mr G. H. A. Grosheide - Prof. Dr D. Nauta - B. Faber
Stukken voor de redactie te zenden aan B. Faber - Keizersgracht 166 - Amsterdam C.

Programma

Woensdag 9 Juli 1952

**Wetenschappelijke
samenkomst**

in de Harmonie, aanvang 's morgens te 10.30 uur.

Voorzitter: Prof. Dr A. M. Donner.

Referaat van Dr W. F. van Gunsteren, Wassenaar: 'De plaats van den ondernemer in het tegenwoordige economische bestel'.

Referaat van Prof. Dr G. Kuiper, Amsterdam: 'Bijbeltaal en moedertaal'.

De referaten zijn in druk verschenen en aan het Bureau der Vrije Universiteit verkrijgbaar (Amsterdam, Keizersgracht 166) na toezending van f 0,75 per referaat (Postrekening 6327).

**Vergadering
Vrouwen V.U. Hulp**

(alleen toegankelijk voor dames) in de Harmonie; aanvang 's namiddags te 2 uur.

Presidente: Mevrouw G. den Houting-van Haselen, te Leeuwarden.

Causerie door Dr J. Lever te Amsterdam: 'Kleurenpracht van veer en vacht'.

Theepauze

Causerie door Mevrouw W. P. de Moor-Ringnalda te Enschede: 'Moeder en Dokter'.

Inlichtingen en beantwoording van vragen over de busjesactie door den heer B. Faber.

Bidstond

in de Koepelkerk, aanvang 's avonds te 7.30 uur.

Voorganger: Ds B. Nederlof, Chr. Geref. Predikant te Dokkum.

Ontmoetingsavond

in de Harmonie; aanvang onmiddellijk na den bidstond.

Opening door den Voorzitter van de Regelingscommissie, Ds C. v. d. Woude.

Medewerking van het zangkoor 'Fryske Stimmen' te Minnertsga.

Donderdag 10 Juli 1952

Jaarvergadering

in de grote zaal van de Harmonie; aanvang 's morgens te 10.30 uur.

Voorzitter: Mr J. Verdam te Amsterdam.

Sprekers: Prof. Dr H. N. Ridderbos te Kampen: 'Blijvende verantwoordelijkheid'.

Prof. Dr J. F. Koksma te Amsterdam: 'De Universiteit en het nationale leven'.

Ds F. Guillaume, Geref. Predikant te Amsterdam: 'Het blijft een wonder'.

Medewerking van leden van 'Societas Artis-Amantium Univeritatis Liberae': mej. E. J. Bik, piano en W. G. Eilander, declamatie.

Voorts vermeldt het agendum enige huishoudelijke zaken, waaronder:

Benoemingen:

a. van een bestuurslid in de vacature, die ontstaat door de periodieke aftreding van den heer J. Wilschut.

Tweetal van het bestuur:

De voordracht van Directeuren wordt in de vergadering, en zo mogelijk vóór de vergadering in de Pers, bekend gemaakt.

b. van een lid in de Commissie van toezicht op het geldelijk beheer in de vacature, die ontstaat door de periodieke aftreding van mr dr H. H. Sillevius Smitt.

(voor volledig agendum zie blz. 2284)

**Gemeenschappelijke
maaltijd**

in Hotel Amicitia, aanvang 5.30 uur.

Kosten f 6.— per persoon (inclusief), exclusief dranken. Wie aan het diner wenst deel te nemen, dient zich vóór 3 Juli op te geven aan Mr A. Rutgers, Snakkerburen 82, Lekkum bij Leeuwarden.

Verslag

der Vereniging voor Hoger onderwijs op Gereformeerden grondslag over 1951

Het afgelopen kalenderjaar van Vereniging en Universiteit is voor alles gekenmerkt door de geleidelijke uitvoering van de besluiten tot stichting van de medische faculteit en de biologische afdeling der wis- en natuurkundige faculteit. De grootste moeilijkheden lagen daarbij — gelijk nog nader zal worden uiteengezet — bij de voorzieningen, welke moesten worden getroffen ten aanzien van de gebouwen, welke moeilijkheden bij het schrijven van dit verslag nog niet alle waren overwonnen.

In de vacature van het College van Directeuren, ontstaan door de periodieke aftreding van Mr J. Terpstra, benoemde de Jaarvergadering, op 12 Juli te Utrecht gehouden, Dr J. Schouten. Hierdoor werd tegelijkertijd een herverdeling van de functies binnen het College nodig. Het secretariaat, dat tot dat tijdstip werd waargenomen door den heer Terpstra, ging over op Mr H. Bos Kzn, terwijl Dr J. Schouten door het College in de plaats van Mr Bos tot vice-voorzitter werd verkozen.

In het College van Curatoren kwam geen verandering. In het najaar van 1950 vroeg mejuffrouw Mr W. G. Pleiter ontslag als secretaresse van het college van Curatoren. In haar plaats werd benoemd Dr J. D. Dengerink.

Gedurende den cursus 1951-1952 treedt als Rector Magnificus op Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, die als zodanig Prof. Dr H. Dooyeweerd opvolgde.

In de vacature, welke ontstond in de Commissie van toezicht op het geldelijk beheer der Vereniging door de periodieke aftreding van den heer L. Boomsma, werd benoemd de heer C. J. van der Maas.

De samenstelling van het docentencorps onderging verschillende wijzigingen. In de faculteit der geneeskunde werden twee nieuwe lectoren benoemd: Dr H. K. Oosterhuis en Dr J. Langman, onderscheidenlijk voor het onderwijs in de chemische physiologie en de anatomie. Dr Oosterhuis ving op 12 October zijn ambt aan met het uitspreken van een openbare les, getiteld 'Antibiotica in dienst der mensheid' en

Dr Langman op 9 November 1951 met het uitspreken van een openbare les, getiteld 'Doel en middel in de anatomie'. In de faculteit der wis- en natuurkunde werden benoemd tot gewoon hoogleraar Dr E. van Dalen en Dr C. C. Jonker — beiden voordien reeds als lector aan de Vrije Universiteit verbonden —, onderscheidenlijk voor het onderwijs in de analytische scheikunde en voor het onderwijs in de natuurkunde. De nieuw benoemde hoogleraren aanvaardden hun ambt op 5 October en 23 November 1951 met het uitspreken van een rede, onderscheidenlijk onder den titel 'Over de samenstelling van chemische verbindingen' en 'Werkelijkheid, waarneming en theorie in de natuurkunde'. Prof. Dr H. R. Woltjer ontving voor den cursus 1951-1952 wederom een leeropdracht voor de experimentele natuurkunde. In verband met de medische propaedeuse ontving Dr J. Blok een leeropdracht voor de natuurkunde en Dr R. F. Rekker voor de scheikunde. Voorts werd Dr P. Groen toegelaten als privaat-docent voor het onderwijs in de meteorologie en de physische oceanographie. In het vorige Jaarverslag werd reeds vermeld, dat met ingang van 1 Maart 1951 op zijn verzoek ontslag werd verleend aan den eerst kort opgetreden hoogleraar Dr J. J. Duyvené de Wit in verband met zijn benoeming tot hoogleraar aan de Universiteit van Bloemfontein (Zuid-Afrika). Op 10 November 1950 overleed Prof. Dr Z. W. Sneller. Voor de economische faculteit, waarvan hij vanaf de oprichting de stuwende kracht was geweest, en daarmede voor de Vrije Universiteit in haar geheel, betekende dit een grote slag. In de plaats van Prof. Sneller werd voor het onderwijs in de economische geschiedenis tot lector benoemd Dr W. J. Wieringa, die zijn ambt aanvaardde op 9 October 1951 met het uitspreken van een openbare les, getiteld 'Economische geschiedenis als aspect van de wetenschap der geschiedenis'. Drs G. Goudswaard, die reeds als lector aan de Vrije Universiteit was verbonden, werd benoemd tot buitengewoon hoogleraar voor het onderwijs in de

statistiek en aanvaardde zijn ambt als zodanig op 23 Februari 1951 met het uitspreken van een rede, getiteld 'Specialisatie, integratie en internationale statistiek'. Prof. Dr G. Brillenburg Wurth ontving voor den cursus 1951-1952 wederom een leeropdracht voor het onderwijs in de zedenleer van het economisch leven. Prof. Dr J. Wille, aan wien met het einde van den cursus 1950-1951 emeritaat werd verleend, ontving voor den cursus 1951-1952 een leeropdracht in de literarische faculteit voor het onderwijs in de Nederlandse taal- en letterkunde, benevens die der Oudgermaanse volken en algemene taalwetenschap. Van de benoemingen van Dr G. Wielenga en Dr H. R. Wijngaarden tot lector, onderscheidenlijk voor het onderwijs in de algemene psychologie en conflictologie en voor het onderwijs in de didactiek en de toepassing van de statistische methoden in de psychologie, werd reeds in het vorige jaarverslag melding gemaakt.

Tengevolge van zijn gezondheidstoestand was Prof. Mr N. Okma in den lopenden cursus gedurende langen tijd helaas verhinderd zijn colleges in de juridische en de economische faculteit te geven. Om dezelfde reden was hij genoodzaakt zijn ontslag als buitengewoon hoogleraar in de economische faculteit aan te vragen, welk ontslag ook is verleend.

Directeuren werden teleurgesteld in hun in het vorige jaarverslag uitgesproken verwachting, dat de nieuwe laboratoria voor de physiologie, de anatomie en de biologie reeds aan het begin van den cursus 1951-1952 in gebruik zouden kunnen worden genomen en de bouw van de nieuwe verdieping(en) op het laboratorium aan de De Laïressestraat aan het einde van het afgelopen kalenderjaar klaar zou zijn.

Op het ogenblik van het schrijven van dit jaarverslag is de verbouwing van het pand Valeriusplein 11 ten behoeve van de physiologie (Prof. Dr A. Th. Knoppers) en chemische physiologie (Dr H. K. Oosterhuis) reeds ver gevorderd, terwijl de verbouwing van pand Prins Hendriklaan 27 ten behoeve van de anatomie en aanverwante vakken (Prof. Dr A. Stolk en Dr J. Langman) nog volop gaande is en de verbouwing van Rapenburgerstraat 128 ten behoeve van de biologie (Prof. Dr L. Algera en Dr J. Lever) nog een aanvang moet nemen. Ten aanzien van het laatste gebouw zijn moeilijkheden gerezen van wettelijken aard in verband met de benodigde vergunningen van de zijde van de Gemeente Amsterdam. Waarschijnlijk zal hieromtrent spoedig een regeling kunnen worden getroffen. Tijdelijk moesten verschillende van deze afdelingen bij wijze van noodoplossing worden ondergebracht in het Laboratorium aan de De Laïressestraat.

De afdeling interne geneeskunde vond een voorlopig onderdak in een gedeelte van een der Gemeenteziekenhuizen.

De bouw van de nieuwe verdiepingen op het

laboratorium aan de De Laïressestraat (welke, voorzover het Rijk deze niet subsidieert, wordt gefinancierd uit de opbrengst van de busjes van Vrouwen V.U.Hulp) heeft een enkele maal vertraging onderhouden. Niettemin maakte de bouw belangrijke vorderingen.

De onderhandelingen met de Gemeente Amsterdam betreffende een terrein voor een nieuw centraal gebouw kwamen in het afgelopen Verenigingsjaar nog steeds niet tot definitieve afsluiting. Er bestaat evenwel uitzicht, dat spoedig een oplossing in dezen zal worden gevonden.

Het jaar 1951 heeft zich ook in belangrijke mate gekenmerkt door herdenkingen van onderscheiden aard. Op 1 Juni vond in de Engelse Kerk aan het Begijnhof door de juridische faculteit een herdenking plaats van den 100sten geboortedag van wijlen Prof. Mr D. P. D. Fabius. Na een kort inleidend woord van Prof. Dr H. Dooyeweerd als enig lid van de faculteit, dat zelf nog onderwijs van Prof. Fabius heeft ontvangen — in welk woord hij in het bijzonder wees op de grote principiële verantwoordelijkheid, die in onzen tijd op de Vrije Universiteit rust —, sprak Prof. Mr I. A. Diepenhorst een rede uit.

Op 8 October werd Prof. Dr J. Waterink ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum op grootse wijze gehuldigd in het Internationaal Cultureel Centrum te Amsterdam. Bij deze gelegenheid werd hem door Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden de onderscheiding van Commandeur in de Huisorde van Oranje uitgereikt.

Enige weken later vond in het Minervapaviljoen een zelfde gemeenschappelijke huldiging plaats van de beide door hun pionierswerk zo nauw aan elkaar verbonden hoogleraren Dr D. H. Th. Vollenhoven en Dr H. Dooyeweerd.

Voorts vierde Prof. Dr F. W. Grosheide op 25 November zijn 70sten verjaardag.

Alle vier hoogleraren ontvingen van hun oudleerlingen een bundel opstellen.

Ook Prof. Dr J. Wille vierde zijn zeventigsten verjaardag.

Voorts herdacht de Pedel den dag, waarop hij voor 25 jaar als zodanig zijn werkzaamheden aanving.

De Civitasraad organiseerde dezen cursus weer een serie lezingen onder het motto 'Protestantisme en Cultuur in Nederland'. Prof. Dr G. Kuiper sprak over Marnix, Dr W. J. C. Buitendijk over Huygens, Drs G. Kamphuis over Rembrandt, Prof. Dr H. Smitskamp over Bilderdijk en Prof. Dr F. W. Grosheide over Kuyper.

De Civitasdagen vonden dit maal van 5 tot 8 September plaats, wederom in het bekende conferentie-oord 'Woudschoten' te Zeist. Mede in verband met het feit, dat gedurende een der dagen de buitenlandse deelnemers aan den zomervacantie-cursus — zie hieronder — als gast aanwezig waren, sprak de Voorzitter van het College van Directeuren,

Mr. G. H. A. Grosheide, over 'De internationale betekenis der Vrije Universiteit'. Prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman sprak in verband met de Vrije Universiteit over het thema 'Ideaal en werkelijkheid'. Beide referaten werden door een levendige discussie gevolgd.

Van de interfacultaire voordrachten, welke in het begin van het afgelopen jaar werden gehouden, werd reeds in het vorig jaarverslag melding gemaakt.

Het aantal studenten aan de Vrije Universiteit neemt nog voortdurend toe. In totaal lieten zich voor den cursus 1951-1952 1591 studenten inschrijven (vorigen cursus 1456), waarvan 376 theologen (343), 283 juristen (292), 77 voor letteren en wijsbegeerte (74), 340 voor wis- en natuurkunde (324), 254 economen (209), 137 psychologen (125), 65 voor medicijnen (43), 18 voor de notariaatsstudie (18) en 29 voor meer dan één faculteit (29).

In den cursus 1950-1951 vonden de volgende promoties plaats: 4 in de theologie, 7 in de wis- en natuurkunde, 5 in de letteren en wijsbegeerte, 1 in de economie, doch geen enkele in de rechten.

Voor den cursus 1951-1952 lieten zich in totaal 72 studenten van niet Nederlandse nationaliteit inschrijven (vorigen cursus 56), waaronder 6 Amerikanen (8), 2 Belgen (3), 1 Canadees (1), 1 Chinees (0), 6 Duitsers (5), 1 Fransman (0), 3 Hongaren (3), 37 Indonesiërs (27), 1 West-Indiër (0), 12 Zuid-Afrikaners (6) en 2 Statenlozen (2), waarvan 1 van Duitsen en 1 van Hongaarsen oorsprong.

Het internationale aspect van de Vrije Universiteit heeft zich in het afgelopen jaar ook op verschillende andere wijzen doen gelden.

De Vrije Universiteit sloot zich als lid aan bij de in December 1950 te Nice opgerichte Internationale Organisatie van Universiteiten, welke haar hoofdbureau te Parijs heeft en zich de behartiging van de algemene belangen der universiteiten als doel stelt. Voorts werkte de Vrije Universiteit mede aan de oprichting van de Stichting voor internationale samenwerking der Nederlandse Universiteiten en Hogescholen, van welke het onlangs opgerichte 'Institute of Social Studies' te 's-Gravenhage uitgaat.

In Maart 1951 woonde de Rector Magnificus namens de Vrije Universiteit de feestelijkheden bij ter gelegenheid van de verheffing van het Potchefstroomse Universiteits Kollege vir C.H.O. tot zelfstandige Universiteit. Hij vertegenwoordigde daarbij op verzoek van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen tevens de andere Nederlandse Universiteiten en Hogescholen. De Rector maakte van deze gelegenheid gebruik ook aan de overige Universiteiten van Zuid-Afrika een bezoek te brengen. Aan elk van deze hield hij lezingen. Door dit bezoek werden de banden tussen de Vrije Universiteit en Zuid-Afrika uiteraard weer in grote mate versterkt.

Een novum in de geschiedenis van de Vrije Uni-

versiteit was de vacatiecursus voor buitenlanders, die op initiatief van mevrouw Prof. Dr. G. H. J. van der Molen van 3 tot 15 September werd gehouden. De cursus mocht zich in een onverwacht grote belangstelling verheugen. Onder de deelnemers bevonden zich 50 Duitsers, 7 Fransen, 3 Engelsen, 2 Belgen en 2 Letten. Veel medewerking werd ondervonden van de vrienden van de Vrije Universiteit in Amsterdam, die aan de buitenlanders gratis onderdak gaven. Uit het voorgaande valt te verstaan, dat men onmiddellijk besloot ook in 1952 weer zulk een cursus te beleggen.

De banden met geestverwanten van de Vrije Universiteit in Frankrijk werden nauwer aangehaald, doordat Prof. Dr. Emile G. Léonard, hoogleeraar in de geschiedenis aan de Sorbonne te Parijs en directeur d'Études à l'École des Hautes Études de la Sorbonne, vanwege het Calvijfonds werd uitgenodigd tot het houden van een aantal gastcolleges. Prof. Léonard sprak op 15 November over 'La situation actuelle du protestantisme français' en 16 November over 'Le problème des origines de la Réforme'. De colleges mochten zich in een goede belangstelling verheugen. Voorts gaf Dr. L. F. Ganshof, protestants hoogleeraar aan de Universiteit van Gent en groot kenner van de middeleeuwen, een aantal gastcolleges. De uitnodiging van Prof. Ganshof geschiedde binnen het kader van het Belgisch-Nederlands Cultureel Accoord.

De resultaten van de actie voor de Vrije Universiteit in het land hebben niet in alle opzichten aan de verwachtingen beantwoord. Op de vergadering met de provinciale besturen en de vertegenwoordigsters van Vrouwen V.U. Hulp op 11 September 1950 te Amersfoort gehouden, werd als concreet doel gesteld de verhoging van het bedrag der contributies en van de jaarlijkse opbrengst van de busjes elk met f 100.000,—. Dit doel is nog lang niet bereikt. Sinds September 1950 bedraagt de netto winst aan contributies f 33.000,—, terwijl naar schatting sindsdien de jaarlijkse opbrengst van de busjes met eenzelfde bedrag is toegenomen. Er is dus gestage groei, welke zich ook uitdrukt in het aantal leden, contribuanten en busjeshoudsters. Op het ogenblik zijn deze aantallen onderscheidenlijk 4398 (vorig jaar 4083), 75971 (74220) en 81925 (75062).

Dank wordt hiermede gebracht aan al die dames en heren in de organisatie, die een belangrijk deel van hun krachten voor de Vrije Universiteit hebben gegeven.

Het groeitempo dient echter nog te worden verhoogd. Om dit te bevorderen hebben Directeuren besloten over te gaan tot de invoering van een beloning systeem, in den vorm van het ter beschikking stellen van boeken.

Immers, het streven is er op gericht zo spoedig mogelijk te komen tot een volledigen uitbouw van de medische faculteit tot en met het doctoraal

examen artsenstudie en vrije studierichting. Daartoe zal het docentencorps moeten worden uitgebreid en zullen nieuwe klinieken en laboratoria in gebruik moeten worden genomen. Hierdoor zal weer een belangrijke verhoging van de exploitatie-uitgaven worden veroorzaakt, welke voor een deel door de Vereniging zelf moeten worden opgebracht. Voorts zijn den laatsten tijd omvangrijke kapitaalsuitgaven gedaan en in de toekomst zullen nog meer dergelijke uitgaven dienen te geschieden, wel in het bijzonder, wanneer de plannen voor een geheel nieuw universiteitscomplex tot uitvoering zullen komen. Ook deze kapitaalsuitgaven zullen moeten worden gefinancierd, hetgeen de jaarlijkse lasten van de Vereniging weer aanmerkelijk verhoogt. Daarom is het nodig, dat de krachten blijvend worden ingespannen en ieder lid van de organisatie wordt gemobiliseerd.

Ten aanzien van de propaganda heeft de aandacht van Directeuren zich in het bijzonder op twee sectoren gericht: de Gereformeerde belijders, welke lid zijn van de Nederlandse Hervormde Kerk, en de jeugd.

Voor de actie onder eerstgenoemde groep is een speciale circulaire ontworpen, welke door 38 personen uit Hervormden kring is ondertekend en in het bijzonder de Gereformeerde belijders in de Hervormde Kerk opwekt hun steun aan het werk der Vrije Universiteit te geven. Van het feit, dat het mogelijk was deze circulaire met zulk een groot aantal ondertekenaars de wereld in te zenden, maken Directeuren met grote dankbaarheid melding. Zij zien daarin een symptoom van het groeiend bewustzijn, dat al degenen, die zich met geheel hun leven onvoorwaardelijk aan de autoriteit van de Heilige Schrift willen onderwerpen, een taak en verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de Vrije Universiteit als instelling van Christelijke wetenschapsbeoefening.

De actie onder de jeugd vond haar eerste aanloop in een contact met enkele leiders van de jeugd. Op 20 September vond n.l. een bijeenkomst plaats op het Jeugdcentrum 'De Witte Hei' tussen Directeuren en een aantal hoogleraren der Vrije Universiteit enerzijds en een aantal vertegenwoordigers van de Gereformeerde Jeugdbonden anderzijds. Deze bijeenkomst bleek reeds spoedig goede vruchten af te werpen. Van 17 tot 19 November werd, eveneens op 'De Witte Hei', een weekend belegd, waar uit elke provincie een aantal vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties werden uitgenodigd. Prof. Dr S. U. Zuidema, Prof. Dr J. Waterink en de heer B. Faber voerden daar het woord, terwijl het geheel onder de leiding stond van Prof. Dr W. H. Gispen. De inleidingen werden met grote aandacht aangehoord en daarna door een zeer levendige discussie gevolgd. Het weekend is tenvolle geslaagd en heeft geheel aan zijn doel beantwoord.

Bij deze enkele bijeenkomsten zal het echter niet

blijven. Gepoogd zal worden door middel van artikelen in de bladen van de diverse organisaties, alsmede door het uitschrijven van een opstelwedstrijd, de belangstelling voor de Vrije Universiteit ook in de brede lagen van de Gereformeerde jeugd te versterken. Voorts zijn er ook plannen voor Jeugd-V.U. dagen in voorbereiding, alsmede voor het uitschrijven van V.U.-prijsvragen. Eveneens zal getracht worden op de middelbare scholen intensiever propaganda voor de Vrije Universiteit te gaan voeren.

In de vacatures, welke van tijd tot tijd in de organisatie ontstonden, kon in den regel vlot worden voorzien.

Voor een verslag van de Vrije Universiteitsdagen, welke op 11 en 12 Juli te Utrecht zijn gehouden, wordt gaarne verwezen naar het Vrije Universiteitsblad van September 1951.

De cijfers van de exploitatierekening over 1951, in dit verslag opgenomen, geven een beeld van de sterke stijging van de kosten, aan de instandhouding en uitbreiding van de Vrije Universiteit verbonden. Hoewel voor de Medische faculteit zowel als voor de afdeling Biologie van de Wis- en Natuurkundige faculteit de uitgaven zich in 1951 nog beperkten tot voornamelijk personeelslasten, is het bedrag van de totaaluitgaven toch reeds ongeveer drie ton hoger dan in 1950. In 1952 en volgende jaren zal de kostenstijging nog belangrijk groter zijn.

In de exploitatierekening zijn niet verwerkt de kosten voor verbouwingen en voor inrichting van de laboratoria voor de Medische opleiding. Deze kosten worden, in verband met de bij het Rijk in te dienen rekening en de daarop te ontvangen subsidie, vooralsnog afzonderlijk geboekt.

Dat de busjesopbrengst in 1951 niet in de exploitatierekening behoefde te worden opgenomen, is een gelukkige omstandigheid. Daardoor zullen Directeuren in de gelegenheid zijn het gedeelte van de inrichtingskosten, dat niet door subsidie wordt gedekt doch voor rekening van de Vereniging komt, goeddeels op te vangen. De busjesopbrengst was in 1951, na aftrek van de kosten voor het aanschaffen van nieuwe busjes en slotjes, f 140.640.04.

Het tekort, waarmede de exploitatierekening moest worden afgesloten, zal naar Directeuren vertrouwen door de nog te ontvangen subsidie afrekening groten-deels worden gedekt. Volledige zekerheid is in dit opzicht niet te geven alvorens de eindafrekening met het Rijk is geregeld.

Ook over 1951 ontving de Vereniging een aantal legaten, terwijl de Van Coeverden Adriani-Stichting wederom een belangrijke subsidie toekende ten behoeve van de exacte faculteiten.

Over het afgelopen jaar werden voorts regelmatig, vooruitlopende op de definitieve afrekening, voorschotten ontvangen op het rijkssubsidie voor de exploitatie-uitgaven.

Uit het voorgaande blijkt wel, dat Directeuren en Curatoren bij het vervullen van hun taak in het afgelopen jaar dikwijls voor zeer grote moeilijkheden zijn geplaatst, welke hun ernstige zorg baarden. Niettemin kon de uitbouw van de Vrije Universiteit vrij regelmatig voortgang vinden. En dat moet ons met grote dankbaarheid vervullen jegens Hem, die dit alles mogelijk heeft gemaakt. Hij heeft de geschiedenis zo geleid, dat de Vrije Universiteit kon worden wat zij nu is. Hij is het, die ons tot nu toe deze instelling blijvend heeft geschonken. Als zodanig zullen wij onze Vrije Universiteit ook voor alles moesten bezitten, nl. als een genade-gave, die alleen in het licht van het Kruis van Golgotha valt te verstaan.

Geen enkel Christelijk bezit is echter bezit zonder meer, doch roept ook tot Christelijke daden, nl. de daad van het gebed, dat onze Universiteit steeds meer dienstbaar mag worden aan de komst van het Koninkrijk van onzen Here Jezus Christus, de daad van het offer in geld en tijd voor onze Universiteit, de daad van het propageren van de grondbeginselen onzer Universiteit, opdat in de toekomst velen, die nu nog vreemd tegenover haar staan, haar mogen gaan steunen en voor haar mogen gaan werken. En wanneer wij dat doen in de vaste zekerheid, dat het alles in Christus' kracht mogelijk is, kunnen wij deze taak ook voor de toekomst met blijdschap voortzetten.

aanmelding

- ★ van leden en contribuanten
- ★ van verhoging van contributie

aanvragen

- ★ om spaarbusjes

toezending

- ★ van giften
- ★ adreswijzigingen

aan

Het Bureau der Vrije Universiteit
Keizersgracht 166
Amsterdam-C.
Telefoon 4 5 6 4 7
Postgirorekening 6 3 2 7
Bankier : Rente Cassa

Exploitatierkening over 1951

LASTEN

Verenigingskosten

Salarissen en sociale lasten	f	54.666.25
Onkosten van de organisatie en Bureau	„	38.333.93
V.U.blad, drukwerk en prop. materiaal	„	16.541.34
Gebouwen, inventaris en assurantien	„	8.636.43
Onkosten Jaarvergadering	„	2.836.12

Universiteitskosten

Erfpacht, belastingen en assurantien	„	6.389.87
Salarissen Algemene Dienst, Bibl. en schoonmaaksters	„	94.874.06
Onderhoud gebouwen en installaties	„	90.339.89
Meubilering en stoffering	„	13.301.84
Onkosten, drukwerk, porti enz.	„	47.550.79
Bijdrage Studiefonds	„	25.000.—
Pensioenen en pensioenlasten	„	51.800.95
Honoraria hoogleraren en personeel	„	986.167.03
Hulpmiddelen bij het onderwijs	„	131.238.13
Boeken en tijdschriften	„	26.850.77
Verhuiskosten professoren	„	4.000.—
Subsidies en algemene uitgaven	„	51.076.53

f 1.649.803.93

BATEN

Contributies Vereniging	f	287.892.28
„ Exacte faculteiten	„	1.284.75
	f	289.177.03
Schenkingen		
Giften	f	8.141.56
Giften Med. faculteit	„	1.461.38
Extra collecten „	„	3.730.72
Collecten jaarvergadering „	„	2.820.—
	f	16.153.66
Rente beleggingen	„	52.504.10
Collegegelden	„	217.572.50
Examengelden	„	16.330.—
Inschrijfgelden	„	15.880.—
Collecten Theol. faculteit	„	98.594.90
Bijdrage v. Coeverden Adriani Stichting	„	30.000.—
Ontvangsten Laboratoria	„	43.112.87
Diverse ontvangsten	„	22.785.61
Voorschot op Rijkssubsidie 1951	„	757.000.—
Tekort	„	90.693.26*
	f	1.649.803.93

* Het juiste bedrag der subsidie is nog niet te bepalen. Verwacht mag worden, dat het tekort gedekt wordt uit het bedrag, dat aan subsidie over 1951 nog te ontvangen is.

Directeuren

der Vereniging voor Hoger Onderwijs
op Gereformeerden grondslag

	1	2
Mr G. H. A. Grosheide, voorz.	1924-1931; 1932-1939; 1940-1947; 1948	1955
Mr H. Bos Kzn., secretaris	1917-1922; 1938-1945; 1946	1953
H. van Namen, penningm.	1947	1954
J. D. F. van Halsema	1941-1948; 1949-	1956
H. M. Oldenhof	1950	1957
Dr J. Schouten	1928-1934 1935-1942 1945-1950; 1951	1958
J. Wilschut	1945-	1952

Adj. secretaris :

Dr J. D. Dengerink,
Keizersgracht 166, Amsterdam C. Telef. 44052.

Administrateur :

B. Faber, Keizersgracht 166, Amsterdam C.
Telefoon 45647 (Na 6 uur 97430)

Curatoren

der Vrije Universiteit

	1	2
Mr Dr J. Donner, voorzitter	1945	1954
Dr J. Hoek	1945	1956
Dr C. J. Honig	1947	1953
Dr E. Oosterhuis	1945	1955
Mr J. Verdam	1932	1952
Secretaris :		
Dr J. D. Dengerink		
Keizersgracht 166, Amsterdam C.		
Telef. 44052.		

1=Jaar van optreden

2=Jaar van afstreden

Overzicht ingeschreven leden en begunstigers der Vereniging en spaarsters Vrouwen V.U.-Hulp per 1 Juni 1952

	Aantal Spaarsters		Leden		Begunstigers		Contributiebedrag	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Friesland Noord	8684	9389	324	360	9056	9251	28178.55	29579.80
„ Zuid	3343	3475	117	150	3609	3551	11074.35	11966.45
Groningen	7156	7853	565	592	8610	8658	37833.10	38515.30
Drenthe	3990	4298	203	192	4334	4345	14472.95	14220.95
Overijssel	4429	4858	180	197	4670	5083	14871.80	16341.35
Gelderland	5492	6398	243	248	6024	6219	19852.35	20287.20
Utrecht	4560	5028	310	325	4497	4573	20407.87	20917.90
Noord Holland	10880	11644	725	754	9424	9605	46827.15	48165.50
Zuid Holland Noord..	11346	12259	676	712	8910	9150	43234.35	45278.10
„ „ Zuid I	2723	3060	207	215	2743	2867	11894.60	12763.—
„ „ „ II	4364	4960	203	232	3583	3765	15025.80	16712.35
„ „ „ III	2439	2630	96	134	2284	2489	8721.90	10085.85
Zeeland	3491	3688	147	185	4746	4621	12788.25	13788.80
Noord Brabant.....	1822	1976	74	90	1416	1467	5797.—	6320.—
Limburg.....	343	409	13	12	314	327	966.95	1019.35
	75062	81925	4083	4398	74220	75971	291946.97	305961.90

Legaten Voor testamentaire beschikking wordt de aandacht gevestigd op de naam der Vereniging: 'De Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag te Amsterdam'. Statuten goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 12 Februari 1879 (No. 22) en de latere wijzigingen goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 25 April 1903 (No. 118); 21 December 1908 (No. 1255); 26 Mei 1924 (No. 93) en 9 November 1936 (No. 27).

Een apostolische taak

Tegenwoordig wordt veel over het apostolaat gesproken. In bepaalde kringen van christenen is dit een zeer geliefkoosde term. Het ligt niet in mijn bedoeling over deze uitdrukking zelve een discussie te openen. Er is misschien aanleiding om het pleit te voeren voor de keuze van een ander woord. Maar dit behoeft dan niet te gebeuren, omdat wij het niet eens zouden zijn met de zaak, die er door wordt aangeduid. Christenen hebben in werkelijkheid de bepaalde taak te volbrengen, die bedoeld wordt, wanneer men spreekt over het apostolaat. Op de gelovigen rust ten aanzien van de wereld, waarin zij geplaatst zijn, een verantwoordelijke roeping, waaraan zij onder geen beding zich mogen onttrekken.

Nu wordt door sommigen wel eens de voorstelling gewekt, alsof onze Universiteit van deze roeping weinig of niets zou verstaan. Zij zou naar hun mening tegenover het apostolaat absoluut vreemd staan en in allen gevalle daar in de praktijk bitter weinig van terechtbrengen. Zij zou het liefst in eigen kring zich opsluiten en de wereld min of meer aan haar lot willen overlaten.

Wie er in dezer voege over spreken, tonen daarmee de ontstaansgeschiedenis van onze Universiteit niet te kennen. Want zij is in feite juist geboren uit de dringende behoefte om die apostolische taak in getrouwheid te kunnen volbrengen.

Ik denk aan enkele zinsneden voorkomende in de circulaire, die in 1878 werd uitgezonden om op te roepen tot medewerking aan het oprichten van de Vereniging, die de Vrije Universiteit tot stand zou brengen. Wij lezen daarin: 'Gelijk U van overlang bekend is, heeft het aan de bovendrijvende partij in den Staat goedgedacht, onder verstandhouding met de machthebbers in de uitgebreidste onzer Kerken, na eerst de volksschool ontkerstend en de middelbare school als een bederf in het midden des lands te hebben geplaatst, nu ook aan onze hoogeschoolen en met name aan de beoefening der H. Godgeleerdheid, bij eindregeling, een zoo heillooze inrichting te geven, dat de Gereformeerden in den lande voor God onverantwoord zouden staan en aan de eervolle traditiën hunner vaderen ontrouw worden, indien ze nog langer lijdelijk dit ergerlijk verloop der dingen aanzagen en niet op voorziening bedacht bleken in zoo hooggaanden nood.

Immers, treedt men van gereformeerden kant niet hoe eer zoo beter en met klem tusschen beide, dan dreigt door die jammerlijke inrichting voor ons lieve vaderland geen minder gevaar, dan dat de hoogere ontwikkeling van ons volksleven geheel in de handen van het ongeloof overga; de wetenschap een instrument tegen de eere van den Christus worde; en geheel het corps onzer staatslieden, rechtsgelerden,

artsen, letterkundigen en natuurbeoefenaars, met al den invloed waarover zij in den lande beschikken, zich keeren tegen onze beginselen, en apostelen worden van een naturalisme, dat tenslotte alle geestelijk leven vermoordt'.

Na de uiteenzetting van de voorgenomen plannen heet het dan verder, dat alleen langs den aangegeven weg 'de Godgeleerdheid weer een fontein van levende wateren voor den prediker; de prediker een in waarheid geestelijke wachter voor zijne gemeente; en die gemeente een kracht ter behoudenis voor ons land en volk' kan zijn.

De stichters van onze Universiteit hebben dus van het begin af den toelag gehad, dat zij een apostolische taak zou hebben te volbrengen. Wanneer mede-christenen voor deze onloochenbare bedoeling van haar bestaan geen oog blikken te hebben, moeten wij hun zulks kwalijk nemen. Wij mogen namelijk van hen verlangen, dat zij de geschiedenis zullen kennen. Van deze geschiedenis zich niet nauwkeurig op de hoogte te stellen en tegelijk te doen alsof men er alles van weet, getuigt van veel anders ook, maar toch vooral ook van gebrek aan wezenlijke naastenliefde.

Het aangehaalde moet ons echter, geloof ik, aanleiding geven tot nog een andere overlegging. Wat hebben wij van de bedoelde apostolische taak terechtgebracht? En staat ook momenteel die apostolische taak ons bij al het werken aan en voor onze Universiteit wel steeds klaar voor den geest en brandt die ons ook op het hart? Kunnen onze mede-christenen het in werkelijkheid aan ons horen en zien, dat wij geheel gedreven worden door de begeerte aan die apostolische taak te mogen arbeiden?

Het gaat er niet om, dat onze Universiteit groot wordt en zich aldoor uitbreidt, iets groots gaat betekenen. Het gaat er niet om, dat wij een welsluitend systeem weten op te bouwen, de een op dit, de ander op dat gebied der wetenschap. Het gaat er niet om, dat wij ons terugtrekken in een eigen kringetje en overal Gereformeerde coterietjes vormen.

Het is noodzakelijk, dat er van het werken van ieder onzer persoonlijk, evenals van heel ons gemeenschappelijk streven, iets uitgaat naar buiten. Dit geldt leerlingen en oudleerlingen. Dit geldt alle docenten. Dit geldt allen, die op welke manier ook tot onze Universiteit in betrekking staan en zich aan haar verbonden gevoelen. Ons allen moet het te doen zijn om de komst van het Koninkrijk Gods in heel het volksleven en in de wijde wereld. Wij moeten ons in dienst weten, van oogenblik tot oogenblik, van Christus, opdat Hij groot moge worden onder de mensen.

Wij moeten vervuld zijn van de apostolische taak, die onze Universiteit in de wereld heeft te volbrengen.

Apostelen dus, niet van het naturalisme of van welke eigenmachtige en autoritaire beginselen, maar van Christus alleen.

D. N.

Hoogleraren, Lectoren en andere Docenten

Faculteit der Godgeleerdheid

Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede, tel. 38270, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Mei 1920, Emeritus 17 November 1950.

Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, tel. 22089, gewoon hoogleraar, opgetreden 13 December 1912, doceert Exegese en Canoniek van het Nieuwe Testament.

Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, tel. 84977, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Januari 1936, doceert Kerkrecht, Algemene en Vaderlandse Kerkgeschiedenis, Historiographie en Methodologie der Kerkgeschiedenis.

Dr G. C. Berkouwer, Bredeweg 24, tel. 54195, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 11 October 1940, als gewoon hoogleraar 1 October 1945, doceert Dogmatiek, Dogmageschiedenis, Symboliek, Filosofie der religie en Apologetiek.

Dr Nic. H. Ridderbos, van Breestraat 14, tel. 24275, gewoon hoogleraar, opgetreden 30 Juni 1950, doceert Exegese en Canoniek van het Oude Testament en Historia Revelationis.

Dr R. Schippers, Albr. Dürerstraat 25, tel. 23952, gewoon hoogleraar, opgetreden 13 October 1950, doceert Ethiek, Encyclopaedie en Homiletiek.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, tel. 25611, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 8 October 1926, doceert Catechetiek.

Dr J. H. Bavink, Hertog Hendriklaan 1, Baarn, tel. 2356, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 13 October 1939, doceert Geschiedenis en Theorie van de Zending en Elenctiek.

Dr W. H. Gispén, P. de Hoochstraat 12 bov., tel. 28467, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Exegese van het Oude Testament.

Faculteit der Rechtsgeerdheid

Mr A. Anema, Florapark 10, Haarlem, tel. 10579, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1904, emeritus 1 October 1945.

Mr P. A. Diepenhorst, Huize „Iris”, Epe Gld. tel. 436, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 November 1904, emeritus 15 October 1949.

Dr H. Dooyeweerd, Or. Nassaulaan 13, tel. 91430, gewoon hoogleraar, opgetreden 15 October 1926, doceert Rechtsphilosophie, Encyclopaedie der Rechtswetenschap en Oud-Vaderlands Recht.

Mr P. J. Verdam, Gabr. Metsstraat 24, tel. 21250, gewoon hoogleraar, opgetreden 4 October 1945, doceert Romeins Recht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Staatsrecht, Administratief Recht en Algemene Staatsleer.

Mr I. A. Diepenhorst, Leidsegracht 57, Wilhelminalaan te Zeist, tel. 3312, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Strafrecht en Strafvordering.

Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, tel. 91141, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 October 1946, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Burgerlijk Procesrecht.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, Den Haag, tel. 773508, gewoon hoogleraar, opgetreden 30 Mei 1947, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Dr T. P. van der Kooy, Johan Schoonderbeeklaan 10, Naarden, tel. 7655, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert Economie.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 14 November 1941, doceert Belastingrecht.

Mevr. Dr G. H. J. van der Molen, Klapheklaan 14, Aerdenhout, tel. 26708, opgetreden als privaat docente 4 October 1946, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 25 Maart 1949, doceert Volkenrecht.

Mr Th. A. Versteeg, Gerard Terborgstraat 29, tel. 28304, lector, opgetreden 15 November 1946, doceert Notarieel recht.

Faculteit der Geneeskunde

Dr L. van der Horst, Apollolaan 166, tel. 90292, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 November 1928, doceert Psychiatrie en Experimentele Psychologie.

Dr G. A. Lindeboom, Frans van Mierisstraat 41, tel. 90251, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert de algemene ziektekunde, de Klinische propaedeuse en de Encyclopaedie der medische wetenschappen.

Dr A. Th. Knoppers, Oranje Nassaulaan 54, tel. 93527, gewoon hoogleraar, opgetreden 27 October 1950, doceert Physiologie en Pharmacologie.

Dr A. Stolk, Koninginneweg 154¹¹, tel. 24259, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 November 1950, doceert Anatomie en aanverwante vakken.

Dr H. K. Oosterhuis, Jac. Honingstraat 8, Zaandijk, lector, opgetreden 12 October 1951, doceert Chemische Physiologie.

Dr J. Langman, Koninginneweg 148, tel. 97009, lector, opgetreden 9 November 1951, doceert Anatomie.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde

Dr M. van Haften, Botticellistraat 11, tel. 20059, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930, Emeritus 1 October 1951.

Dr J. Coops, de Lairessestraat 174, tel. 29728, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 December 1929, doceert Scheikunde.

Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, tel. 27554, gewoon hoogleraar, opgetreden 3 October 1930, doceert Natuurkunde.

Dr J. F. Koksmā, Haringvlietstraat 51, tel. 27022, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930, doceert Wiskunde.

Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn., Linnaeushof 72, tel. 52387 opgetreden als lector 14 October 1938, als gewoon hoogleraar opgetreden 28 Sept. 1945, doceert Wiskunde en Astronomie.

Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488, als buitengewoon hoogleraar opgetreden 1 Februari 1946, als gewoon hoogleraar opgetreden 1 September 1948, doceert de Geschiedenis der Natuurwetenschappen en Mineralogie.

Dr L. Algera, Tintorettostraat 2^{II}, tel. 98711, gewoon hoogleraar, opgetreden 27 October 1950, doceert Plantkunde en Genetica.

Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454, opgetreden als lector 23 September 1938, als gewoon hoogleraar opgetreden 5 October 1951, doceert Analytische Scheikunde en Anorganische Scheikunde.

Dr C. C. Jonker, Dintelstraat 85^I, tel. 98577, opgetreden als lector 24 September 1948 als gewoon hoogleraar opgetreden 23 November 1951, doceert Natuurkunde.

Dr J. P. van Rooyen, Paulus Potterlaan 25, Naarden, tel. 3860, opgetreden als privaatdocent 12 December 1941, als buitengewoon hoogleraar opgetreden 5 October 1951, doceert de Mathematische Statistiek en haar toepassing op het verzekeringswezen en Levensverzekeringswiskunde.

Dr H. R. Woltjer, J. J. Viottastraat 18, tel. 27958, em. hoogleraar T. H., Bandoeng, leeropdracht 1 September 1948 voor Experimentele Natuurkunde.

Dr W. Th. Nauta, Weissenbruchstraat 29^{II}, tel. 88929, lector, opgetreden 14 Maart 1946, doceert Organische Scheikunde.

Dr P. Mullender, Parklaan 7, Amstelveen, tel. 3939, lector, opgetreden 30 September 1949, doceert Wiskunde en Mechanica.

Dr J. Lever, Stadionplein 69^{II}, lector, opgetreden

10 November 1950, doceert Dierkunde met opdracht voor de Morphologie.

Dr J. Blok, Newtonstraat 46, benoemd 1 September 1951, leeropdracht voor de Medische propaedeuse in de Natuurkunde.

Dr R. F. Rekker, Rozengracht 142^{III}, benoemd 1 September 1951, leeropdracht voor de Medische propaedeuse in de Scheikunde.

Dr J. W. Dienske, Kinderdijkstraat 24^{II}, privaatdocent, opgetreden 19 November 1937, doceert Chemie van stoffen van plantaardige of dierlijke herkomst.

Dr P. Groen, Veldzichtstraat 15, De Bilt (Utr.), tel. 28225, Privaat-docent, opgetreden 1 November 1951, doceert Meteorologie en de Fysische Oceanografie.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte

Dr R. H. Woltjer, Oranje Nassaulaan 62, tel. 22894, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 September 1904, doceert Grieks, Latijn en Oude Geschiedenis.

Dr A. Goslinga, Sloterweg 782, Sloten (N.H.), tel. 360, gewoon hoogleraar, opgetreden 8 Juli 1918, doceert Nieuwe Algemene en Vaderlandse Geschiedenis en Middelnederlands.

Dr J. Wille, Kapelstraat 2 Baarn, tel. 3046, opgetreden als lector 18 October 1918, opgetreden als gewoon hoogleraar 30 Januari 1925, emeritus 1 October 1951.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, tel. 25611, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 8 October 1926, als gewoon hoogleraar 15 December 1929, doceert Paedagogiek, Paedologie en Toegepaste Psychologie.

Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, tel. 93411, gewoon hoogleraar, opgetreden 26 October 1926, doceert Philosophie, Psychologie en beider geschiedenis.

Dr A. Sizoo, Raphaelplein 26, tel. 29938, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Maart 1933, doceert Latijn en Grieks van den Keizertijd.

Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12hov., tel. 28467, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Bijbelse Archeologie, Hebreeuws en Assyrisch.

Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, tel. 99694, gewoon hoogleraar, opgetreden 31 Januari 1947, do-

Stichting **De Vrije Leergangen**

Afdeling Lichamelijke opvoeding

Opleiding tot het Rijksmiddelbaar examen M.O. Lich. Opv.

Duur der opleiding vier jaar. Collegegelden f300.— per jaar.

Vereiste vooropleiding H.B.S., 5 j.c.

of daarmee wettelijk gelijkgesteld diploma.

De stichting leidt ook op voor andere M.O. akten

Uitvoerige prospectus
aan te vragen bij de
Dir. C. C. F. Gordijn
Sommerlustpad 3 hs
Amsterdam
Telefoon 55447

ceert Algemene en Vaderlandse Geschiedenis van de middeleeuwen en van het tijdperk der Reformatie en Contrareformatie.

Dr G. Kuiper, Jan Luykenstraat 24, tel. 22918, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Februari 1947, doceert de Nederlandse Literatuurgeschiedenis.

Dr W. J. H. Caron, Jac. Marisstraat 42bv., gewoon hoogleraar, opgetreden . . . ., doceert de Nederlandse en Oud-Germaanse taalkunde en Algemene taalwetenschap.

Dr S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 21 Mei 1948, doceert Philosophie.

Dr K. Fokkema, Warmonderweg 6, Oegstgeest, tel. 24740, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 30 September 1949, doceert Friese Taal en Letterkunde.

Dr A. Kuypers, Baljuwenlaan 3, Amstelveen, (Post A'dam-Z.¹¹), tel. K 2970, 3923, lector, opgetreden 6 October 1948, doceert Paedagogische Psychologie en Psychologie van het normale kind.

Dr D. S. Attema, Tuinstraat 17, Huizen N.H., tel. 717, lector, opgetreden 18 Februari 1949, doceert Arabisch en Aramees.

Dr H. R. Wijngaarden, Beethovenstraat 21, tel. 96177, leeropdracht, 1 September 1946, opgetreden als lector 13 April 1951, doceert Algemene Psychologie en Conflictologie.

Dr G. Wielenga, Moreelsestraat 6, tel. 29420, opgetreden als conservator 1 Jan. 1947, opgetreden als lector 23 Februari 1951, doceert Didactiek, de toepassing van de Statistische methoden in de Psychologie en de inleiding in Psychotechniek.

Mr M. H. K. van der Graaf, Reigerlaan 2, Eindhoven, leeropdracht 1 Januari 1947, Psychologie.

Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen

Dr F. L. van Muiswinkel, van Zaeckstraat 41, Den Haag, tel. 776285, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1948, doceert Bedrijfshuishoudkunde.

Dr J. Zijlstra, Vossiusstraat 39, tel 25775, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1948, doceert Staathuishoudkunde.

Dr R. van Dijk, Schepenenlaan 6, Amstelveen, (Post A'dam-Z.¹¹), tel. K 2970, 3565, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 Oct. 1949, doceert Sociologie.

Dr F. de Roos, Joh. Verhulststraat 214, tel. 21108, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 October 1949, doceert Staathuishoudkunde.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Belastingrecht en de leer der openbare Financien.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, Den Haag, tel. 773508, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Burgerlijk recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90042, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert Staatsrecht en Administratief recht.

Dr S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert geschiedenis der moderne Wijsbegeerte.

Dr T. P. van der Kooy, Johan Schoonderbeeklaan 10, Naarden, tel. 7655, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 6 October 1950, doceert Economische Politiek.

Drs G. Goudswaard, Gentsestraat 201, Den Haag, tel. 556329, opgetreden als Lector 10 December 1948, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 23 Februari 1951, doceert Statistiek.

Dr G. de Jong, Haarlemmermeerstraat 41, tel. 121477, lector, opgetreden 5 November 1948, doceert Economische Aardrijkskunde.

Dr W. J. Wieringa, Stadionkade 77¹, tel. 26704, lector opgetreden 9 November 1951, doceert Economische Geschiedenis.

Dr G. Brillenburg Wurth, de la Sablonière kade 2, Kampen, tel. 691, hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen, leeropdracht 15 Juli 1949 voor de Zedenleer van het economisch leven.

Verenigde faculteiten der Wis- en Natuurkunde en der Letteren en Wijsbegeerte

Zie bij de hoogleraren van de faculteit der Wis- en Natuurkunde, der Letteren en Wijsbegeerte en der Medicijnen.

DE VRIJE LEERGANGEN

*Uitgaande van de samenwerkende
Christelijke Onderwijsorganisaties*

Opleidingen voor de akten Middelbaar Onderwijs

**Lichamelijke Opvoeding
Nederlands A en B
Engels A en B
Frans A en B
Duits A
Geschiedenis
Staathuishoudkunde
Staatsinrichting
Handelswetenschappen**

De lessen worden gegeven te Amsterdam, voor lichamelijke opvoeding dagelijks overigens bij voorkeur Zaterdagmiddags of 's avonds: Bij voldoende belangstelling kunnen ook elders leergangen geopend worden. Vraagt uitgebreid leerplan (afd. Talen enz. of afd. lich. opv.) aan het bureau der Stichting p/a Vrije Universiteit, Keizersgracht 166, Amsterdam-C.

Prof. Dr K. Fokkema, rector

Laboratorium voor toegepaste psychologie

(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)
Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.
Telefoon 26320

o.l.v. Prof. Dr J. Waterink en
Dr H. R. Wijngaarden
Arts: I. C. Noordzij, Psych. Drs

ADVIEZEN INZAKE:

Moelijk opvoedbare kinderen
Neurotische kinderen
Kinderen met partiële psychische defecten
School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)
Karaktermoelijkheden (volwassenen),
Psychol. behandeling van kinderen en volwassenen

Aan bedrijven inzake:

Personeelsselectie; Omgang met personeel;
Psychologische opbouw van het bedrijf; interne
bedrijfsmoelijkheden op psychologisch gebied

Agendum

voor de algemene vergadering op 10 Juli 1952
te 10.30 uur in de Harmonie te Leeuwarden.

1. Opening door Mr J. Verdam.
2. Presentielijst en onderzoek geloofsbrieven van de afgevaardigden van corporaties.
3. Vaststelling van de notulen der vorige vergadering en van het jaarverslag over 1951.
4. Rapport van de Commissie van toezicht inzake de rekening over 1951.
5. Benoemingen:
  - a. van een bestuurslid in de vacature, ontstaan door de periodieke aftreding van den Heer J. Wilschut.
Tweetal van het bestuur:
De voordracht van Directeuren wordt in de vergadering (en zo mogelijk vóór de vergadering in de Pers) bekend gemaakt.
  - b. van een lid van de Commissie van toezicht op het geldelijk beheer, in de vacature, ontstaan door de periodieke aftreding van Mr Dr H. H. Sillevius Smitt.
6. Rede van Prof. Dr H. N. Ridderbos te Kampen.
Pauze.
7. Rede van Prof. Dr J. F. Koksmas te Amsterdam.
8. Rede van Ds F. Guillaume te Amsterdam.
9. Bepaling van de plaats, waar de algemene vergadering in 1953 zal gehouden worden.
10. Rondvraag.
11. Vaststelling van de korte notulen.
12. Sluiting.

Uit de

Statuten van de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 12 Februari 1879, No. 23
en de latere wijzigingen goedgekeurd bij Koninklijk besluit
van 25 April 1903, No. 118, 21 December 1908, No. 1255, 26 Mei 1924,
No. 93 en 9 November 1936. No. 27

Artikel 1

De Vereeniging bedoelt de oprichting en instandhouding van Scholen voor Hooger Onderwijs. Naar gelang het haar mogelijk is, sticht zij afzonderlijke katheders voor enkele vakken, vereenigt zij katheders tot faculteiten en verbindt zij faculteiten tot eene universiteit.

Artikel 2

De Vereeniging staat voor alle onderwijs, dat in hare scholen gegeven wordt, geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen, en erkent mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van eenigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandsche Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld; een zoodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens hare eigene handelwijze en hare acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandsche Gereformeerde Kerken heeft toegekend.

Artikel 4

Leden der Vereeniging zijn allen, die hare statuten onderteekenen en eene jaarlijksche contributie van minstens 25 gulden, of eene som in eens van minstens 500 gulden, in de kas der Vereeniging inbrengen. Alle anderen, die door geldelijke bijdragen de Vereeniging steunen, worden als begunstigers aangemerkt.

Kerkeraden, kerkvoogdijen en andere vereenigingen, die eene jaarlijksche contributie van minstens 25 gulden in de kas der Vereeniging inbrengen, zijn bevoegd iemand aan te wijzen, die het recht heeft, als stemhebbend lid de vergaderingen der Vereeniging bij te wonen, mits hij vooraf hare statuten onderteekend hebbe.

N.V. TEN OOSTEN & DE REUS

AMSTERDAM-Z.

LABORATORIUM-GLASWERK
EN BENODIGDHEDEN

Uit voorraad leverbaar:

MICROSCOPEN
BALANSEN
BLOED- EN DROOGSTOVEN
VACUUMPOMPEN
REFRACTOMETERS
POLARIMETERS ENZ.

★ *In diverse uitvoeringen
en fabrikaten*

STADHOUDERSKADE 149 - TELEF. 99213-99041

*heerlijke
biskwie*

Paula

n.v. Paul C. Kaiser Rotterdam

SINDS 1800

toonaangevend op pharmaceutisch en chemisch gebied

GENEESMIDDELEN - CHEMICALIËN
VERBANDSTOFFEN - INSTRUMENTEN

N.V. KONINKLIJKE PHARMACEUTISCHE FABRIEKEN v/h
BROCADES - STHEEMAN & PHARMACIA

AMSTERDAM - MEPPEL

C. S. LEWIS		CHRISTELIJKE LEVENSHOUDING	
BRIEVEN UIT DE HEL	6e druk Ing. f 3.50 Geb. f 4.50	2e druk Ing. f 1.90 Geb. f 2.90	
DE GROTE SCHEIDING	4e druk Ing. f 3.50 Geb. f 4.50		NIEUW
DE BEELDHOUWER EN ZIJN BEELD	2e druk Ing. f 1.90 Geb. f 2.90		DE SLEUTEL TOT HET GEHEIM
			Ing. 2.50 Geb. f 3.50
Een der recensenten schreef: 'Deze Engelsman te lezen, is het onder- gaan van een geestelijke douche'. Verkrijgbaar in de boekhandel			
UITGEVERIJ W. TEN HAVE N.V., AMSTERDAM			

Aan het Bureau der Vrije Universiteit verkrijgbaar:

— Dr J. ten Kate	De indicatiestelling in de chirurgie	0,75
Prof. Dr F. L. v. Muiswinkel	Reputatie en functie van de handel.....	0,75
Dr J. A. H. J. S. Bruins Slot	Gezag en Vrijheid bij Phillipe de Commijnes	0,50
Dr J. Karsemeyer	Adnominal Flexie en Pronominale aanduiding in het Nederlands	0,50
Prof. Dr J. H. Kroeze	Iets over Ras Sjamra en het K(e)R(e)T verhaal	0,50
Prof. Dr L. Algera	Nieuwe inzichten in aard en werking der erfsubstantie....	0,50
— Dr L. v. d. Zanden	De spits der verzoening	0,50
— Dr G. Wielenga	Psychologische en didactische problemen rondom het 'leren denken'	0,50
— Prof. Mr H. J. Hellema	Enkele beschouwingen over actieve belasting politiek	0,50

— Dr W. Francken

*De plaats van de medemenselijkheid
het tegenwoordig economische beleid*

Interfacultaire colleges 1948/49:

Het scheppingsverhaal,	Prof. Dr G. Ch. Aalders	
Nationalisme,	Prof. Dr H. Smitskamp	
Ordening en zelfbeschikking,	Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman	
De taal der wiskunde,	Prof. Dr J. F. Koksma	
Het communisme in Rusland,	Prof. Dr Z. W. Sneller	1,25

Interfacultaire colleges 1949/50:

Wat is Theologie?,	Prof. Dr G. C. Berkouwer	
Wat is Philologie?,	Prof. Dr A. Sizoo	
Wat is Rechtswetenschap?,	Prof. Dr H. Dooyeweerd	
Wat is Natuurkunde?,	Prof. Dr G. J. Sizoo.	1,25

Interfacultaire colleges 1950/51:

Recht en Maatschappij,	Prof. Mr N. Okma	
Chemie en Maatschappij,	Prof. Dr J. Coops	
Taal en Maatschappij,	Prof. Dr G. Kuiper	
Economie en Maatschappij,	Prof. Dr T. P. v. d. Kooy	
Theologie en Maatschappij,	Prof. Dr R. Schippers	1,25

Na overschrijving
van het
verschuldigde
bedrag op
postrekening 6327,
eventueel per
postwissel,
wordt het
gewenste
gezonden

Reclame drukwerk

in de betere uitvoering

Beter van uiterlijk maar ook van inhoud en conceptie, is sinds jaren onze specialiteit.

Verzuim niet met ons in overleg te treden, als U in kort of lang een plan gaat uitwerken.

Wij doen U gaarne vrijblijvend voorstellen en kunnen U dan tevens inzagen geven van de vele objecten in ons bedrijf verzorgd en gemaakt.

Ons drukwerk geeft U, al naar zijn karakter, blijk van het kunnen en vakmanschap van onze staf van medewerkers.

Kampert en Helm nv

de drukkers die altijd
voor U klaar staan!

Plantage Doklaan 8-12
Amsterdam C
Telefoon 51655 - 52757 - 54851

HOLLANDSCHE SOCIETEIT
VAN LEVENSVERZEKERINGEN N.V.

A^o 1807

Directie

Mr. P. A. Voûte

Mr. H. H. Sillevius Smitt

Studieverzekering
Gezinsverzorging
Pensioenverzekering
Collectieve Personeelverzekering

Hoofdkantoor:

Herengracht 475 - Amsterdam C. - Tel. 49100

Kantoren door geheel Nederland

C. LIND & ZOON

A^o 1826

Kassiers en

Commissionnairs in Effecten

Keizersgracht 564

Amsterdam-C.

Telefoon: 41154

31369

34213

30214

Effectenbeurs Nis 8

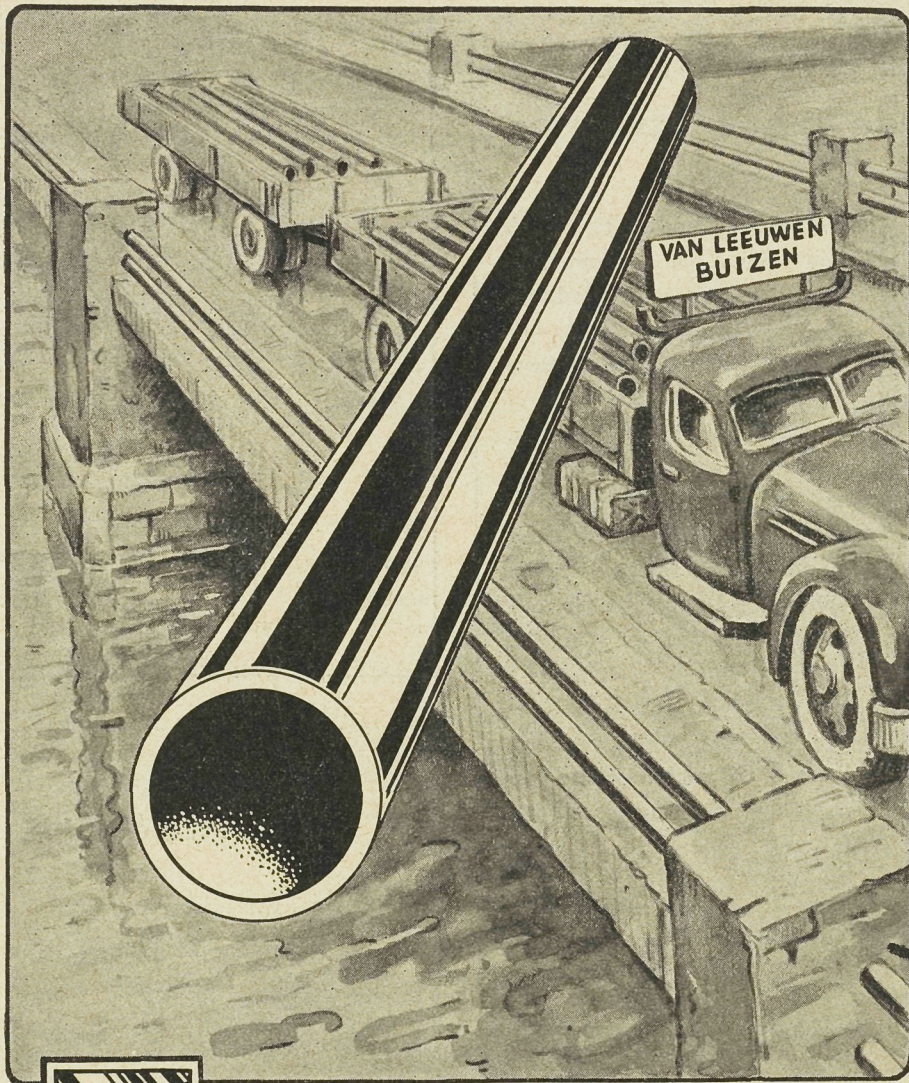
Telefoon: 49328

46640

Administratie van vermogens

Effectenzaken

Verzekeringen

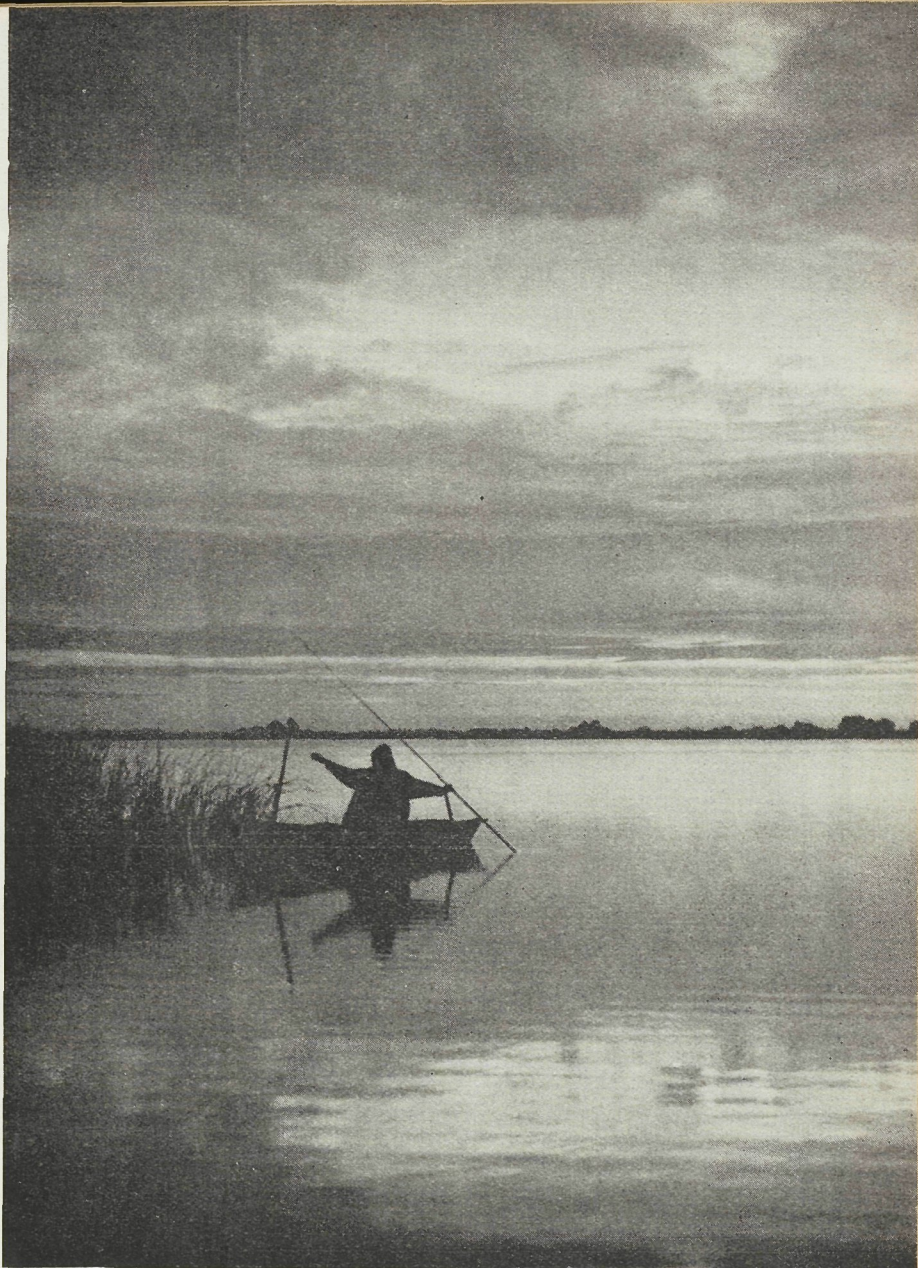

**P. VAN LEEUWEN JR'S
BUIZENHANDEL N.V.**

TELEFOON (K 1850) 3941 (5 lijnen)

ZWIJNDRECHT

VU

Foto W. van Sijveld

VRJJE UNIVERSITEITSBLAD

ORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR HOGER
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM - CENTRUM

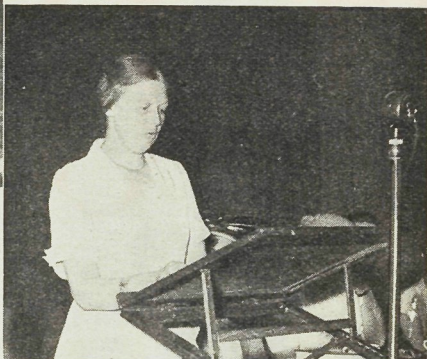
Rechts:
Mevr. Verdam-Okma
komt met haar man de
Harmonie binnen

Onder:
B. Faber, Administrateur
V.U.: 'Dat kin allinne yn
Fryslân'

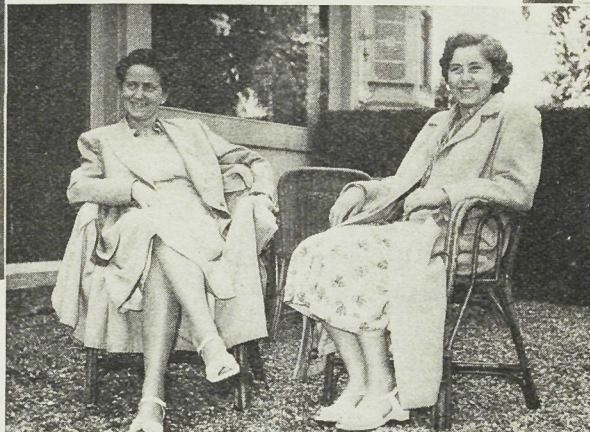

Links:
Mevr. Den Houting-v. Haselen presideert

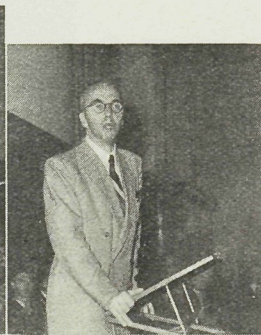
Onder:
Mevr. De Moor-Ringnalda over „Moeder
en Dokter”

**VROUWEN V.U.-HULP
OP 9 JULI 1952 IN DE HARMONIE
TE LEEUWARDEN**

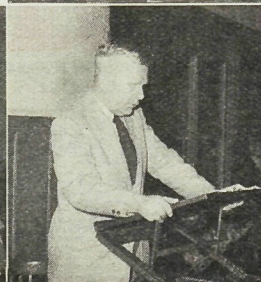
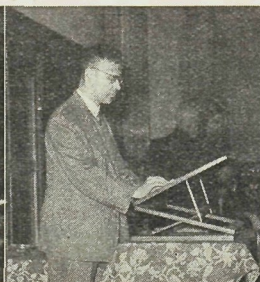

Hiernaast:
Mej. J. M. A. Barger, Secreta-
resse en Mej. A. Lems, Adj. Secre-
taresse Vrouwen V.U. Hulp
Daarnaast:
Dr J. Lever over „Kleurenpracht
van veer en vacht”

Wetenschappelijke samenkomst

Linksboven: De Voorzitter prof. Donner, Dr van Gunsteren, Prof. Kuiper
Rechtsboven: Prof. Okman, Prof. Woltjer
In het midden: Ds de Jong, Prof. Nauta
Onderaan: H. Algra, A. J. Bouma, Prof. Diepenhorst, Prof. Fokkema,
Prof. De Gaay Fortman

De Vrije Universiteitsdagen 1952

9 en 10 Juli te Leeuwarden

Afgedacht van een enkele uitzondering in de oorlogsjaren 1940-1945, toen eenmaal de V.U.-dagen in het geheel niet konden worden gehouden en eenmaal met een eendaagse vergadering moest worden volstaan, heeft de Julimaand van oudsher steeds twee hoogtijdagen aan de vrienden van de Vrije Universiteit geboden. Ook dit jaar was dat weer het geval. Vele leden, begunstigers, busjeshoudsters en verdere belangstellenden voor de Vrije Universiteit waren op 9 en 10 Juli in Leeuwarden bijeen om hun liefde voor deze stichting te doen blijken.

Het zijn goede dagen geweest. In Friesland kloppen vele harten warm voor onze Universiteit. Dat was al aanstonds bij de oprichting het geval; het is zo door de jaren gebleven en het kwam ook nu weer op overtuigende wijze tot uiting. Het waren de dagen voor Friesland. De provincie was dankbaar, de Universiteit weer eens te mogen 'ontvangen' en de elf steden en de honderden dorpen werkten om strijd mee bij die ontvangst. Want, al waren alle provincies vertegenwoordigd, toch leverde, zoals gewoonlijk, ook ditmaal de ontvangende provincie het leeuwendeel van de bezoekers.

Niet dat dit uit het aantal bezoekers en — vooral — bezoekersters in Friese klederdracht zou blijken. Het sterft uit, het gebruik van gouden oorijzer en kap, om van de kleding naar oude 'snit' maar niet te spreken. Maar voor wie zijn oor te luisteren heeft gelegd, behoefde het geen open vraag te blijven of er veel Friezen in de zaal waren. De eigen taal van de Friezen was telkens weer te horen, en voor wie die kan verstaan, bleek het hoezeer men genoot van dit samenzijn, en hoe men het waardeerde zijn eigen professoren en al die anderen, die bij een Universiteit behoren, weer eens in hun midden te hebben.

Friesland en de V.U. De hechte band tussen die beiden werd in deze dagen meermalen genoemd en is — zo mogelijk — door deze ontmoeting nog weer

nauwer aangehaald. Het zal, naar wij vertrouwen, in de naaste toekomst ook weer blijken uit nog weer verhoogde activiteit. Want al staat Friesland, wat betreft aantal bijdragers, zowel door contributies als door meesporen voor Vrouwen V.U. Hulp, aan de spits, er blijft toch altijd meer te bereiken.

De wetenschappelijke samenkomst

De bovenzaal van de Harmonie kan aan slechts enkele honderden personen een plaats geven, vooral als de inrichting zo is, dat er mogelijkheid van onderling contact blijft. Maar een vergadering als deze bedoelt ook geen massale samenkomst te zijn. Het wetenschappelijk karakter ervan sluit dat al aanstonds uit. Circa 240 bezoekers waren er, een groot aantal. En niet alleen uit dien hoofde mag deze wetenschappelijke samenkomst geslaagd heten. Vooral de geleverde referaten en het levendige, op hoog peil staande debat hebben aan het welslagen meegeewerkt. Onder leiding van Prof. A. M. Donner bracht de vergadering eerst een bespreking van het interessante referaat van Dr W. F. Van Gunsteren te Wasenaar over

'De plaats van den ondernemer in het tegenwoordige economisch bestel'

Ten gevolge van het feit, dat de zelfstandigheid van de onderneming van het moderne kapitalisme plaats heeft gemaakt voor een gebondenheid, zijn de functie en de taak van den ondernemer anders geworden. Dr Van Gunsteren heeft nu onderzocht welke veranderingen de positie van den ondernemer heeft ondergaan, welke plaats hem in het huidige economische bestel nog is gelaten en wat van hem in de naaste toekomst wordt verwacht. Vroeger was de ondernemer eigenaar der productiemiddelen waarmee hij een zo hoog mogelijke winst trachtte te behalen; het wezenlijke in zijn functie was het weg-

---

Vrije Universiteitsblad

Nummer 185 - September 1952
Verschijnt eenmaal per maand

Orgaan van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag

Redactie-Commissie: Prof. Dr F. W. Grosheide - Mr G. H. A. Grosheide - Prof. Dr D. Nauta - B. Faber
Stukken voor de redactie te zenden aan B. Faber - Keizersgracht 166 - Amsterdam C.

nemen der nietmeetbare onzekerheden. Thans moet hij sterk rekening houden met de factor arbeid, waardoor niet meer alleen het winststreven het compas mag zijn, waarop hij vaart.

Daar het economisch handelen in sterke mate beïnvloed wordt door factoren buiten de onderneming zelf gelegen, is de ondernemer een figuur van algemeen maatschappelijke betekenis geworden. Zijn taak is daardoor ook veranderd en is thans allereerst gericht op stabiliteit en continuïteit van positie en van inkomen.

De vraag, welke positie in de naaste toekomst den ondernemer nog zal worden gelaten, hangt mede af van de internationale politieke ontwikkeling. Zo zal bij nauwe aansluiting aan Amerika zijn positie weer belangrijk kunnen worden. Maar dan zal men moeten beschikken over ondernemers, die meer dan alleen economisch begaafd zijn.

De christelijke ethiek zal dienen op te komen voor een maatschappelijke orde, waarin een brede ont-plooiing van de zedelijke persoonlijkheid van den mens, dus ook van den ondernemer mogelijk is; individuele verantwoordelijkheid is inhaerent aan het geloof en bepaalt alle nadere verhoudingen.

In het debat over het in druk verschenen — en tegen betaling van f. 0.75 alsnog aan het V.U. Bureau verkrijgbare — referaat, opperde Prof. Mr I. A. Diepenhorst enkele terminologische, methodische en principiële bezwaren. Zo achtte hij de functies, welke de ondernemer naar de mening van Dr Van Gunsteren moet vervullen, te psycho-technisch gequalificeerd. Meer nadruk had moeten vallen op wat de ondernemer *verricht*. Een nadere verklaring vroeg hij verder van de bewering, dat Amerika in zijn sociale organisatie calvinistisch is. Het verband tussen Wallstreet en calvinisme is zonder meer niet duidelijk.

Prof. Mr N. Okma vroeg een nadere toelichting op de eis tot zelfontplooiing van den ondernemer en diens verhouding tot de gemeenschap. De relatie tussen God en den mens is een andere dan die tussen de mensen onderling. In de laatste staat de dienst tegenover de gemeenschap op den voorgrond. De moeilijkheden voor den ondernemer schuilen in zijn verhouding tegenover de arbeiders en de kapitaalverschaffers. Hiermede hangt samen het probleem van de winstverdeling, waarover hij het oordeel van den referent vroeg.

Het hoofdbezwaar van Prof. Dr W. F. de Gaay Fortman tegen het betoog van den referent was, dat deze te weinig aandacht had gewijd aan de taak van den ondernemer als *leider van mensen*. Onjuist vond hij ook de eenzijdige belichting van de gevolgen van de C.A.O., als zou deze slechts verstarrend hebben gewerkt. Juist de C.A.O. en de publiekrechtelijke loonregeling hebben de werkclassificatie en het toerekenen van gepresteerde arbeid bevorderd. Verder wees hij nog op de betekenis van de confessionele

actie in den socialen strijd, die in het referaat niet was genoemd. Amerika kan slechts een voorbeeld zijn voorzover het betreft de verhoudingen *binnen* de onderneming. Ten onzent moet het streven nog meer gericht worden op de arbeidssolidariteit.

In een zeer vlot en boeiend betoog heeft Dr Van Gunsteren van repliek gediend. Hij ging onder meer zeer uitvoerig in op het probleem van de winstverdeling, waarvan hij een voorstander was. Mits aan de arbeiders uitgekeerde winst weer terugvloede in de onderneming in den vorm van beleggingen.

Bijbeltaal en Moedertaal

De middagvergadering had wel enkele dames-bezoekers moeten afstaan aan de intussen aangevangen bijeenkomst Vrouwen V.U.Hulp, maar was zeker niet minder druk bezocht dan de morgenvergadering. Het eveneens in druk verschenen en nog verkrijgbare referaat van Prof. Dr G. Kuiper bleek, zoals te verwachten viel, grote belangstelling te trekken.

In zijn referaat over *'Bijbeltaal en Moedertaal'* tekent Prof. Kuiper den achterstand in de bestudering van de relatie Bijbeltaal-Moedertaal. De Neerlandistiek van het einde der 19de en het begin der 20ste eeuw liet dit studieveld aan niet-vakkundigen of zij behandelde het, als zij-gebied, terloops. Toch waren de werken van Dr E. Laurillard, P. J. Harrebomée en Ds C. F. Zeeman reeds een hele prestatie. Deze figuren legden evenwel te veel den nadruk op hetgeen in de algemene taal gebruikelijk was geworden en daarbij het Bijbelse merk geheel of gedeeltelijk had verloren. Gegeneraliseerde of zelfs gedeprecieerde impressies van de bijbeltaal in de moedertaal stonden al te zeer in het middelpunt. Woorden en uitdrukkingen als: bezoeking, stichtelijk, in goede aarde vallen, het gouden kalf aanbidden, vertegenwoordigen niet meer het Bijbelse merk in de moedertaal.

Hierom werd tegenover deze eenzijdigheid en ontoereikendheid de eis gesteld tot het onderzoeken van de diepgaande, algehele wijziging die ook het Nederlands innerlijk onderging, doordat het, dank zij de evangelieprediking, taal werd van het Woord.

Het referaat belicht, hoezeer de hedendaagse ontwikkeling van de wetenschap dit onderzoek als een centraal deel van het studieveld ziet; en tevens, welke betekenis de beginselen waaruit de Universiteit leeft, hebben voor *doel* en *methode* van deze studie. Op grond hiervan en tevens bij het licht van de inzichten, die de moderne linguïstiek verwierf, werd het studieterrein zo breed mogelijk verkend, waarbij de taaletiek evenmin buiten beschouwing werd gelaten als de 'evangelische' gezichtspunten ten aanzien van de taalstudie, zoals die naar voren werden gebracht door Dr Friso Melzer.

Grote nadruk werd er op gelegd, dat de *gehele* moedertaal bij het onderzoeken van deze hoogst gewichtige relatie in het oog moet worden gevat: zowel

in haar dialectische verscheidenheid, in haar sociale en familiale gevarieerdheid als in haar algemeen gangbaren vorm, die ook moedertaal is.

Niet minder dan zeven debaters zag Prof. Kuiper tegenover zich: Prof. Dr R. H. Woltjer, H. Algra, Prof. Dr K. Fokkema, Drs L. Bouma, Drs S. de Jong, Prof. Dr D. Nauta en Prof. Mr I. A. Diepenhorst.

In de besprekingen kwam o.a. tweëerlei vrees tot uiting Ten eerste, dat in deze exploratie van het studieterrein het Fries zou worden veronachtzaamd, aangezien dit in het referaat niet behandeld was. Het bleek, dat dit uit practische overwegingen niet geschied was en dat ook het Fries — moedertaal zowel in zijn plaatselijke vormen als in zijn, b.v. in de nieuwe Bijbelvertaling gebezigen, algemenen vorm —, als gestructureerd in het geheel der Nederlandse moedertaal, in het onderzoek moest worden begrepen. De tweede tot uiting gebrachte vrees — dat zich in Nederland al meer een linguïstische tegenstelling zou ontwikkelen tussen de door Gods Woord gereformeerde taak en de zich voortdurend seculariserende volksspraak — kon niet zo gemakkelijk worden ontzenuwd. Het probleem, van welke taal b.v. evangelisatie en zending moeten gebruik maken, kwam aan de orde. Dat hierbij aan de eerbied niet tekort mocht worden gedaan, vond algemene instemming.

Vergadering Vrouwen V.U. Hulp

Terwijl de heren in de bovenzaal over 'Bijbeltaal en Moedertaal' de degen kruisten, werd in de grote zaal van de Harmonie de samenkomst gehouden, die in de laatste 20 jaren aan elke jaarvergadering van de Vrije Universiteit verbonden is, en die de dames niet meer willen missen. In 1932 begonnen als 'V.U.-plan 1937' en bedoeld als 5-jaren plan om in 1937 aan Directeuren een flink bedrag — in busjes gespaard — te kunnen aanbieden tot versterking van de Medische en de Wis- en Natuurkundige faculteiten aan de Vrije Universiteit (het werd ruim 3 ton in die 5 jaar), heeft deze busjes-actie zich al meer ontwikkeld tot een beweging, die voor de Vrije Universiteit en bijzonder voor haar Medische faculteit een ontzaglijke steun betekent.

Hoe grote plaats deze busjesactie, beter gezegd, de Vrije Universiteit bij onze Friese vrouwen inneemt, bleek hier. De grote zaal was gehuurd, met de bedoeling er slechts een gedeelte van te gebruiken. De belangstelling was echter zo overweldigend, dat alle plaatsen, zowel beneden als boven, nodig waren en zelfs nog gebruik moest worden gemaakt van de ruime paden op de galerij.

'Dat kin allinne yn Fryslân'

constateerde de heer B. Faber, de administrateur van de V.U., dan ook onder grote bijval, toen hij de meer dan duizend vrouwen voor zich zag.

'Wij vrouwen helpen nu — straks helpen d'artsen U'.

Aan dit motto, waaronder de laatste jaren wordt gewerkt en gespaard, herinnerde Mevrouw G. den Houting-van Haselen te Leeuwarden, die op verzoek van Directeuren de vergadering presideerde. Met grote dankbaarheid deelde zij mede, dat de opbrengst van de busjes-actie in 1951 de som van f. 170.000.— bedroeg. Willen de dames voldoen aan de wens van Directeuren — en zij zullen niet rusten voor het zover is — dan moet het aantal spaarsters worden opgevoerd tot tenminste 100.000. Daarop is thans de actie gericht.

'Kleurenpracht van veer en vacht'.

Zo luidde de titel van het interessante onderwerp, dat door de pas tot gewoon hoogleraar benoemde lector in de Biologie, Dr J. Lever, werd ingeleid. Na er op gewezen te hebben, dat momenteel aan de V.U. de mogelijkheid bestaat om biologie te studeren, en tevens dat in de orthodox-protestantse kring behoefte aan biologen bestaat (evolutie-probleem, leraren) kwam de referent tot zijn eigenlijke onderwerp.

De bioloog moet nagaan wat de betekenis van kleuren en patronen in het leven der dieren is. Deze kunnen alleen worden waargenomen door ogen, maar lang niet alle dieren welke ogen bezitten, kunnen kleuren zien, terwijl voor dieren welke dit wel kunnen, de zichtbare kleuren vaak andere zijn dan die welke wijzelf kunnen onderscheiden.

Het blijkt nu bij nader onderzoek dat de kleuren slechts op die delen van het lichaamsoppervlak der dieren te vinden zijn waar zij door ogen kunnen worden waargenomen (b.v. aan de toppen van de elkanter dakpansgewijze overdekkende veren). Hetzelfde geldt voor de patronen welke worden samengesteld uit verschillende kleur-dragende elementen (b.v. de 'spiegel' op de eendenvleugels). De kleuren en patronen moeten wij beschouwen als aparte organen, afgestemd op optische waarneming: *optische organen*.

Evenals bij de bouw van andere orgaanstelsels (b.v. het zenuwstelsel) kan men hier van meer of minder gedifferentieerd, van 'hoog' en 'laag' spreken (b.v. bij vissen en amphibiën is nimmer de kop op speciale wijze door kleuren of patronen gearticuleerd, bij reptielen zelden, bij vogels en zoogdieren echter vaak).

De optische organen zijn soms niet tot een klein gedeelte van het lichaamsoppervlak beperkt maar kunnen het gehele dier omvatten (wandeland blad, vele rupsen).

Men kan deze optische organen verdelen in:

1e. *opvallende*, welke kleuren bevatten die in de natuur niet veel voorkomen (wit, rood, blauw, geel), en welke vaak in gesloten figuren gerangschikt zijn (b.v. 'ogen' op pauweveren en op vlindervleugels). Hiermee hangt ook samen het verschijnsel van mimiceri of kleur-nabootsing (weerloze vliegen welke op wespen lijken, enz).

2e. *camouflerende*, welke de algemene kleuren van de natuur bezitten (groen, grijs, bruin) en onwillekeurige tekeningen vormen (zoals bij jongen van vele vogels, strepingen e.d.)

De kleur speelt ten slotte een belangrijke rol in het gedrag van de dieren. Een mannetjesstekelbaars vecht tegen de meest vreemdsoortige, zelfs op een vis niet lijkende papieren modellen, wanneer deze maar een rode onderzijde bezitten. Hetzelfde geldt b.v. voor het roodborstje. De kleuren werken dus als signalen waarop de dieren instinctief reageren. Dit komt prachtig tot uitdrukking bij de gedragingen welke zijn waar te nemen bij het voederen van zilvermeeuwkuikens. Het blijkt dat het rode vlekje op de gele ondersnavel der ouders van essentieel belang is voor het wegpikken van het voer, dat de oudervogels tussen de snavelpunten houden. Heeft dat vlekje op papieren modellen een andere kleur of ligt het niet aan de snavelpunt dan wordt er vrijwel niet door de jongen gereageerd.

Uit dit summiere overzicht blijkt wel dat de kleuren welke in de levende natuur voorkomen niet slechts voor het aesthetisch genot van de mens zijn geschapen, maar dat zij in het leven der dieren een essentiële rol spelen.

De verschillende hierboven genoemde aspecten van de *kleurenbiologie* werden aan de hand van een groot aantal, veelal gekleurde, lantaarnplaatjes toegelicht.

Moeder en Dokter

Mw W. P. de Moor-Ringnalda hield een causerie over het hierboven genoemde onderwerp. Met grote belangstelling werd geluisterd. De vraag, waar het ons om gaat — aldus Mevr. De Moor — is deze, of het nu werkelijk voor moeders zo belangrijk is, dat er dokters komen, die gestudeerd hebben aan de Vrije Universiteit. Allereerst zit je met het probleem van je eigen kinderen, die, als ze medicijnen willen studeren, toch liefst terecht moeten komen in een omgeving, waar de gevaren niet zo groot zijn om hun geloof te verliezen. Maar ook in de regelmatige omgang tussen moeder en dokter, die vaak de vraagbaak en vertrouwensman is voor moeder, komt het er op aan, dat dokter christen-arts is. Problemen van seksualiteit voor ouders en opgroeiende kinderen roepen om een oplossing. Gezins-vorming, 'pijnloze bevallingen', overspanning in de gezinsdrukte zijn maar enkele vragen, waarop moeder van dokter een verantwoord antwoord verwacht. In de praktijk zal het niet meevallen zich daarop voldoende in te stellen. Een doorspreken van deze vragen aan de Universiteit kan van ontzaglijk belang zijn. Daar kan bovendien het toekomstig contact tussen dominé en dokter vast gelegd worden.

De vraagstukken van psychischen aard, van ziekte en sterven, roepen om een eensgezinde behandeling van theologische en medische zijde. Een humanistisch ingesteld arts, al is hij in zijn persoonlijk leven

Christen, zal hierin voor moeders en gezinnen ver-warring kunnen stichten. Paul Tournier heeft in zijn 'Radicale Therapie' duidelijk doen uitkomen, dat we niet geholpen zijn met technische oplossingen. Dit is het juist wat een christen-moeder zo goed aanvoelt. Het gebed en het leven met God mag niet door een ongelovig medische aanpak verdrongen worden. Moeder en dokter vinden elkaar alleen dan, als ze samen in de praktijk van hun leven in de omgang met God de bron vinden voor hun kracht.

82.000 spaarsters

Van de ook ditmaal geboden gelegenheid tot het stellen van vragen werd niet zo druk gebruik gemaakt. Slechts drie dames wensten enige inlichtingen. De heer B. Faber, die evenals Dr Lever slechts uit hoofde van de dienende taak tot het damesgezelschap was toegelaten, had dan ook geen moeilijke taak bij de beantwoording.

Van de hem geboden gelegenheid maakte hij echter gaarne gebruik om Vrouwen V.U. Hulp hulde te brengen. Er werken voor de Vrije Universiteit thans meer vrouwen dan mannen. Tegenover de nog geen volle 80000 leden en begunstigers staat een aantal van 82000 spaarsters Vrouwen V.U. Hulp.

De twintigjarige vrouwenactie heeft dus de thans ruim zeventigjarige actie van de heren, voor wat het aantal deelnemers betreft, overtroffen. In dit verband memoreerde de heer Faber het woord dat Ds Den Houting in 1935 voor de jaarvergadering in Leeuwarden sprak, dat onze Vrije Universiteit geen waagstuk is, maar een geloofstuk en dat ons dit niet slechts geldt tot bemoediging in geloofsvertrouwen maar niet minder om te prikkelen tot geloofsgehoorzaamheid.

De bidstond

In de zeer goed bezette Koepelkerk werd 's avonds, de bidstond gehouden, waarin vooring de Chr. Geformeerde predikant van Dokkum, Ds B. Nederlof. In stille aandacht werd het ontroerend woord van den voorganger beluisterd en werd God dank gebracht voor Zijn grote gave in de Vrije Universiteit, Zijn bewarende hand over haar en werd Zijn zegen afgesmeekt over het voortbestaan en den arbeid van deze stichting.

De ontmoetingsavond

De traditionele samenkomst, waarin men als vrienden van de Vrije Universiteit elkander kan ontmoeten, droeg ditmaal wel een wat ander karakter dan gewoonlijk. Omdat alleen de grote zaal van de Harmonie beschikbaar was en deze zich niet leent voor de losse opstelling die voor zulk een ontmoetings-samenkomst wel gewenst is, moest volgens een vast programma worden gewerkt.

Dit heeft echter in geen enkel opzicht afbreuk aan het welslagen gedaan. Integendeel. De opkomst was

ook hier weer groot. Het zangkoor 'Fryske stimmen' van Minnertsga en de declamatrice, Mejuffrouw F. Tinga uit Leeuwarden, hebben de aanwezigen veel goeds geboden en er is intens van genoten. De Friese klederdracht van de zangers gaf aan het geheel bijzonder cachet.

Ook de korte toespraken, van den Rector-Magnificus der Vrije Universiteit Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven; van het aftredende lid van het College van Directeuren den heer J. Wilschut te Rotterdam, en van den Rector van het Studentencorps 'Nil Desperandum Deo Duce' den heer H. G. Boswijk, werden zeer gewaardeerd.

De leiding van deze samenkomst was in handen van den voorzitter der actieve Regelingscommissie, Ds C. v. d. Woude van Leeuwarden.

De Jaarvergadering

Ook deze tweede dag werd door stralend zomerweer begunstigd. De verheugende opkomst naar de vergaderingen van de eerste dag had de vraag doen opkomen of het mogelijk zou zijn, op deze tweede dag al de bezoekers in de Harmonie te ontvangen. Alle maatregelen, die nodig waren om zo nodig in twee zalen te vergaderen, waren dan ook reeds getroffen. Gelukkig bleken ze overbodig te zijn. Een tweede vergaderplaats blijft, hoe goed men een en ander ook tracht te regelen, toch altijd aanvulling en heeft voor hen die er in moeten worden ondergebracht, iets teleurstellends.

De zaal van de Harmonie was vol, meer dan vol. Niet alleen bleef geen plaats onbezet; ook de paden op de galerij en in de benedenzaal moesten plaats geven aan bezoekers en in hal en koffiekamer volgden nog heel wat luisteraars het gesprokene via geluidsversterkers. Maar... het kon en de dag werd glansrijk. Door de voortreffelijke zorgen van de Regelingscommissie bood de zaal op zichzelf reeds een echt feestelijke aanblik en de grote opkomst verhoogde de glans niet weinig.

Opening

De leiding van de vergadering was door Directeuren toevertrouwd aan een der curatoren van de Vrije Universiteit, Mr J. Verdam. Toen alle bezoekers tenslotte een plaatsje hadden kunnen vinden en op het brede podium de directeuren, curatoren, hoogleraren en lectoren, leden van de regelingscommissie en officiële vertegenwoordigers van stad en gewest hadden plaats genomen, kon Mr Verdam de vergadering, een kwartier na het vastgestelde aanvangsuur, openen.

Van de gasten noemen we den vertegenwoordiger van den Commissaris der Koningin in Friesland, Mr J. Algera; van Gedeputeerde Staten, den heer Van Abbema; de Gemeentesecretaris van Leeuwarden den heer T. Bakker die B. en W. vertegenwoordigde; Prof. Dr G. Brillenburg Wurth namens de

hoogleraren der Theologische Hogeschool te Kampen en de afgevaardigden van de Fryske Akademy, Prof. Dr J. F. Koksma en Dr W. Kok.

Ook aan Prof. Dr J. Ridderbos van Kampen en aan de representanten van onderscheidene kerken werd met blijdschap het welkom toegeroepen. Helaas had Dr J. Schouten telegrafisch bericht van verhindering moeten zenden.

De groei van de Vrije Universiteit

In zijn openingsrede onderstreepte Mr Verdam in een historisch overzicht de noodzaak van het christelijk middelbaar, voorbereidend hoger en hoger onderwijs. De Friese hoofdstad is vooral de stad van stadhouder Willem Lodewijk, Us Heit, dien groten vaderlander in onze geschiedenis. Niet alleen voor de veiligheid van het land, maar ook voor de doorwerking van de reformatie in Gereformeerden zin heeft deze godvrezende en vurige calvinist gestreden. En als bekwaam staatsman onderkende hij daarbij het grote belang van het hoger onderwijs. Schonk Prins Willem in 1575 aan Leiden een Hogeschool, onder het bewind van Willem Lodewijk werden twee hogescholen opgericht, in 1585 die te Franeker en in 1614 die te Groningen. Indien de Universiteiten in ons land hun oorspronkelijk Gereformeerd karakter hadden behouden, de geschiedenis van ons volk zou een geheel ander beeld hebben vertoond. Helaas zijn ze geworden, in stede van bolwerken van het christelijk geloof, tot uitvalspoorten ter bestrijding ervan, zodat vele christenouders er voor terugdeinsden hun kinderen hoger onderwijs te laten geven. Het was een benauwende situatie.

Uit die nood is de Vrije Universiteit geboren. Spreker ging na de moeilijkheden en het kleine begin van de V.U. En toch... na 70 jaren is ook haar medische faculteit er. De faculteit, waarover zoveel jaren al gesproken werd — ook in jaarvergadering — en waarnaar zolang met biddend verlangen werd uitgezien. Wat in 1880 belachelijk scheen, wat nog niet zo lang geleden ook bij velen in onzen kring als een vrome illusie werd beschouwd, is nu, door Gods wonderse wegen, werkelijkheid geworden. Het Koninklijk Besluit omtrent de erkenning van de Medische faculteit aan de Vrije Universiteit heeft in het Staatsblad gestaan. Nog is het een klein begin en er zal nog veel moeten gebeuren, maar zij is er en er is bereidheid onder ons om aan haar uitbouw mee te werken.

Wij hebben nu een universiteit met zes faculteiten. Het betekent echter niet dat we er nu zijn. Er wordt van haar verwacht, dat zij uitgroeit tot een volslagen universiteit. Het aantal docenten is in 70 jaar gegroeid van 6 tot ruim 60; het aantal studenten van 6 tot 1600. Het aantal leden en begunstigers en het bedrag van de contributies namen eveneens geweldig toe en bovendien sparen 82000 vrouwen in de bekende V.U. busjes. Maar het gaat bij een Universiteit,

en niet het minst bij een Medische faculteit, om enorme bedragen. De financiële offers, welke in de toekomst van ons allen zullen gevraagd worden, zullen daarom niet een dalende maar een stijgende lijn vertonen. Dat is geen verzwaaring van lasten, maar vermeerdering van den zegen Gods over ons volk.

Huishoudelijke zaken

Naar aanleiding van het jaarverslag, dat evenals de daarin opgenomen exploitatierekening over 1951 werd goedgekeurd, maakte de heer H. Algra van Leeuwarden de opmerking, dat de Vrije Universiteit bijzondere aandacht dient te schenken aan de grote vraag naar leraren voor het middelbaar onderwijs, die verwacht kan worden wanneer het plan van Minister Rutten wordt uitgevoerd. Vooral de Literarische faculteit heeft dan voor de moderne talen versterking nodig. Directeuren zegden toe aan deze opmerking, evenals aan die van den heer Algra over de samenstelling van het verslag, aandacht te zullen schenken.

Bij de bestuursverkiezing werd door den heer Van Oosten uit 's-Gravezande er op gewezen dat het aanbeveling verdient, aan de benoeming ook van niet-kerkelijk gereformeerden in de besturende colleges aandacht te schenken. Uit het antwoord van den voorzitter bleek, dat Directeuren en Curatoren ook op dit punt diligent zijn.

De gehouden stemming had tot resultaat, dat uit het door het Bestuur aangeboden tweetal: Dr J. de Nooy te Utrecht en Dr W. P. Berghuis te Kampen, de eerstgenoemde werd gekozen en benoemd.

Als lid van de Commissie van toezicht op het geldelijk beheer werd gekozen Dr Mr L. W. D. Schreuder te Amsterdam.

De voorzitter sprak een woord van dank aan het aftredende lid van het College van Directeuren, den heer J. Wilschut en aan Dr Mr H. H. Sillevius Smitt die als lid van de Commissie van toezicht moest aftreden. Ook aan den Penningmeester werd, bij de goedkeuring van de jaarrekening, voor zijn vele arbeid, en aan de Commissie van toezicht voor haar controlerende en adviserende taak en voor haar schriftelijk rapport, hartelijk dank gebracht.

Aanstands na het uitspreken van de openingsrede was al, onder hartelijke instemming van de vergadering, besloten aan H. M. de Koningin een telegram te zenden.

Friesland en de V.U.

Mr J. Algera voerde het woord namens den Commissaris der Koningin en Gedeputeerde Staten. Bijzonder wees hij op de nauwe verbondenheid van Friesland met de Vrije Universiteit. Toen de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag werd opgericht en in landelijke vergaderingen voor haar streven om een eigen Universiteit op te richten,

medewerking en steun zocht, werd de eerste daartoe belegde samenkomst in Friesland gehouden, op 20 April 1880 in De Doele te Bolsward. In de loop der jaren zonden vele Friezen hun kinderen naar de V.U. om daar te studeren en van de hoogeraren van de Universiteit stamt een belangrijk percentage uit deze provincie. Mr Algera wees er in dit verband op dat ook aan de V.U. een Friese leerstoel bestaat.

Een feestgave uit Friesland

Het is een goede gewoonte geworden dat in de kerken van de provincie, waar de V.U.dagen worden gehouden, ter gelegenheid van en op de jaarvergadering de opbrengst van een extra collecte voor de V.U. wordt aangeboden. Vanzelfsprekend bleef ook hierin Friesland niet achter.

Het was een *feestgave* en daarvan getuigde ook de mooie opbrengst (thans ruim f. 6.000.—) die door Ds Van der Woude, als voorzitter van de Regelingscommissie kon worden overgedragen. De vergadering heeft met een hartelijk applaus het dankwoord van den voorzitter voor deze prachtige gift onderstreept.

Blijvende verantwoordelijkheid

Van de rede, die door Prof. Dr H. N. Ridderbos van Kampen werd gehouden, volgt hier een korte samenvatting.

Iets nieuws over de V.U. te zeggen is niet eenvoudig. Toch zijn wij hier niet bijeen om enkel te herhalen wat reeds gezegd is, maar om te gevoelen, dat de V.U. voor *onze* verantwoordelijkheid ligt en dat haar belangen dus voor ons een hoogst actuele zaak vormen.

Bezinnen wij ons op deze verantwoordelijkheid en op de wijze, waarop zij thans nog aanvaard wordt, dan is er veel dat tot dankbaarheid stemt, toch moge iedere stemming van verzadigde tevredenheid ver van ons blijven. Het vraagstuk van de Universiteit in het volk wordt aangetast. Er is enerzijds een zich terugtrekken, dat op een radicalistische afwijking berust; anderzijds is er het gevaar van de doorbraak op de linkervleugel. Beide berusten op een verkeerd inzicht in hetgeen door Kuyper 'De gemeene gratie' is genoemd. Deze decadentie verschijnselen kunnen ons doen zien hoe groot en zwaar thans onze verantwoordelijkheid is. De V.U. is geen christelijk of gereformeerde automaat. Hoe kunnen wij dat besef van verantwoordelijkheid versterken? Door ons, meer dan dikwijls geschiedt, op onze positieve taak te bezinnen. Gereformeerd zijn bestaat niet in de eerste plaats hierin dat men ergens *tegen* is, maar dat wij ergens *voor* zijn. Het is beter een kandelaar aan te steken, dan de duisternis te vervloeken. Dit is ook de kracht van het Gereformeerd beginsel, dat het ergens voor is, zoals spreker aantoonde door de gedachte van de eenheid van het christelijk leven, als grondbeginsel van de Universiteit, nader te analyseren en te ontvouwen.

In de middagvergadering spraken Prof. Dr J. F. Koksma en Ds F. Guillaume. Van beide toespraken geven we een résumé.

De Universiteit en het nationale leven

Herinnerend aan het complex van problemen rondom de kwestie van de eed in de Friese taal poneert Prof. Koksma de stelling, dat, naar de mens gesproken, zich deze problemen niet zouden hebben voorgedaan, als in 1880 niet de Vrije Universiteit was opgericht. Immers, op het orthodox christelijke volksdeel in Friesland kreeg de Friese taalstrijd pas vat, toen zij door Ds Sipke Huismans en zijn medestanders werd geplaatst in het licht der Calvinistische beginselen, welke beginselen Huismans door zijn bewonderden leermeester Abraham Kuiper waren ingeprent, aan de Vrije Universiteit.

Van dit voorbeeld van verstrekkende invloed ener Universiteit op het nationale leven overstappend op zijn onderwerp in het algemeen, toont spreker aan, dat er steeds een wisselwerking is tussen het Universitaire leven en het nationale leven. Het eerste is exponent zowel als stimulans van het laatste. Door een gestage stroom van afgestudeerden doordringt de Universiteit het nationale leven, dat haar omgekeerd de mogelijkheden moet verschaffen om haar taak naar de eis der wetenschap te vervullen. Deze wisselwerking wordt nauwelijks duidelijker gedemonstreerd dan aan de hogescholen der reformatie.

Spreker schetst de instelling der Universiteit van Calvijn en Béza te Genève, waaraan ook vele bekende Nederlanders hun vorming ontvingen en staat stil bij de oprichting der Nederlandse Universiteiten (Leiden 1575, Franeker 1585, Harderwijk 1600, Groningen 1614, Utrecht 1636), wier geboorte samenvalt met onze nationale bewustwording in den strijd tegen de Spaanse overheersing. Uit deze hogescholen ontstonden, via de Franse overheersing, die een streep haalde door Franeker en Harderwijk, onze Rijksuniversiteiten, die in de vorige eeuw, hoewel het oude devies in het grootzegel voerend, zich ontwikkelden tot bolwerken van liberalisme, materialisme en rationalisme, waarop zij, die in wetenschap en opvoeding de rechte lijn der Hervorming wilden vasthouden, geen invloed hadden. Uit deze spanningen werd de Vrije Universiteit geboren, die terugrijpend op de oude vrijheid van het hoger onderwijs, dit plaatste op de bodem van Gods openbaring. Is reeds een Universiteit van groot belang voor haar omgeving gezien de verheffing van het culturele peil en gelet op de wetenschappen, die het eigene van een volk betreffen in zede, taal en geschiedenis; haar invloed op het nationale leven komt in nog duidelijker licht als we denken aan godsdienst en wereldbeschouwing, factoren die alle menselijke activiteit doordringen. Dit hebben reeds onze vaders verstaan bij de stichting der Universiteiten van de Reformatie en evenzeer de stichters der Vrije Uni-

versiteit; het is hier, waar de eigenlijke nationale betekenis onzer Vrije Universiteit is gelegen en het is niet moeilijk deze met voorbeelden in het licht te stellen.

Het blijft een wonder

De bedoeling van de laatste rede op dezen dag — aldus Ds Guillaume — kan niet zijn, aan het vele, dat geboden werd, nog een klein referaat toe te voegen. De gekozen titel bewijst reeds, dat een woord van bezinning en opwekking wordt beoogd.

Als het om geloof gaat en om heel de dienst van den Here God in ons leven, dan is het wonder er voor ons zo dikwijls en zo spoedig af. Maar als het woord Gods mij niet meer bezielt en tot aanbidding brengt, hoe zal er dan liefdebrand en enthousiasme in mij wezen voor onze Universiteit, die in heel haar werk en in al haar optreden de volstreekte onderwerping poneert aan het woord des Heren voor elke levenskring!

Daarop willen we ons bezinnen, dat het zo onuitsprekelijk groot is, dat we in deze wereld God mogen kennen, de enige en waarachtige God en Jezus Christus die Hij gezonden heeft; dat we Hem mogen dienen en liefhebben. Dat wil maar niet zeggen, dat we nu een levensbeschouwing hebben, wij ook één, net als zoveel andere mensen een andere, maar dat wij de waarheid weten, dat we in het licht leven, dat God in zijn grote genade over ons heeft laten opgaan. We weten, aan wie we ons vertrouwen en uit wiens handen we zijn voortgekomen. We weten, waartoe dit leven is. Machtig en groot gaat het ons open: 'Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen'.

Wij, die dit van huis uit hebben gehoord en mee gekregen, moeten er wel veel moeite voor doen, om het wonder te blijven zien van het geloof en van elk gebed en van heel de dienst, waartoe we van God geroepen zijn. Rijker zijn wij dan zulken, die, door Christus gegrepen, in hun eerste spontane liefde het a,b,c, van Zijn weg en werk nog leren moeten. Wij hebben notabene een Gereformeerde Universiteit. Hoe zien we haar toch?

Indien ergens, dan dreigt het gevaar der gewenning *hier*. Het gevaar, dat we het als een vanzelfsheid aanvaarden dat deze Universiteit er is. Lees en bestudeer toch haar historie! Dan gaat er weer iets trillen in Uw hart, dat God het zo gegeven heeft en de gebeden zo verhoord heeft en dat het er zijn mag, dit huis van Christelijke wetenschap, dat gebouwd is op den grondslag van het woord Gods en dat gesticht is door het geloof en bestaat, om te onderzoeken de werken van Gods handen. En de uitbouw gaat maar voort en moet ook voort; dat eist de tijd niet, maar dat eist het gebod Gods: Gij zult den Naam des Heren Uw Gods opheffen in de wereld. En dat is de consequentie van de eerste bede die Christus ons leerde: Uw naam worde geheiligd. Geef ons dat we U recht kennen en U in AL Uw werken, waarin Uw almacht, wijsheid, goedheid, gerechtig-

heid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen.

Dáárom is er de Vrije Universiteit. Maar dat moeten we dan ook grondig weten, dat het zo met haar staat. Evenals het een wonder is, dat we God onze Vader mogen noemen en dat Zijn Naam op aarde is geopenbaard, zo is ook onze Vereniging en onze Stichting voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, die van haar uitgaat, een wonder Gods. Ik zie geen anderen grond, waarom we voor haar bidden en offeren en haar in stand houden. Maar daarom zullen we dat ook met al onze krachten doen. Niet alleen zo nu en dan eens, als een speciale actie ingeluid wordt, maar regelmatig en ononderbroken. Als we maar blijven dicht bij onzen God en maar veel en vurig bidden, opdat met de verrassende uiterlijke groei, de groei in de diepte gepaard gaat en het al onze professoren en ook al onze studenten maar om den Naam des Heren te doen zij; en wij allen, om dien Naam van God alléén! En als wij in onze activiteit en offervaardigheid geen ogenblik verslappen, opdat waarlijk alleen des Heren Naam verheven zij en Jezus Christus onze Koning al de eer, al de aanbidding ontvange.

Studentenbijdrage

De studenten van de Vrije Universiteit waren niet alleen vertegenwoordigd door Senaatsleden van het

Studentencorps en van de Vereniging van vrouwelijke studenten, doch ook de Vereniging 'Societas Artis Amantium Universitatis Liberae' (S.A.U.L.) werkte mee.

Een van haar leden, de Heer W. G. Eilander, zorgde voor declamatie. Helaas kon Mejuffrouw E. J. Bik, die een muzikale bijdrage zou leveren, niet aanwezig zijn.

De V.U.dagen 1952 liggen achter ons. De herinnering er aan blijft, want alles wat gehoord en gezien werd heeft bij de bezoekers een indruk achtergelaten, die niet licht kan worden vergeten.

De Regelingscommissie en de Logiescommissie hebben door hun voorbereidend werk aan de goede gang van zaken een groot aandeel gehad. Het dankwoord dat de voorzitter aan deze beide en voorts aan de ordecommissarissen en allen die hadden mee gewerkt, wijdde, was ten volle verdiend.

En niet minder de hulde, die door den president-directeur, Mr G. H. A. Grosheide, aan het einde van de vergadering aan den voorzitter werd gebracht voor zijn uitnemende leiding van de Jaarvergadering.

Een gemeenschappelijke maaltijd, waaraan belangstellenden zich tenslotte verenigden en waaraan ook de sprekers van beide dagen als gasten van Directeuren aanzaten, besloot de prachtige samenkomsten.

DE VRIJE LEERGANGEN

*Uitgaande van de samenwerkende
Christelijke Onderwijsorganisaties*

Opleidingen voor de akten Middelbaar Onderwijs

De lessen worden gegeven te Amsterdam, voor lichamelijke opvoeding dagelijks overigens bij voorkeur Zaterdagmiddags of 's avonds. Bij voldoende belangstelling kunnen ook elders leergangen geopend worden. Vraagt uitgebreid leerplan (afd. Talen enz. of afd. lich. opv.) aan het bureau der Stichting p/q Vrije Universiteit, Keizersgracht 166 Amsterdam-C.

Prof. Dr Fokkema, rector

**Lichamelijke Opvoeding
Nederlands A en B
Engels A en B
Frans A en B
Duits A
Geschiedenis
Staathuishoudkunde
Staatsinrichting
Handelswetenschappen**

PERSONALIA

Mejuffrouw M. Verschoor, Pernis.

Zij is 9 Juli overleden, in de leeftijd van 59 jaar. Van het begin af is zij in het Vrouwen V.U. Hulp werk te Pernis bezig geweest en heeft met grote toewijding haar werk verricht. De Heere heeft haar in Zijn heerlijkheid opgenomen.

E. W. Hogeweg, Scharnegoutum.

Ruim zestien jaar heeft deze stoere werker de Vrije Universiteit als correspondent gediend. Ook als ringbestuurslid heeft hij in de organisatie gewerkt. Altijd mocht op hem worden gerekend. Op 53-jarigen leeftijd heeft God hem tot zich genomen. Zijn trouw zij voor velen ten voorbeeld.

J. C. Kentie, Doorn.

Hoe lang heeft deze, thans in den ouderdom van 78 jaar ontslapen broeder, voor de Vrije Universiteit gewerkt? Het is moeilijk te zeggen. Er was eigenlijk geen gelegenheid, die hij voor de V.U. onbenut liet. Grote liefde had hij voor deze Stichting en veel heeft hij voor haar gedaan, de laatste jaren als voorzitter van het plaatselijk comité te Doorn. Met grote dankbaarheid gedenken wij den heer Kentie, in zijn persoon en arbeid. Hij mag rusten van zijn arbeid en het loon van de getrouwe dienstknechten genieten.

J. van der Werf, Oldekerk.

Plotseling werd deze correspondent uit dit leven weggenomen. Nog maar enkele jaren waren het dat hij in deze functie de V.U.belangen behartigde, maar we hebben hem als een actieve medewerker leren waarderen. Zijn aardse taak is ten einde.

B. Th. Mulder, Schouwerzijl.

Wegens vertrek naar elders heeft de heer Mulder, na ruim twintig jaar het correspondentschap te hebben vervuld en ook in de ringorganisatie voor de V.U. te

hebben gewerkt, zijn functie nu moeten overdragen. Zoals gelukkig in vrijwel alle plaatsen, is ook in Schouwerzijl zowel het aantal als het bedrag der contributies sterk vermeerderd. Dankbaar mogen we den heer Mulder zijn voor al het verrichte werk. Onze beste wensen vergezellen hem op zijn verderen levensweg.

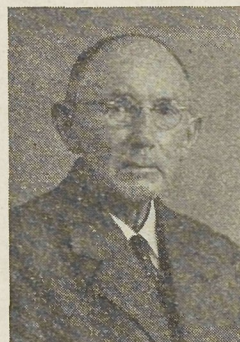
Mevr. K. L. Schelhaas-Buikema, Hoogeveen.

Mevr. N. v. Beek-v. d. Berge, Velsen.

Twee dames, die in de organisatie Vrouwen V.U. Hulp zo ongeveer van het begin van de actie af meewerkten en zich nu moesten terugtrekken. Ook haar werk willen we dankbaar memoreren. De busjesactie is een krachtige steun voor de Vrije Universiteit geworden, in vele opzichten. En wat wordt voor deze actie een berg werk verzet. Hartelijk dank ook aan deze twee dames, die nu afscheid namen.

K. Dijkhuis, Stedum.

De laatste medewerker, die we voor ditmaal noemen. Waarschijnlijk ook wel de oudste in dienstjaren. Of zouden er onder onze correspondenten nog meer zijn, die kunnen terugzien op een periode van 55 jaar ononderbroken correspondentschap voor de Vrije Universiteit? De heer Dijkhuis mag dit doen en hij is er zelf dankbaar voor de Vrije Universiteit zo lang te hebben kunnen dienen. Dat hij nu het werk aan jongeren wenste over te dragen, behoeft niet te verwonderen. Toch zal hij

het correspondentschap nog missen, zoals wij dezen toegewijden correspondent zullen missen. Zijn meeleven met de V.U. belangen zal — daarvan zijn we overtuigd — nog telkens blijken. Gelukkig dat de heer Dijkhuis nog zo kan meeleven. Voor wie zijn foto ziet, is dat aanstonds te constateren. De Heere moge hem ook in zijn verderen levensavond zijn rijken zegen schenken.

Stichting De Vrije Leergangen

Afdeling Lichamelijke opvoeding

Opleiding tot het Rijksmiddelbaar examen M.O. Lich. Opv.
Duur der opleiding vier jaar. Collegegelden f 300.— per jaar.
Vereiste vooropleiding H.B.S., 5 j.c.
of daarmede wettelijk gelijkgesteld diploma.

De stichting leidt ook op voor andere M.O. akten

Uitvoerige prospectus
aan te vragen bij de
Dir. C. C. F. Gordijn
Sommerlustpad 3 hs
Amsterdam
Telefoon 55447

Boekbespreking

Dr P. J. Bouman: **Volk in beweging**
Onbegrepen Amerika
Van Gorcum en Co, Assen

Een bijzonder sympathiek boekje van de begaafde Groninger socioloog, geschreven naar aanleiding van een reis, die hij voor enige jaren door Amerika maakte. Hier is van het begin een socioloog aan het woord, de man, die in hoge mate de gave toont te bezitten van kijken en luisteren.

Om te beoordelen is het hem niet in de eerste plaats

begonnen, al worden nu en dan heel voorzichtig oordelen uitgesproken, maar vóór alles om te begrijpen en te laten begrijpen.

Daarin ligt de grote waarde van dit boekje. Van twee kanten, door vriend en vijand, wordt in onzen tijd over Amerika nogal eens voorbarig geoordeeld. Prof. Bouman laat ons zien, hoe Amerika geworden is wat het werd, waarbij ook geestelijke achtergronden niet onbesproken blijven.

Boeiende en waardevolle lectuur!

G. Brillenburg Wurth

Recht
Chemie
Taal
Economie
Theologie

en Maatschappij

Uit een brief van een der medewerkers in de organisatie nemen we gaarne het volgende over:

Colleges zijn voor studenten en wat daar door hooggeleerde heren verteld wordt, is – zo dacht ik in mijn wat alte grote naïviteit – niets voor de gewone man. Onverteerbaar voor een maag, die aan dit soort kost niet gewend is

Met die gedachte deponeerde ik de bundel Interfacultaire colleges 1950/51, voor de student in de familie gekocht, wat nonchalant in de tas, toch met het plan om eens te zien wat die vijf professoren over recht, chemie enz. en maatschappij aan studenten hadden trachten bij te brengen. U weet hoe dat gaat. Dagblad, kerkblad en dan nog zoveel andere bladen, je komt aan een boek bijna niet toe, laat staan aan dit soort lectuur, die toch wel dor en droog zal zijn. Zoiets grijp je alleen maar als verving dreigt.

Die dreiging kwam. Een lange treinreis. Een stukgelezen krant. Een greep in de tas bracht de hierboven genoemde bundel voor de dag en het nog wat onwillige oog deed een schuchtere poging in deze ongewone lectuur te lezen.

'Recht en maatschappij'. De wijze waarop Prof. Okma daarover doceerde heeft me ineens te pakken. Daar had ik bij willen zijn. En verder gaat het. 'Chemie en maatschappij. 'Het past bij deze materie niet zo goed, anders zou ik zeggen, je smult er van. Enig zoals Prof. Coops dat opdiert. Duidelijk voor iedereen, smeug en geestig. 'k Had nooit zo geweten dat de producten van de chemische industrie ons van de wieg tot het graf begeleiden. In de toekomst zal ik bij het hanteren van menig gebruiksvoorwerp nog aan dit met intens genoeg gevolgde college terugdenken. De treinreis was lang, maar nog te kort om de gehele bundel door te werken. Maar dat gebeurt nog wel en wacht zeker niet tot de volgende reis. En mijn neef de student krijgt dit boekje niet. Het blijft bij mij zelf. Laat hem het zelf maar kopen.

De schijver heeft gelijk. Deze bundel is – evenals de vroeger al verschenene – een kostelijk boekje. En het wordt voor de luttele prijs van f. 1,25 door het V.U. Bureau (giro 6327) verkrijgbaar gesteld. Voor een boekje van 80 blz. in deze tijd al heel weinig.

Laboratorium voor
toegepaste psychologie
(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)
Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.
Telefoon 26320

o.l.v. Prof. Dr J. Waterink en
Dr H. R. Wijngaarden
Arts: I. C. Noordzij, Psych. Drs

ADVIEZEN INZAKE:

Moeilijk opvoedbare kinderen
Neurotische kinderen
Kinderen met partiële psychische defecten
School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)
Karaktermoeilijkheden (volwassenen)
Psychol. behandeling van kinderen en volwassenen

Aan bedrijven inzake:

Personeelsselectie; Omgang met personeel;
Psychologische opbouw van het bedrijf; interne
bedrijfsmoeilijkheden op psychologisch gebied

EXAMENS

Theologische Faculteit Candidaats examen

A. Vos
J. v. d. Zanden
P. A. E. Sillevius Smitt
D. Groenendijk
H. Hortensius
R. van Reenen
J. C. Baumfalk
P. Josiasse
H. v. d. Plaats
C. Augustijn
C. Bruning

Doctoraal examen

O. Jager
H. Hadiwijono
A. G. Luiks
B. J. Odendaal

Rechtsgeleerde Faculteit

Candidaats examen
Mej. C. Ouwehand

Mevr. J. L. Godetrol-
Weesing
F. Kunst
A. J. J. H. Siebbeles
Mej. P. J. Sizoo
Mej. A. A. Vonkenberg
E. v. d. Bergh
Mej. E. Stornebrink
Mej. J. Spreij
G. Mensinga
P. Wildeboer
G. Heida

Doctoraal examen

J. Goedbloed
Mej. A. Kruyswijk
J. Hollander
C. Pijl Hogeweg
Mej. M. R. van Schelven
J. H. Koelmans
Mej. I. W. Eggersman
W. J. Spanjaard
C. J. C. M. Schneider
M. Verlinde

Litterarische Faculteit

Propaedeutisch examen
(theologie)
L. Zwaan
W. Steenberg
H. J. Bavinck
J. Kuiper
H. v. d. Laan
H. J. Koffrie
C. A. Wielemaker
P. Huisman
C. M. Boerma
H. A. v. Bottenburg
A. v. d. Kooy
Tj. Baarda
W. van Wijk
A. van Asselt
C. E. v. d. Broek
D. van Keulen
J. v. d. Klaauw
J. Bakker
J. Kruk
G. Vesseur
M. J. van Reenen
J. F. van Seventer
R. Molemaker
D. J. Suurmond
H. C. Adama
P. D. Goei
Dibyasuhardo
G. J. v. d. Burgh

G. A. van Dongen
J. Slomp
H. Makkinga
J. Winter
D. Kloppenburg
J. G. Los
C. van Ooyen
Th. Booy
S. de Lange Jr
P. Joosse
K. Sierink
H. Alsmeyer
F. J. Bil

Candidaats examen

Mej. H. G. Bergsma (Psych.)
Mej. J. v. d. Meulen (Ned.)
P. C. Couprie (Sem. Lett.)
cum laude

Doctoraal examen

R. G. K. Kraan (Ned.)
J. Bouma (Klass.)

Wis- en Natuurkundige Faculteit

Candidaats examen
B. J. Visser (E.)
W. IJ. Aalbersberg (F.)
T. Dekker (A.)
G. Meyer (A.)

Paula ALTIJD TE VERKIEZEN

n.v. Paul C. Kaiser
ROTTERDAM

C. LIND & ZOON

Ao 1826

Assieurs en
Commissionnaires in Effecten

Keizersgracht 564
Amsterdam-C.

Telefoon: 41154
31369
34213
3021

Effectenbeurs Nis 8

Telefoon: 49326
46640

Administratie van vermogens

Effectenzaken
Verzekeringen

P. J. Brombacher (E.)
D. E. Knibbe (E.)
G. Pol (E.)
P. Bos (E.)
P. Slump (E.)
P. Kramer (D.)
C. Kooistra (E.)
J. v. d. Berg (E.)
R. Veenstra (A.)

Doctoraal examen
M. Dorleyn (Natk.)
J. Weber (Natk.)
A. E. F. H. Meijer (Scheik.)
H. W. Horeman (Natk.)
A. A. Wismeijer (Scheik.)
B. W. Drost (Scheik.)
R. Cirkel (Scheik.)

Medische Faculteit
Candidaats examen 1e ged.
(propedeutisch examen)
G. M. Bax
M. P. v. d. Guchte
A. A. Knoop
J. P. Molenaar
Mej. M. B. Nelck
R. C. Noija
R. H. Rozendal
H. Steenhuis
H. J. S. Straatman

Mej. J. J. Teeuw
G. R. van Urk

Economische Faculteit
Candidaats examen
Th. J. W. A. Buket
Mej. L. I. Bergema
J. Beukers
P. G. J. v. Leeuwen
R. H. Djojosepoetro
G. C. de Kroon
L. van Nieuwpoort
J. van Klinken
S. Offringa
S. Reidsma
H. J. Willemsen
H. Kieft
J. Zijlstra

Doctoraal examen
Mr H. C. Wijtzes

Verenigde Faculteiten
van W & N en L & W
Candidaats examen
Mej. P. C. van Alkemade
(cum laude)
Mej. J. Turkstra

Doctoraal examen
P. J. H. Colijn
Oei Tjin San

Promoties:

Op 27 Mei promoveerden:

K. van Duuren in de Wis- en Natuurkundige faculteit op een proefschrift getiteld: „De proportionele ontlading in telhuizen”.

Promotor: Prof. Dr G. J. Sizoo.

Mr G. J. Lammers in de Juridische faculteit op een proefschrift getiteld: 'De Kroon en de Kabinetformatie'.

Promotor: Prof. Mr A. M. Donner.

B. van Deventer in de Economische faculteit op een proefschrift getiteld: 'Wins en prijstheorie, met speciale verwijzing na: die entrepreneur sy funksies en beloning'.

Promotor: Prof. Dr J. Zijlstra.

Op 4 Juli 1952

J. L. IJntema in de Wis- en Natuurkundige faculteit op een proefschrift getiteld: 'The scattering of protons by hydrogen near 18 mev.'

Promotor: Prof. Dr G. J. Sizoo.

H. A. C. Roem in de Litterarische faculteit op een proefschrift getiteld: 'Structuurphenomenologische systematisering van het menszijn door centraalstelling van de vrijheidsbeleving'.

Promotor: Prof. Dr J. Waterink.

Op 14 Juli 1952:

A. B. H. Funke in de Wis- en Natuurkundige faculteit op een proefschrift getiteld: 'Pharmacological investigations on the spasmolytic activity of a series of mandelic acid esters, especially the ester of 3, 3 5- trimethylcyclohexanol (cyclospasmol)'.

Promotor: Prof. Dr J. Coops.

G. J. Hoytink in de Wis- en Natuurkundige faculteit op een proefschrift getiteld: 'Resonance and N.V.-transition energies of -electronic systems'. (cum laude)

Promotor: Prof. Dr J. Coops.

N.V. TEN OOSTEN & DE REUS

AMSTERDAM-Z.

LABORATORIUM-GLASWERK
EN BENODIGDHEDEN

Uit voorraad leverbaar:

MICROSCOPEN
BALANSEN
BLOED- EN DROOGSTOVEN
VACUUMPOMPEN
REFRACTOMETERS
POLARIMETERS ENZ.

★ In diverse uitvoeringen
en fabrikaten

STADHOUDERSKADE 149 - TELEF. 99213-99041

HOLLANDSCHE SOCIETEIT
VAN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

A^o 1807

Directie

Mr. P. A. Voûte

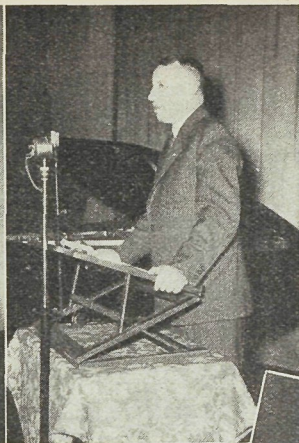
Mr. H. H. Sillevius Smitt

Studieverzekering
Gezinsverzorging
Pensioenverzekering
Collectieve Personeelverzekering

Hoofdkantoor:

Herengracht 475 - Amsterdam C. - Tel. 49100

Kantoren door geheel Nederland

*Van links naar rechts:
J. Wilschut,
Ds C. v. d. Woude,
Prof. Vollenhoven*

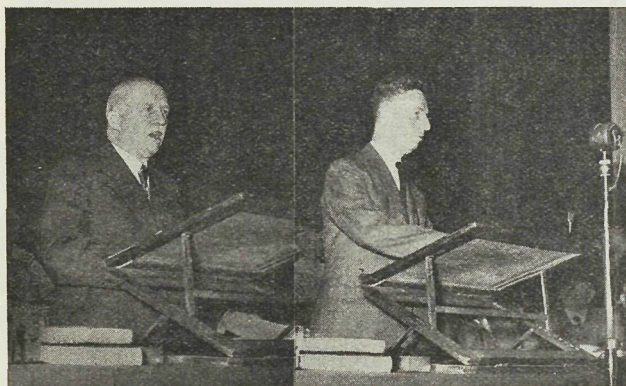
Ontmoetingsavond

Fryske Stimmen, Minnertsga

Boven: H. Boswijk

Links: Mej. F. Tinga

*Links:
De voorzitter,
Mr J. Verdam,
Mr J. Algera*

*De heer Eilander
declameert*

De Jaarvergadering op 10 Juli 1952

Het podium van het balcon af gezien

*nieuwe friese
klederdracht*

Prof. H. Ridderbos

Prof. Koksma

Ds Guillaume

De hoogleraren De Roos,
Van Haften en Donner

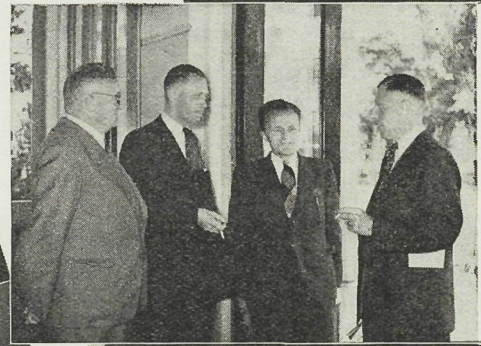
Vier professoren uit de Wis- en
Natuurkundige faculteit:
Grasheide jr, Algera, Van Dalen,
Coops

Prof. Koksma en Prof. Goslinga

Onder:
Ook de vier
vertegenwoor-
digers-propa-
gandisten von-
den elkaar te
Leeuwarden

De heren
J. Wilschut,
Dr J. Donner en
Prof. Dr. J. Ridderbos
in de koffiepauze

Prof. Dr G. J. Sizoo
en Dr E. Oosterhuis

Vijf professoren

De fotograaf, W.
van Sijpveld, zelf
verrast door zijn
eigen toestel

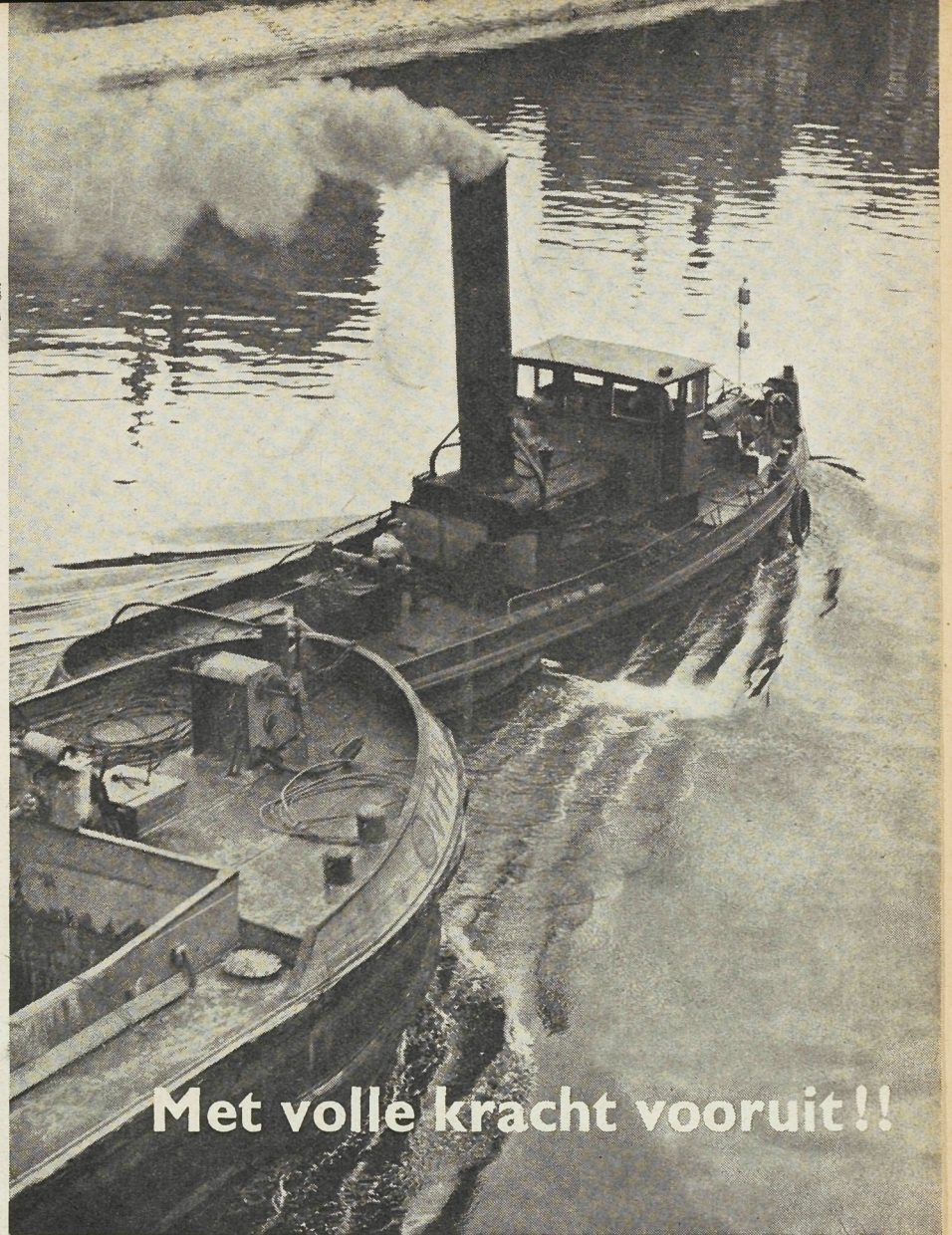

Ook Mej. C. M. E. Kuyper woonde
de vergadering bij (op de voorgrond
(met bril) Prof. Schippers)

Boven: De heer en Mevr. Pouwer
in „De Kroon” te Leeuwarden
Daaronder: Prof. Donner en
Prof. Woltjer

VU

Met volle kracht vooruit!!

Foto W. van Sijpveld

VRIJE UNIVERSITEITSBLAD

**ORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR HOGER
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG
KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM - CENTRUM**

TELEFOON 45647 - POSTGIRO 6327

V.U. biologen op excursie, 1952
Foto C. van Groeningen

De heer P. Kobus als honderdjarige

Vrije Universiteitsblad

Nummer 185 - October 1952
Verschijnt eenmaal per maand

Orgaan van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag

Redactie-Commissie: Prof. Dr F. W. Grosheide - Mr G. H. A. Grosheide - Prof. Dr D. Nauta - B. Faber
Stukken voor de redactie te zenden aan B. Faber - Keizersgracht 166 - Amsterdam C.

HERDENKING

De beide laatste nummers van het V.U.blad werden practisch geheel gevuld met jaarverslag en verslag der jaarvergadering. Helaas kon daardoor niet eerder worden geplaatst het verslag van de samenkomst die op Zaterdag 3 Mei 1952 in de Remonstrantse kerk te Amsterdam werd gehouden. Een samenkomst, waarin op sobere maar waardige wijze werden herdacht zij, die in de bezettingsjaren 1940—1945 hun leven hebben gelaten voor Vaderland en Vrijheid.

Aanstands na de samenkomst werden in de hal van het Universiteitsgebouw onthuld de daar aangebrachte gedenkplaten, die er aan zullen meewerken de herinnering aan hen, wier namen in de platen zijn aangebracht, te doen voortleven.

Het geld voor de gedenkplaten is door de leerlingen en oud-leerlingen van de Vrije Universiteit bijeengebracht.

De herdenkingsplechtigheid werd gehouden op initiatief van de Civitasraad. In het kerkgebouw had Ds S. J. Popma, studentenpredikant te Amsterdam, de leiding. Tijdens deze samenkomst heeft Prof. Dr A. Sizoo, bij het aanbieden van de platen, de hierna volgende rede uitgesproken:

Rede Prof. Dr A. Sizoo

Reeds onmiddellijk na de bevrijding van ons Vaderland werd door den Senaat der Vrije Universiteit de wens uitgesproken, dat een teken zou worden opgericht ter herinnering aan diegenen uit den kring van Directeuren, Curatoren, Hoogleraren en Studenten, die tijdens de jaren der bezetting voor het Vaderland het leven hadden gelaten. Reeds was een Senaatscommissie bezig plannen hiertoe uit te werken, toen de wenselijkheid bleek, dat de inmiddels georganiseerde Civitas Academica de taak van den Senaat overnam en wel vooral omdat men het juist achtte op hetzelfde monument ook die gevallen te eren, die aan de Vrije Universiteit gestudeerd hadden en daardoor gerekend mochten worden te behoren tot de Civitas Academica.

Thans zijn de plannen uitgevoerd: leden van de Academische gemeenschap uit het ganse land, van de oudste generaties af tot de jongste toe, hebben in zo groten getale ieder eenzelfde bedrag geschonken, dat de gedenkplaten konden worden vervaardigd. Zij zijn in de hal der Universiteit aangebracht en we zullen ze straks in ogenschouw kunnen nemen. Twee monumentale platen zijn het. Op de ene worden vermeld de namen van alle leden der Civitas Academica, die tijdens de bezettingsjaren zijn gevallen; de andere dient ter gedachtenis aan Prof. Mr J. Oranje. Hij heeft de bevrijding mogen beleven, maar overleed

reeds op 6 April 1946. Het zou ondenkbaar moeten worden geacht, dat de naam van dezen held niet in het onvergankelijke brons van een gedenkteken zou blijven voortbestaan, alleen omdat hij de bevrijding heeft mogen overleven. Daarom heeft de Commissie aan den Civitasraad voorgesteld voor hem een afzonderlijke memoria te stichten en natuurlijk werd dit voorstel aanvaard.

Zes en tachtig namen zijn op de grote plaat gegrift, zonder vermelding van titel of rang. Hier treft ge den naam van den oud-minister aan naast die van den pas afgestudeerden jongen man, dien van den bejaarden predikant naast dien van den proponent, dien van den hoogleraar naast dien van den eerstejaars student, dien van den edelman naast dien van den eenvoudigen burgerjongen. Ook in ander opzicht mist ge de differentiatie. Hier leest ge de namen van de felle verzetslieden, de actieve helden, naast die van de meer stillen in den lande, de namen van hen, die het Vaderland tijdens zijn onderdrukking dienden in groten stijl, naast die van de anderen, die een kleinen kring tot steun waren. Hier treft ge ook aan de namen van hen, die door oorlogsgeweld en de ellende van den tijd zijn omgekomen. Bij het samenstellen van de lijst is gestreefd naar de grootst mogelijke volledigheid; maar het kon niet de taak zijn van hen, die de namen verzamelden, over verdiensten te oordelen. En daaraan hadden zij ook geen behoefte, omdat zij

er van overtuigd waren, dat allen bezield zijn geweest met liefde voor Vaderland en vrijheid, al uitte die liefde zich bij ieder afzonderlijk naar den aard van zijn karakter en in overeenstemming met de gaven, die hem door God waren toebedeeld.

Wanneer wij hun namen lezen, gaan de door ons betreurden aan het oog van onzen geest voorbij. Niemand van ons heeft allen gekend, maar, zoals wij hier bijeen zijn, hebben wij samen wel allen gekend. Wij zien ze nog voor ons en herinneren ons de felle smart, die ons doorsneed, toen wij van hun vaak zo gewelddadigen dood hoorden. Maar zoals over de bronzen gedenkplaten zich langzaam aan het patina van den tijd zal trekken, zo zal ook de gedachtenis aan hen scherpte van lijn verliezen. Reeds is er een generatie, die geen van hen gekend heeft en de tijd zal aanbreken, dat er niemand meer in leven zal zijn, die één van hen gekend heeft. Zo zal met het voortschrijden van den tijd het beeld van hen, om wie wij zo innig getreurd hebben, vervagen en wat eens als herinnering leefde in het hart, zal worden tot voorwerp van verstandelijke historische beschouwing. Maar ook dan, wellicht, als het Gode behaagt, eeuwen lang, zullen deze monumenten tot onze geestelijke nazaten spreken van de velen, die hun leven hebben veil gehad voor hun beginsel, hun Vaderland en hun vrijheid. Wij hebben ze opgericht *om te doen gedenken*.

Ik kom nu tot de overdracht van de gedenkplaten aan Directeuren en zal de beide inscripties voorlezen. Ik verzoek U daarop enige ogenblikken van stilte in acht te willen nemen.

In opdracht van den Raad der Civitas Academica Universitatis Liberae Amstelodamensis draag ik aan U, mijne Heren Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, die als zodanig bekleed zijn met de Bestuurshoogheid over de Vrije Universiteit, over een bronzen monumentale gedenkplaat, op welke vermeld zijn de namen van zes en tachtig leden der Civitas Academica, die tijdens de bezettingsjaren 1940—1945 het leven hebben gegeven voor Vaderland en Vrijheid. Voorts draag ik aan U over een bronzen monumentale gedenkplaat ter gedachtenis aan Prof. Mr J. Oranje. Beide gedenktekenen zijn aangebracht in de hal van het gebouw der Universiteit. Ik verzoek U deze monumenten te willen aanvaarden en ze, wanneer de Universiteit in een nieuw gebouw zal worden gehuisvest, daarheen te doen overbrengen en te doen stellen op een eervolle plaats, waar zij voor ieder, die het gebouw betreedt, zichtbaar zijn, opdat de herinnering aan de leden der Academische gemeenschap, die tijdens de jaren van bezetting en onderdrukking van het Vaderland het leven hebben gelaten, niet te loor ga en hun namen ook bij het nageslacht, zolang het Gode behaagt de Vrije Universiteit in stand te doen blijven, met ere mogen voortleven.

De inscriptie op de gedenkplaat van de tijdens de bezetting gevallen is deze:

Ter gedachtenis aan de leden van de Civitas Academica die tijdens de bezetting 1940—1945 hun leven hebben gelaten voor Vaderland en Vrijheid

C. Abraham	Th. Krüger
D. J. B. Allaart	L. Kruit
H. A. van Andel	R. H. Kuipers
G. P. van Arkel	Th. Kuipers
A. Bakker	C. L. van Leeuwen
S. J. P. Bakker	E ^a . Legerman
G. Bergshoeff	O. E. G. van Limburg
S. P. Boodt	Stirum
M. H. Boukema	S. O. Los
D. N. Breukelaar	J. T. Meesters
C. Chardon	M. F. van der Meulen
A. H. Colijn	J. W. Mobach
H. Colijn	G. H. J. de Neef
P. Colijn	J. van Oven
R. J. Dam	J. Peppink
R. Douma	A. F. J. Pieron
A. H. Douwes	P. Postema
L. van Duuren	S. Postma
L. C. Dijkman	N. S. Rambonnet
G. Y. G. Dijksterhuis	A. Ringnalda
H. Dijkstra	R. Riphagen
G. F. C. van den Ende	M. Ritzema
H. Engel	V. N. Rutgers
F. N. Erdsieck	G. Ruys
B. J. Esser	W. K. de Ruyter
N. J. A. van Exel	W. Schmidt
T. Ferwerda	B. M. Schuurman
J. Goldschmeding	K. Sietsma
J. de Graaf	A. Sjakes
G. Gijzel	J. van der Slikke
J. C. F. Heinsius	P. H. Sluiter
J. B. Hiegentlich	A. L. Snoek
E. W. Hissink	V. J. M. Swane
A. J. van den Hoek	N. A. Tebbenhoff Rijnen-
E. Huismans	berg
H. de Jong	L. Touwen
H. de Jong	J. W. Tunderman
H. R. de Jong	S. L. van der Vegte
J. C. van Kerkhof	H. Veldman
A. F. Keuchenius	C. B. Vergouwen
A. Klaasse	G. M. Visser
B. Kloosterhuis	P. van Weeren
J. de Koning	E. M. Wierda
M ^a . van Konijnenburg	J. van der Woude

Den Vaderlant ghetrouwe
Blijf ick tot inden doot

De inscriptie op de gedenkplaat ter gedachtenis aan Prof. Oranje is deze:

Ter gedachtenis aan
Jacobus Oranje

Hoogleraar aan de Vrije Universiteit
geboren 27 Juli 1898 overleden 6 April 1946
Tijdens de bezetting was hij stuwende kracht van het
universitair verzet
helper van verdrukten
redder van vele levens

Dankwoord Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven

De Rector Magnificus, Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, aanvaardde namens de Universiteit de aangeboden platen met grote dankbaarheid.

Na de bevrijding — aldus spreker — was het voor hen die het werk der V.U. wilden voortzetten een niet geringe belemmering, dat zovelen, die vóór den oorlog rondom de V.U stonden, thans ontbraken. Waarom was juist in dezen kring het aantal van hen die vielen zo groot? Niet omdat het Calvinistische volksdeel roekeloos zou zijn geweest in zijn verzet. De reden ligt veeleer hierin, dat men in dit milieu verstond, wat op het spel stond: dat was niet de nationale onafhankelijkheid, en zelfs niet menselijkheid — ook de vaak 'onmenselijke' repressailles van den bezetter waren tenslotte daden van mensen! —, maar de erkenning van de geboden Gods. Vandaar dat de Calvinisten zich ook in den oorlogstijd niet met compromissen konden inlaten. En gesterkt werden zij in deze houding door de zekerheid des geloofs, ook in de hachelijkste omstandigheden terug te kunnen vallen op hun Vader in den hemel.

Daarom zullen deze gedenkplaten, telkens wanneer ons oog op haar rust, de herinnering bij ons wakker roepen, niet alleen aan de smartelijke verliezen die we leden, doch ook aan de trouw Gods, die zovelen in den kring der V.U. verwaardigd heeft te strijden zoals er gestreden is.

Tenslotte gaf Prof. Vollenhoven den Civitasraad de plechtige belofte, dat deze gedenkplaten een waardige plaats in de universiteit zullen hebben, ook wanneer zij straks een nieuw gebouw betrekken mag.

PERSONALIA

Jubileum T. D. Smid

19 September j.l. was het 25 jaar geleden dat de heer T. D. Smid zijn werk aan de bibliotheek der Vrije Universiteit begon.

Wie zich de situatie van de bibliotheek van voor ruim een kwart eeuw weet te herinneren, denkt aan een boekerij die, met een variatie op een gezegde van Prof. Dr A. Kuyper, met de naam van Universiteitsbibliotheek tot blozens toe verlegen was.

Wie wil een antieke kast

geven of in bruikleen afstaan voor de Senaatszaal der Vrije Universiteit, die gerestaureerd wordt?

Schriftelijke aanbiedingen, liefst onder vermelding van enkele bijzonderheden, worden gaarne spoedig ontvangen door den Administrateur der V. U., Keizersgr. 166, Amsterdam-C.

Prof. Dr J. Wille was toen nog maar kort als bibliothecaris opgetreden. De heer Smid werd zijn assistent en in deze 25 jaar zijn niet alleen de grondslagen voor de uitbreiding gelegd, maar werd ook een geleidelijke, doch snelle opbouw van de bibliotheek verkregen.

De heer Smid, die thans de titel van administrerend hoofdassistent voert, heeft niet alleen een aanzienlijk deel van de administratie der bibliotheek, de correspondentie met het buitenland en de inrichting van de boeken verzorgd, maar vond ook nog gelegenheid aandacht te geven aan het catalogiseren, met name aan de inrichting van de systematische catalogus.

Onder de lezers van het V.U.blad zullen er zeer velen zijn die, dank zij de hulp van den heer Smid, in deze jaren de gewenste literatuur hebben verkregen.

Van harte wensen wij hem geluk bij dit jubileum en denken met dankbaarheid aan de grote toewijding en aan de bekwaamheid, waarmee deze functionaris zijn belangrijke taak vervult.

Wij mogen daarbij wel de hoop uitspreken dat het den heer Smid gegeven worde de dag mee te maken dat de bibliotheek haar zo broodnodige, ruimere huisvesting verkrijgt.

Van een 100-jarige

Vermoedelijk zal spaarbusje nr 016590 wel staan bij de oudste in jaren onder hen die in de actie Vrouwen V.U.Hulp meesporen.

Een volgende bijzonderheid is nog dat wij hier niet kunnen spreken van een spaarster, maar dat het busje staat in de kamer van den heer P. Kobus, Vierde Klanderijdwarsstraat 36, Leeuwarden, die, toen zijn vrouw was overleden, gaarne het busje wilde behouden en er in doorsparen voor de V.U., die de liefde van zijn hart heeft.

Op de in dit nummer geplaatste foto ziet U den heer Kobus en zijn busje.

Wij wensen deze spaarder van harte geluk met zijn zeldzaam jubileum.

Organisatie, propaganda en administratie

1. De vergadering van Directeuren met de Provinciale besturen is 29 September te Amsterdam gehouden. De dames en heren hebben — na een lange vergadering — ook alvast een kijkje kunnen nemen in het met een derde en gedeeltelijk vierde verdieping uitgebreide Laboratoriumgebouw van de Wis- en Natuurkundige faculteit. De officiële opening van het verbouwde laboratorium kan pas over enkele weken plaats hebben. Intussen kan nu al wel worden gezegd, dat het bereikte resultaat alle verwachtingen nog overtreft. Dat dit mede te danken is aan de spaaractie 'Vier ton voor een derde verdieping' geeft vooral de dames grote voldoening.
2. De statistiek per 1 September is verschenen. In dit nummer is een recapitulatie opgenomen van de per provincie ingeschreven leden en begunstigers en het contributiebedrag, met het aantal spaarsters Vrouwen-V.U. Hulp.
Wat opvalt is dat het aantal spaarsters het aantal leden en begunstigers nu overtreft. Voorts dat de toename bij het aantal contributies vrij ver achterbleef bij dat van het aantal spaarsters.
Ook treft de belangrijke toename, dank zij de bijzondere ledenwerfactie, van het aantal leden. Dat het totaal bedrag aan contributies niet terugliep maar nog enige stijging vertoont, is vooral te danken aan de ledenwerfactie.
3. Wat in de recapitulatie niet opvalt, maar helaas wel een feit is, is dit, dat in 320 van de ruim 900 correspondentschappen in een vol jaar geen enkele nieuwe of verhoogde contributie is gewonnen. Dit geeft te denken. Van activiteit van comité's en correspondenten in die plaatsen getuigt het niet. Er is in de vergadering van 29 September al breed over gesproken en in de ringvergaderingen zal dat zeker verder moeten worden doorgepraat.
4. De opbrengst van de voorjaarslichting Vrouwen V.U. Hulp was weer prachtig. Een totaal van f 87.540.43. Dat geeft moed. Hulde en dank aan de bijna vierduizend Hoofden, die hebben meegelopen aan het inzamelen van dit kapitale bedrag. Zij hebben samen weer 82.000 gezinnen bezocht voor de V.U. Wat een werk.

De lijsten voor de najaarslichting komen intussen ook al weer binnen. Het lijkt goed. En verder blijft het zoals Mevrouw E. den B.-V. in de Amsterdamse Kerkbode schrijft:

*'Door de hulp van vele vrouwen
Moet de V.U. nog verder bouwen.'*

5. Ook voor dit seizoen blijft het, vorig jaar vastgestelde, plan van actie van kracht. Het is samen te vatten in enkele zinnen:

Naar de vijfduizend leden
Naar de honderdduizend contributies
Naar de honderdduizend spaarsters.

Als dit bereikt is — en het kan — zullen zowel het contributiebedrag als de opbrengst der spaarbusjes op het in 1950 afgesproken peil zijn gebracht en is de uitbreiding van de Vrije met de Medische faculteit, zoals de zaken nu staan, voor ons deel gefinancierd.

6. Een 'nieuwigheid' in de V.U. actie is aan alle medewerk(st)ers ter kennis gebracht door toezending van de folder: 'U voor de V.U. — de V.U. voor U'. De eerste reacties zijn binnen. Pro en contra komen in de brieven en gesprekken tot uiting. Er zijn er die dit, wat zij noemen 'beloningssysteem', voor de V.U. niet passend vinden. Wie voor de V.U. werkt, doet dat uit liefde en niet voor een boek, hoe begerenswaardig het boek overigens ook mag zijn. Anderen, en zij zijn het talrijkst, juichen het systeem van harte toe en menen dat het al veel eerder ingevoerd had moeten worden.

Rustig wachten we af. Dit alleen nog hierover:

- a. ieder die een nieuwe of verhoogde bijdrage wint, krijgt recht op een boekenbon, uiteraard volgens de in de folder omschreven voorwaarden.
  - b. wie de folder nog niet ontving en er toch prijs op stelt, kan die aanvragen aan het Bureau, Keizersgracht 166 te Amsterdam.
  - c. De boekenlijst is nog niet klaar. In het algemeen kan dit worden gezegd, dat alleen boeken van hoogleraren, lectoren en oud-leerlingen van de V.U. — maar die dan ook allemaal voor zover ze nog verkrijgbaar zijn — voor de verkregen punten kunnen worden gevraagd. Het gaat dus om een attentie naar keuze en uit een uitgebreide lijst van goede boeken.
7. Voor het opnemen van verslagen uit plaatselijke correspondentschappen is meestal geen plaats. Een uitzondering willen we maken voor het onderstaande bericht uit het correspondentschap Hilversum-Centrum. Wat gestadig, systematisch werken betekent, wordt hier wel duidelijk gedemonstreerd. De heer H. Hogervorst Sr geeft over de gang van de actie in zijn rayon, dat circa 530 adressen telt, het volgende verslag:

per 1-1-'51 ingeschreven bijdra- gen.....	210 ad	f 1.623,75
afgevoerd door overlijden, bedan- ken, verlagen, verhuizen	22 „	308,50
	188 „	1.315,25
overgekomen van andere afde- lingen	20 „	59,—
	208 „	1.374,25
winst door nieuwe en 50 verhoog- de contributies	92 „	607,75
stand per 15-12-'51	300 „	1.982,—

Men heeft in dit correspondentschap de 'room' er nu wel af. Maar uitgewerkt voelt de kleine groep van actieve werkers zich toch nog niet. Na de ontvangst van dit overzicht is dat ook al weer gebleken uit aanvullende opgaven.

8. De inning van de contributies, waarvoor per 1 Juni kwitanties aan de correspondenten zijn gezonden, gaat ook dit jaar weer te langzaam. Er zijn correspondenten die er hun eer in stellen altijd op tijd te zijn. Helaas zijn er vele anderen, die elk jaar opnieuw uitstellen tot.... Willen zij nu eindelijk niet eens met die schadelijk werkende gewoonte breken?

9. De verleiding wordt groot om namen te gaan

noemen, als we in de resultaten van de ledenwerf-actie duiken. Laten we oppassen, want beginnen is dan gemakkelijker dan ophouden. De ervaringen zijn prachtig. Het beste van wat we tot nu toe hoorden is dat een dominee uit een stadskerk kans heeft gezien in de zomermaanden voor de ledenwerf-actie driemaal uit toeren te gaan in een wagen en onder geleide van een oude broeder van 87 jaar. Een prachtig resultaat was de beloning. Hulde aan allen die zo doen, maar wel heel bijzonder aan deze 87-jarige voor zijn wakkere bijstand.

10. In de organisatie van de provinciale besturen zijn naast de reeds bestaande nog drie vacatures ontstaan. Mevrouw A. H. Ubbens-Wolvius te Sneek; Mevrouw A. Stap-Veldkamp te Amersfoort en Mevrouw H. de Bruin-Joosten te Helmond hebben door verschillende omstandigheden voor hun functie als provinciaal vertegenwoordigster Vrouwen V.U. Hulp moeten bedanken. Alle arbeid door deze dames in deze kwaliteit voor de V.U. verricht, zij ook hier dankbaar gememoreerd.

In een paar vacatures kon inmiddels worden voorzien. Mevrouw L. F. Niemandsvdriet-Jonker te Barendrecht aanvaardde een benoeming als provinciaal vertegenwoordigster Vrouwen V. U. Hulp en de heer Ir J. B. Ratelband te Barendrecht werd bereid gevonden het secretariaat voor Zuid-Holland Zuid I voor zijn rekening te nemen. Gaarne verwelkomen wij beiden in hun verantwoordelijke functie in de V.U. organisatie.

Recapitulatie

OVERZICHT INGESCHREVEN CONTRIBUTIES EN BUSJESHOUDSTERS

1 September 1952

	Aantal busjes		Contributies				Leden *	
	1951	1952	Bedrag		Aantal		1951	1952
			1951	1952	1951	1952		
Friesland Noord	8843	9421	28.328.90	29.150.45	9438	9398	325	358
Friesland Zuid	3351	3527	11.432.95	11.654.05	3656	3615	137	149
Groningen	7244	7640	37.397.30	38.168.20	9079	9058	577	599
Drente	4088	4309	14.094.70	13.942.60	4450	4478	193	187
Overijssel	4455	5149	15.382.85	17.076.—	4999	5345	181	220
Gelderland	5610	6460	19.827.90	20.395.65	6291	6448	243	253
Utrecht	4822	5095	20.408.55	20.963.50	4769	4886	299	326
Noord Holland	10962	11796	47.337.75	48.398.80	10200	10274	724	754
Zuid Holland Noord	11469	12196	43.723.25	45.536.80	9739	9795	670	727
Zuid Holland Zuid I	2760	2976	12.533.85	12.532.25	3082	3077	218	216
Zuid Holland Zuid II	4656	4950	15.996.50	16.768.—	3955	3963	213	235
Zuid Holland Zuid III	2408	2633	9.018.—	10.555.05	2400	2579	103	147
Zeeland	3585	3691	12.641.45	13.681.85	4781	4771	147	184
Noord Brabant	1862	1965	5.893.50	6.681.—	1562	1555	75	108
Limburg	360	414	954.85	1.038.35	323	336	12	13
Contribuanten en spaarsters, waarvan adres onbekend is	—	8	1.026.75	114.50	293	50	13	1
	76475	82230	295.999.05	306.657.05	79017	79628	4130	4477

* Het aantal leden is inbegrepen in het aantal contributies (vorige kolom)

Correspondentie

De heer H. te O. vraagt in het V.U. blad antwoord op de vraag of het juist is dat aan de Vrije Universiteit ongelovige hoogleraren verbonden zijn. In zijn omgeving schijnt ook met dat argument tegen de V.U. te worden gewerkt.

Het antwoord kan kort zijn en ontkennend. Nog altijd geldt de bepaling, dat niemand als hoogleraar kan optreden, dan na ondertekening van de verklaring dat hij, voor zover zijn onderwijs daarbij betrokken is, de in art. 2 van de Statuten omschreven grondslag voor alle onderwijs aanvaardt. Een ongelovige zal die verklaring niet kunnen ondertekenen.

Mevr. O. te L. vertelt van een geslaagde V.U.-avond, waarin naast behandeling van een eigen inleiding over de Vrije Universiteit ook lichtbeelden werden vertoond van de foto's (tekeningen) uit het boekje 'Gulden woorden'.

Deze schijnen zich daarvoor uitstekend te lenen en worden, naar onze correspondent verzekert, dan nog veel duidelijker en mooier dan ze in het boekje zelf zijn.

Haar advies: probeert U de bespreking van het onderwerp 'De Vrije Universiteit' op de verenigingen te activeren, geven we hierbij graag door. Zoals bekend, wordt, in samenwerking met de Jeugdbonden, reeds in die richting gewerkt. Ook in het rooster van vergaderingen van Mannen- en Vrouwen-verenigingen komt meermalen als vrij onderwerp voor: 'De Vrije Universiteit'. Maar dit kan en moet nog meer algemeen worden.

Mejuffrouw H. te U. kreeg een gift van 25 cents van een daggelder, toen zij bij de boerin op het theeuurtje kwam om het busje te legen. Geheel spontaan gaf hij zijn bijdrage met de opmerking: 'ik kan niet veel missen, maar wil ook iets geven'. Een mooie ervaring. Het gaat ook om geld als we voor de V.U. werken, maar toch niet in de eerste plaats daarom. En: een dubbeltje kan meer zijn dan een tientje.

Van één der medewerkers kregen we een ontboezeming waaruit het volgende:

'Nu kunnen we wel geweldig enthousiast doen over de prachtige resultaten van de actie in die plaatsen, waar men de zaak heeft aangepakt. Maar... weet U wat mij is overkomen? Dit, dat er zoveel zijn die de zaak van de Vrije Universiteit te gemakkelijk gaan opnemen'.

De schrijver heeft gelijk. Zo is het hier en daar. We hebben daaraan gedacht, toen dezer dagen bleek, dat een correspondent, na 8 maanden de kwitanties in huis te hebben gehad, aan de inning daarvan nog niets had gedaan. Hetzelfde blijkt ook, als men als comité niet zoekt naar de mogelijkheden, die er zijn om de bijdragen op te voeren, de ringvergaderingen

niet bijwoont, terwijl dat toch wel kon, enz. enz.

Gelukkig zorgen de zeer vele trouwe werkers in de organisatie, mannen en vrouwen, voor een tegenwicht. Maar laten we de zwakke plekken niet uit het oog verliezen. Ze zijn nu al schadelijk en worden steeds gevaarlijker. Ingrijpen is nodig.

Wie krijgen het V.U. blad? Een vraag die meermaals beantwoord is, maar telkens weer opduikt. Daarom nog eens de mededeling, dat het blad eens per jaar aan *alle* leden en contribuanten wordt gezonden. Dat is een speciaal nummer hetwelk bevat jaarverslag, jaarrekening, agenda voor de V.U.-dagen en diverse gegevens omtrent de Universiteit.

Het maandelijks verschijnende nummer wordt alleen gezonden aan de medewerk(st)ers in de organisatie, de leden en contribuanten met een bijdrage van minstens vijf gulden per jaar, en voorts aan allen die aan het Bureau berichten, dat zij er prijs op stellen, het blad regelmatig te ontvangen.

N.N. maakt de opmerking dat het motto van de busjesactie: 'Wij vrouwen helpen nu — straks helpen de artsen U', niet geheel juist is. Bij *wij* hoort *ons*, of bij *U* hoort *Gij*, dus b.v.: *Gij* vrouwen, *gij* helpt nu, straks helpen d'artsen U'.

Ziet N.N. het wel helemaal goed? Het is niet zo, dat iemand tot de vrouwen zegt: *Gij* vrouwen enz. en dan voor haar, die vrouwen zelf, een zekere beloning in uitzicht stelt. De zaak staat veel meer zo — en dat is echt iets voor een vrouw — dat zij helpen 'ons volk ten baat', en dat komt in het gekozen motto mooi tot uiting.

In de afgelopen weken hebben weer enige nieuwe hoogleraren hun intrede gedaan in den Senaat. Anderen zijn benoemd en hopen binnenkort hun inaugurele oratie te houden.

22 September aanvaardde Prof. Dr J. Lever het ambt als gewoon hoogleraar met een rede over 'Het creationisme'.

Prof. Lever geeft onderwijs in de dierkunde.

Op dezelfde datum hield Prof. Dr P. Mullender zijn inaugurele oratie over het onderwerp: 'Over enige principes in de mechanica'.

Aan Prof. Mullender is het onderwijs in wiskunde en mechanica opgedragen.

10 October was het Prof. Dr W. J. A. Caron die zijn intrede deed in de kring der hoogleraren. Hij hield in de daarvoor uitgeschreven openbare Senaatszitting een rede over 'De reductievocaal in het verleden'.

Prof. Caron zal onderwijs geven in Nederlands en Oud Germaanse taalkunde en Algemene taalwetenschap.

Door de benoeming van Dr Caron kwam in de vakken van Prof. Dr G. Kuiper enige wijziging. Hij doceert voortaan de Nederlandse literatuur-geschiedenis.

Eveneens op 10 October hield Dr P. Groen, die tot buitengewoon hoogleraar benoemd werd, zijn inaugurele oratie 'Over de grenzen van voorspelbaarheid in de natuurkunde'.

Prof. Groen zal geophysica en meteorologie doceren.

Voorts zijn nog benoemd als buitengewoon hoogleraar:

Dr G. Wielenga om onderwijs te geven in de didactiek en de toepassing van de statistische methoden in de psychologie en de experimentele psychotechniek.

Prof. Dr A. Kuypers voor het onderwijs in paedagogische psychologie en psychologie van het normale kind.

Mr P. Borst voor onderwijs in het privaatrecht.

De data van de inaugurele oraties van deze drie hoogleraren zijn nog niet vastgesteld.

Rectificatie. In het Juni/Juli nummer van het V.U.-blad werd onder de lijst van hoogleraren, lectoren en andere docenten, de naam van Prof. Dr J. Wille alleen opgenomen als emeritus hoogleraar. Dit moet tot misverstand aanleiding geven. De situatie was zo, dat Prof. Wille met ingang van 1 October 1951 werd geëmeriteerd, maar dat hem tegelijkertijd een leeropdracht werd gegeven, waardoor hij in feite in volle functie bleef tot 30 September 1952.

Promoties

Op 22 Sept. promoveerde de heer J. M. Los tot doctor in de Wis- en Natuurkunde op een proefschrift getiteld: 'The calometric measurement of the thermal properties of organ adsorbed on titanium dioside'.

Promotor was Prof. Dr J. Coops.

Op 3 October promoveerde de heer A. Staat tot doctor in de faculteit der Letteren en Wijsbegeerte op een proefschrift getiteld: 'De cultuurbeschouwing van Claudius Marinus Victor, commentaar op Alethia II 1—202'.

Promotor was Prof. Dr A. Sizoo.

EXAMENS

Theologische faculteit.

Doctoraal examen:

A. C. Barnard
J. A. Heyns
R. A. Killen
Ds J. Plomp (cum laude)

Juridische faculteit.

Doctoraal examen:

J. J. van Schuylenburg
E. C. Kuhn
J. Sprey
L. J. Luyendijk
J. P. Verheul

Wis- en Natuurkundige faculteit.

Doctoraal examen:

J. Boersma
W. v. d. Lugt

Medische faculteit.

Candidaatsexamen Iegedeelte:

S. Bakker
H. Engel
G. Fraay
W. H. Kok
W. v. d. Meer

Mej. D. A. C. Smit

A. J. G. Spoelstra
J. H. Struys
U. Zuiderveld

Economische faculteit.

Candidaatsexamen:

H. J. van Zuthem
Mej. P. G. L. Braakman
H. H. Coljé
F. J. van Doorn
H. W. van Hilten
Mej. G. Hospers

H. Groenendijk

W. van Leusen
F. J. Kraayeveld
A. J. v. d. Meer
P. Mulder
N. Schreurs
A. de Thouars
N. Mauntju
A. A. Vellekoop
P. A. J. Wijnmaalen
J. R. van Dijk
W. IJ. S. van Kesteren
P. Alkema

Inschrijving nieuwe studenten

Het aantal voor de eerste maal ingeschreven studenten voor den cursus 1952-'53 is tot heden:

	Heren	Dames	Totaal
Theologie	52	1	53
Rechten	20	7	27
Notariaat	3	—	3
Letteren en Wijsbegeerte	15	5	20
Wis- en Natuurkunde	43	2	45
Economie	33	3	36
Medicijnen	26	7	33
Ver. fac. van W. & N. en L. & W.	6	9	15
Voor meer dan één faculteit	1	1	2
Totaal	179	35	234

Van deze 234 jonge mensen zijn o.a.

Gereformeerd	: 172
Ned. Hervormd	: 32
Chr. Geref.	: 4
Geref. art. 31 K.O.:	4

BOEKBEOORDELING

Prinsessenkalender 1953

Opnieuw heeft H.M. de Koningin, door het beschikbaar stellen van dertien nieuwe foto's van de vier Prinsessen, de uitgave van een Prinsessenkalender mogelijk gemaakt. De voor dit doel speciaal gekozen foto's zijn genomen door Z.K.H. Prins Bernhard en enkele van zijn vrienden. Op mooi kunstdrukpapier uitgevoerd, zal ook in 1953, naar wij hopen, de kalender in vele gezinnen de ereplaats krijgen die hij verdient.

De uitgave is van het bekende verbond der Verenigingen 'Pro Juventute', die zich het lot van bedreigde kinderen aantrekken.

Bestellingen van de kalender kunnen worden geplaatst bij alle Verenigingen en afdelingen 'Pro Juventute'. Ook kan men zich verzekeren van franco toezending per post door storting van f. 2.75 per kalender op postgiro 51.74.00 (of per postwissel) van de kalenderactie 'Pro Juventute', Watteaustraat 61, Amsterdam-Zuid.

Mr P. Lantermans: Wat doe je voor de klas?
(Uitgave N.V. W. J. Thieme & Cie — Zutphen)

In dit boekje richt de schrijver zich tot de beginnende leraren, om deze aanstaande collega's wat wegwijs te

HOLLANDSCHE SOCIETEIT
VAN LEVENSVZERZEKERINGEN N.V.

A^o 1807

Directie

Mr. P. A. Voûte

Mr. H. H. Sillevius Smitt

Studieverzekering
Gezinsverzorging
Pensioenverzekering
Collectieve Personeelverzekering

Hoofdkantoor:

Herengracht 475 - Amsterdam C. - Tel. 49100

Kantoren door geheel Nederland

maken in de praktijk van het leraarschap. Als leraar-met-ervaring geeft hij in briefvorm goede raad aan de leraar-zonder-ervaring, die van de universiteit wel een boel geleerdheid meeneemt naar de middelbare school, maar die geleerdheid niet zal kunnen doorgeven als in zijn lessen de orde ontbreekt. 'Nu onze universitaire opleiding de leraar wat de paedagogiek betreft vrijwel in de kou laat staan, moet getracht worden daarin op de een of andere wijze te voorzien' zegt de schrijver in zijn eerste brief. Die praemisse is onjuist. De universitaire opleiding laat de a.s. leraar al jaren niet meer in de kou staan. En onze universitaire opleiding (en dan bedoel ik die van onze V.U.) evenmin. Zelf heb ik voor mijn leraarspractijk zeer veel te danken gehad aan de paedagogische en didactische colleges, die aan de V.U. gegeven werden, nu al bijna twintig jaar geleden. Sindsdien zijn deze praktische en theoretische colleges nog uitgebreid, al blijven er nog vele wensen.

Dit neemt niet weg, dat de a.s. leraar menige belangrijke wenk van Mr Lantermans ter harte zal kunnen nemen. Of het nodig is deze raadgevingen op een geforceerd-joviale wijze te geven, blijft een vraag. De ondertitel: Practische handleiding voor a.s. leraren bij het M.O., V.H.O., etc. — lijkt me voor een brochure van 55 bladzijden wel wat weids.

Roelink

AANVULLING van de in het Juni-nummer (bijlage) gepubliceerde ledenlijst. Een prachtige lijst van nieuwe leden
Aan allen die aan de samenstelling er van meewerkten, hartelijk dank.

- Arum*
Geref. Kerk
- Beetgum*
J. J. Bakker
D. A. v. d. Schaaf
- Dolkum*
Ds K. Runia
- Drogeham*
Albert Buma
- Hallum*
Ds C. Glaubitz
- Leeuwarden*
Mr J. M. H. Baron van
Heemstra
R. S. Roorda
- Oenkerk*
Da H. W. Kroeze
D. Reinsma
- Sneek*
Dr L. J. H. Roghair
- 2e Exloërmond*
N. Ottens
T. Hospers
- Grijpskerk*
L. v. d. Woude
- Nw. Weerdinge*
H. Huizing Jr
H. Huizing Sr
Jack Huizing
S. Loman
Mw. Wed. D. Moorlag-
Bossema
- Ter Apel*
H. Deuring Hz. Jr
H. Deuring Jzn
J. Deuring Hzn
J. v. Klinken
R. Kooops
H. Mezach
H. Mezach
H. Nieboer
- Uithuizermeeden*
H. E. Nienhuis
- Valthermond*
H. Kloosterman
S. Schudde
H. Staut
Luc. Wolters
- Drijber*
Ds C. J. v. d. Meulen
- Hoogeveen*
G. Kerssies
Jan Slingenberg
- Steenwijk*
D. Dijkstra
- Almelo*
J. Verschoor
- Enschede*
S. v. Dijk
A. Sein
- Hardenberg*
P. Wamelink
- Kampen*
G. Bos
J. Bosch
E. Bosma
Fa Fransen
H. Marseille
P. Pel
H. Pelleboer
H. Pot
M. H. Prins
J. v. d. Sluis
J. Steunenberg
C. Stoel
J. Z. Stoel
J. Velthuis
Dr J. S. Wiersema
K. J. Woltjer
D. Zwakenberk
- Vollenhove Ambt*
B. J. Wijmenga
- Zuolle*
H. W. Lettinga
H. A. Slump
H. Wieringa
- Apeldoorn*
M. A. D. H. Schalekamp
- Heerde*
H. A. v. Apeldoorn G. Jzn
- Nijkerk*
E. Buitenhuis
J. H. v. Drie
C. Hoogendoorn
H. J. Jacobse
C. L. Jurling
G. v. 't Klaphek
Wouter v. 't Klaphek
Gebr. Top
J. Looyen Jzn
A. v. Ramshorst Hzn
Mw. Wed. B. Staal
- Vaassen*
J. J. v. Hilten
- Amersfoort*
N. Mellink
H. Wamsteker
- De Bilt*
Dr P. Groen
W. de Vries
- Bilthoven*
Mr P. W. Smits
- Den Dolder*
Dr L. J. Hut
- Doorn*
Nic. v. Cooten
- Driebergen*
W. de Waard
- Zeist*
P. Knoester
- Amsterdam*
Mw. F. G. Dubbeldam- v. d.
Vegte
Drs A. de Graaf
- Amsterdam-Oost*
C. Rijksen
- Amsterdam-Zuid*
A. Th. Besselaar
- Andijk*
Geref. Kerk
Jn. de Kroon
Joh. Tensen
A. Vriend
- Badhoevedorp*
H. Salomons
- Den Burg*
Ds A. F. Goedendorp
- Bussum*
E. M. Hardonk
Drs J. G. de Langen
Mr H. G. Verhoeff
Mw. v. d. Wetering-Mulder
- Haarlem*
C. H. Erbrink
W. Lubberink
Ds P. de Ruig
Mr H. Siertsema
Mr J. D. A. Viskil
- Oostzijde*
Geref. Kerk
- Sloten*
A. Dreschler
- Velsen*
L. v. Dijk
- Wieringerwerf*
Geref. Kerk
- Den Bommel*
K. L. Buth
D. Ras
Jac. Ras
- Delft*
D. A. Bukman
J. H. Segaar
- Dirksland*
J. C. Roodzant
- Dordrecht*
Dr G. J. D. Aalders
- Gouda*
J. W. v. Kogelenberg
Drs J. Meyerink
- Den Haag*
- Fa Braber en v. Gurp
P. C. Eenhoorn
Mej. W. A. Flinterman
Mr L. G. Goldschmeding
F. J. 't Hart
H. C. Oussoren
Ds W. Reeskamp
D. A. Rippen
S. Vlaming
J. H. Witte
- Hillegersberg*
Dr W. Bos
- Leiden*
Geref. Kerk
J. H. C. Laman
W. J. Laman Jr
J. H. Teeuwen
Mr C. J. Woudstra
- De Lier*
F. Nieberg
- Maassluis*
M. v. Buuren Mzn
- Melissant*
Mw. Wed. W. Keur
M. Sieling Lzn
C. M. Vogelaar
P. W. Vogelaar
- Ooltgensplaat*
Drs K. C. v. Kempen
C. J. Oostdijk
- Rotterdam-C*
H. D. v. Diggele
Mr G. de Jongste
P. v. d. Kraan
H. F. Pluymsers
- Rotterdam-Delfshaven*
Ds M. de Wit
- Stad a h Haringvliet*
P. Arendsma A. Pzn
Dr E. Bouman
M. Koppenaar
C. v. Rumpst
P. Vogelaar
J. Wagner Sr
- Voorburg*
Dr W. A. Bax
D. Gevers
J. Griffioen
K. Kort
Ir G. C. Meeder
P. Verhave
A. D. Vonk
- Waddinxveen*
B. F. Boonstoppel
B. F. Boonstoppel
C. Boonstoppel
C. R. Boonstoppel
- M. Bremmer
C. Hoogendoorn
M. Zwijgers
- Woerden*
Ds P. de Bruyn
Ds C. v. Reenen
- Baarland*
Adr. de Dreu
Jac. Meulenber
- Domburg*
W. de Buck
- Gapinge*
Ds J. Spoelstra
- Krabbendijke*
Ds A. T. Besselaar
- Middelburg*
A. Volkers
- Terneuzen*
J. v. Drongelen
L. de Feyter
L. Huyssen Jaczn
H. de Jonge Hzn
- Oostkapelle*
S. de Visser
- Veere*
J. Baayens
I. de Buck
P. de Buck
- Breda*
P. v. d. Dries
- Dinteloord*
W. Biemond
A. L. Breure
J. Breure Maris
S. Breure
A. Slings
- Fijnaart*
Ds K. A. Firet
's-Gravenmoer
Ds G. L. R. Riphagen
- Helmond*
J. de Bruin
- Klundert*
J. H. Bakker
J. Crielaard
A. den Engelse
Gebr. A. en C. den Hollander
A. Punt
- Roosendaal*
A. C. Ottevanger
- Tilburg*
G. J. Benckhuysen
Ir J. H. v. d. Griendt
Drs W. v. Nes
- Steenbergen*
J. S. Breure

ADVIEZEN INZAKE:

Moeilijk opvoedbare kinderen
Neurotische kinderen
Kinderen met partiële psychische defecten
School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)
Karaktermoeilijkheden (volwassenen)
Psychol. behandeling van kinderen en volwassenen

Aan bedrijven inzake:

Personeelsselectie; Omgang met personeel;
Psychologische opbouw van het bedrijf; interne
bedrijfsmoeilijkheden op psychologisch gebied

Laboratorium voor toegepaste psychologie

(voorheen Psychotechnisch
Laboratorium der Vrije Universiteit)

Vossiusstraat 54-55, Amsterdam-Z.

Telefoon 26320

o.l.v. Prot. Dr J. Waterink en

Dr H. R. Wijngaarden

Arts: J. C. Noordzij, Psych. Drs

N.V. TEN OOSTEN & DE REUS

AMSTERDAM-Z.

LABORATORIUM-GLASWERK
EN BENODIGDHEDEN

Uit voorraad leverbaar:

MICROSCOPEN
BALANSEN
BLOED- EN DROOGSTOVEN
VACUUMPOMPEN
REFRACTOMETERS
POLARIMETERS ENZ.

★ *In diverse uitvoeringen
en fabrikaten*

STADHOUDERSKADE 149 - TELEF. 99213-99041

C. LIND & ZOON

Ao 1826

Kassiers en
Commissionnairs in Effecten

Keizersgracht 564

Amsterdam-C.

*Telefoon: 41154
31369
34213
30214*

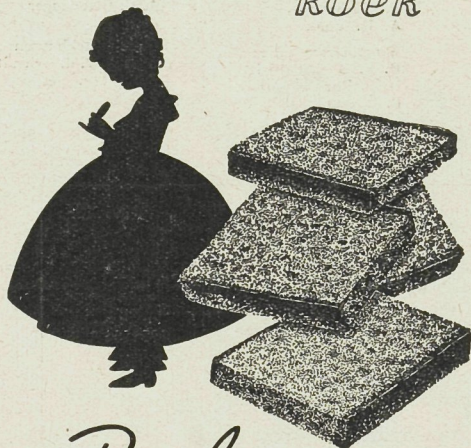
Effectenbeurs Nis 8

*Telefoon: 49328
46640*

Administratie van vermogens

*Effectenzaken
Verzekeringen*

*heerlijke
koek*

Paula

n.v. Paul C. Kaiser Rotterdam

DE VRIJE LEERGANGEN

*Uitgaande van de samenwerkende
Christelijke Onderwijsorganisaties*

Opleidingen voor de akten Middelbaar Onderwijs

Lichamelijke Opvoeding
Nederlands A en B
Engels A en B
Frans A en B
Duits A
Geschiedenis
Staathuishoudkunde
Staatsinrichting
Handelswetenschappen

De lessen worden gegeven te Amsterdam, voor lichamelijke opvoeding dagelijks overigens bij voorkeur Zaterdagmiddags of 's avonds. Bij voldoende belangstelling kunnen ook elders leergangen geopend worden. Vraagt uitgebreid leerplan (afd. Talen enz. of afd. lich. opv.) aan het bureau der Stichting p/a Vrije Universiteit, Keizersgracht 166, Amsterdam-C.

Prof. Dr Fokkema, rector